

ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

2
ДИНАРА

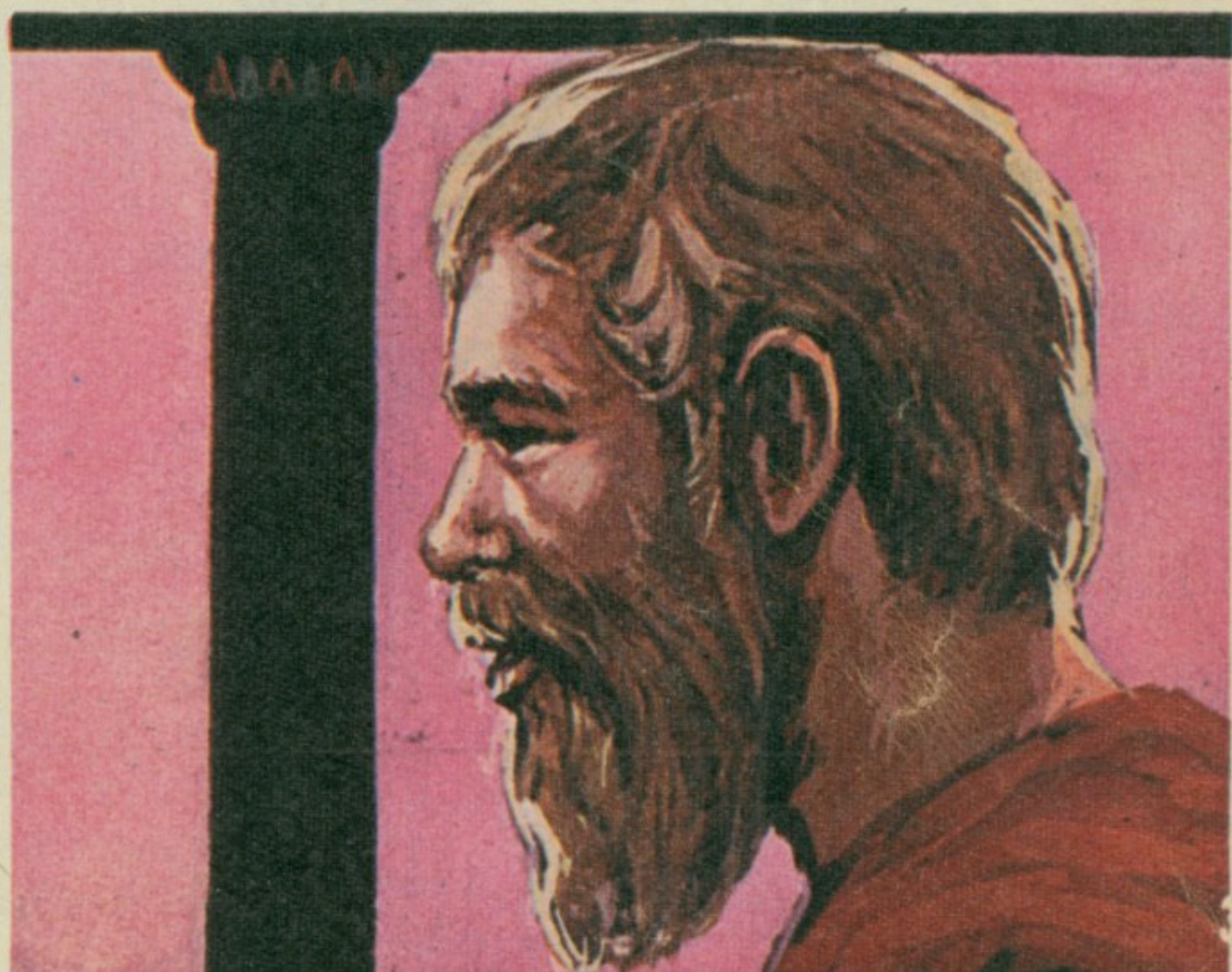

ГОДИНА
XXXIV

БРОЈ
1106

9. III 1973.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

ПЛАТОН

СТРАНЕ 8-9

Ripley

Вероватли или не!

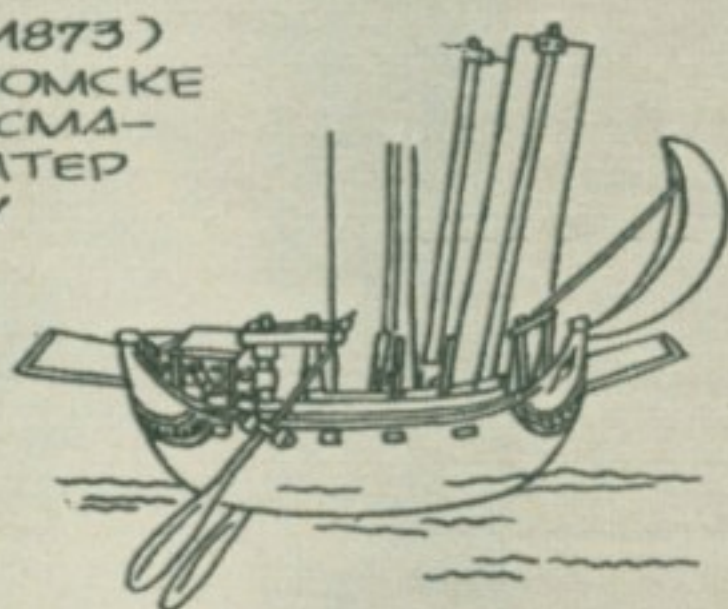
ЧОВЕК ЧИЈЕ ЈЕ ИМЕ ЗАПИСАНО У ЗВЕЗДАМА

ГЕОРГ ФИШБЕРГ (1789-1873) КЊИГОВОЂА ДВОРСКЕ АСТРОНОМСКЕ ОПСЕРВАТОРИЈЕ У БЕЧУ, ПОСМАТРАЈУЊИ НОЋУ НЕБО КАО АМАТЕР ОТКРИО ЈЕ 81 НОВУ ЗВЕЗДУ И СВЕ ОНЕ НОСЕ ЊЕГОВО ИМЕ.

ЈЕДНЕ ОД ПРВИХ ПОСУДА ЗА КУВАЊЕ

ИЗРАЂИВАНЕ СУ ОД ЗГЛОБОВА ПРАИСТОРИЈСКИХ ЖИВОТИЊА.

КИНЕСКЕ ЦУНКЕ

ПОРЕКЛОМ СУ ИЗ ИНДИЈЕ.

МАРКИЗ ОД ФЕКИТЕРА

(1590-1640) ПОСТАВЉЕН ЈЕ ЗА ПУКОВНИКА ФРАНЦУСКЕ ВОЈСКЕ С ПУНОМ ПЛАТОМ 2 СЕДМИЦЕ ПРЕ НО ШТО ЈЕ РОЂЕН.

МАРКИЗ, КОМЕ ЈЕ ОВУ ПОВЛАСТИЦУ ДАО КРАЉ АНРИ IV ЗБОГ ХЕРОИЗМА ЊЕГОВОГ ОЦА, ПОГИНУО ЈЕ У БИЦИ 14. МАЈА 1640. - ИСТОГ ДАНА КАД ЈЕ 50 ГОДИНА РАНИЈЕ ПОГИНУО И ЊЕГОВ ОТАЦ.

СИВИ КРСТ У ИДАРСКОЈ ШУМИ

У НЕМАЧКОЈ, ПОДИГНУТ 1572. ОЗНАЧАВА МЕСТО ГДЕ ЈЕ ЈЕДАН ЛУБОМОРНИ МЛАДИК УБИО ДЕВОЈКУ КОЈА ГА НИЈЕ ХТЕЛА И ЊЕНОГ ВЕРЕНИКА. ДВА ДАНА КАСНИЈЕ НА ТОМ ИСТОМ МЕСТУ МЛАДИК ЈЕ УБИО ДЕВОЈКИН ОТАЦ.

ПОТПУНО САЧУВАН ОТИСАК

У ИЛО-ВАЧИ НАЂЕН У ЈЕДНОЈ ПЕКИНИ У ДОРДОНИ (ФРАНЦУСКА) ПОТИЧЕ ОД ЛИСТА БИЛКЕ СОССУЛС КОЈУ СУ, КАКО СЕ ВЕРУЈЕ, ПЕКИНСКИ ЛУДИ УПОТРЕЂИВАЛИ КАО НЕКУ ВРСТУ НАРКОТИКА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● први преводилац чије је име забележено у историји европске литературе био је Ливије Андроник, ослобођени грчки роб који

је 240. године пре наше ере превео „Одисеју“ на латински. Поједини делови овог његовог превода, који је дуго служио као школска лектира, сачувани су до данас.

● у Калифорнији је пред новогодишње празнике најтраженији поклон била лутка-гумац. Ове

лутке имају делове тела који се могу увлачити и извлачити а обележени су бројевима од 1 до 10. То значи да уколико неко

жели да има лутку која има главу Одри Хепберн а тело Ракел Велч треба само да на приложеном упутству види који број има та глава а који тело и да га монтира. Наравно, уз лутку и делове тела добија се и одговарајућа гардероба.

● у 17. веку штирак за рубље бојен је жуто што се сматрало за велику модну новину.

● у малом мексичком граду Сан Луису забележена је 11. августа 1933. године највећа температура на свету: 58 Целзијусових степени у хладу. Међутим, најтоплији град на свету је Масави на Црвеном мору у Еритреји где просечна температура и дању и ноћу износи 30 Целзијусових степени.

● у ћирилским рукописима запета се употребљавала тек од 14. века. До тада су се наши стари књижевници служили само тачком.

● велика ушата сова добила је то име не због својих ушију већ због два чуперка од перја која личе на уши.

● прву власуљу у Европи имао је у 13. веку француски владар Луј IX. Хроничари кажу да је овом владару коса била опала у једном крсташком рату. Од сваког дворанина који је имао косу боје сличне краљевој узет је по један прамен и тако је настала прва власуља.

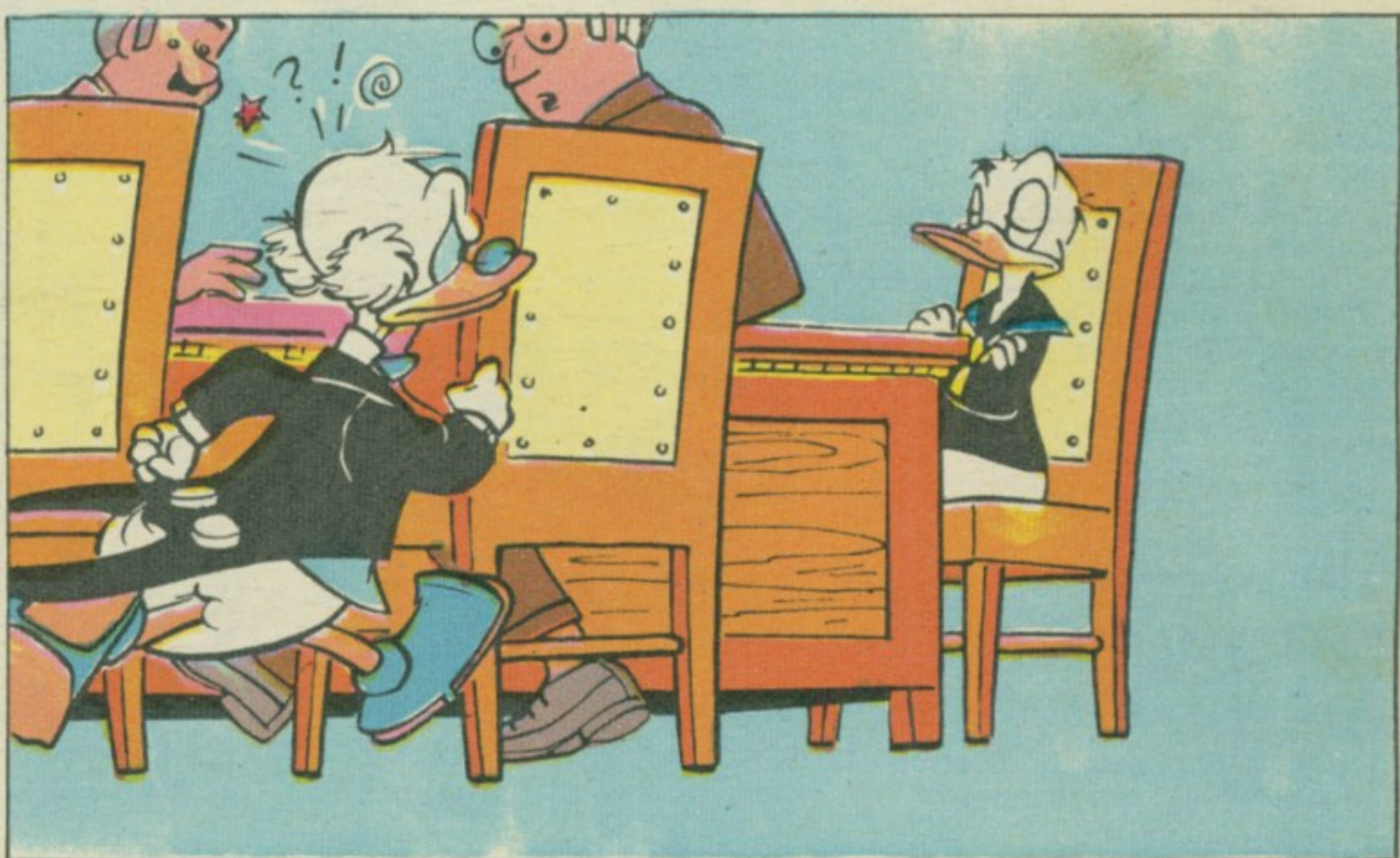
● аустралијски пацов прави тако огромне скокове да може да претекне коња.

● тибетански снежни леопард има реп дужи од тела.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ИЗ ШПАНСКОГ ГРАЂАНСКОГ РАТА

БОРИЛИ СМ

У виноградилима Арагона грохће дозрева. По голим брдима овде-онде беласају се стада оваца. Дани су још топли, али чим зађе сунце, почне да брише хладни планински ветар. Август је 1937. године. На целом арагонском фронту влада мртва тишина, не рачунајући бучне расправе у јединицама анархиста. То је годину дана давало могућност Франку да главне снаге концентрише у правцу Мадрида и Аустрије.

Под великим шатором код генерала Валтера (његово право име је Карол Свјерчевски), команданта наше дивизије, налазимо се командант батаљона и командант 15. интербригаде, потпуковник Владимир Чопић (Сјенков) и ја. Ту сам сазнао да је наш циљ градић Кинто. Валтер ми даје задатак да извидим непријатељске положаје. Кинто је био клин истурен у нашу територију. Тај клин треба да сасечемо. Североисточно од Кинта тече река Ебро која је и зими и лети богата водом. Ње на лева обала је у нашим рукама.

ДВЕ СИТНИЦЕ

Завеса ноћи сваког минута постаје све прозирнија. С брда изнад Кинта у стаклу догледа зора открива црвенкасте кровове кућа. На западном крају градића јасно се види велики бели четвороугаоник високог зида. Мило каже да је то гробље.

Мило Дамјановић, Црногорац из Америке, веома је искусан ратник. Нераздвојни смо још са Хараме. Висок је малтене два метра, а има крупан кукасти нос, који ме подсећа на нос са Његошеве бисте.

Кинто се буди. Над крововима све се јасније извијају слабашии праменови дима. Доглед хвата ровове и у њима јаче утврђене тачке. „Ту су вероватно митраљеска гнезда“, размишљам, не скидајући поглед с њих. Испред ровова назире се стубови бодљикаве жице постављене у неколико густих редова.

О свему што сам видео известио сам генерала Валтера. Он ме је задржао крај себе док је грозничаво планирао напад на Кинто.

Тако је свануло 24. август. Непријатељ је испалио не колико топовских граната на нашу пешадију, покушавајући да поремети њено наступање. Лепо се види са командног места како гранате експлодирају иза наших јединица. Дижу стубове песка и прашине по пустој степи. Никакве штете. Топовима су се придружили тешки митраљеви. Неколико граната је експлодирало на левом крилу батаљона „Георги Димитров“.

Пузећи, батаљони интер-

Ове проклете иглице пробијају кроз одећу и забадају се у кожу. Кроз извесно време на кожи ће се појавити безброј гнојних мехурића који ће изазвати грозницу.

Овде су интербригадисти први пут застали пред непријатељском ватром. Зато ме генерал Валтер шаље да помогнем у организовању јуриша.

— Кроз пола сата стићи ће вам тенкови у помоћ. Положаје непријатеља морате заузети! — Пањатно! — довикује ми он.

Лево је батаљон „Џорџ Вашингтон — Абрахам Линколн“, а десно шпански ба-

су ефикасни: руше митраљеске бункере као од шале. Али тек кад су стигли тенкови и прошетали се дуж густе бодљикаве жице, могли смо да пођемо на јуриш.

Фалангисти нису издржали. Повукли су се према граду. Наше чете су ускочиле у ровове, заузеле их и избиле на чистину — према гробљу. У том налету заузели смо и неке улице Кинта. Из цркве, из неких кућа и са брдашца источно од Кинта засула нас је јака митраљеска и пушчана ватра.

Прошао сам срећно. Још приликом јуриша један куршум закачио ми је лево раме. „Медико“ ми је завио

левом рамену и стално пушкарање час овде, час онде, омели су ми добар сан. Зора ме је затекла прилично сломљеног. Уто је стигло и Валтерово телефонско наређење:

— Пожурите са чишћењем Кинта... Цркву заузмите али је не рушите... Све је то требало још јуче урадити!

Био сам „задужен“ за цркву.

Није се ни разданило, а становништво је почело да се извлачи из улица и да бежи к нама, према гробљу. Иза зидина гробља, где се налазио оперативни штаб, сакупила се маса жена, деце, старца.

бригадиста и Шпанаца све су ближе непријатељу. И тачно знам да нам сада сме тају две ситнице. Прва, да је вероватно сваки борац већ испразнио своју чутурицу, а сада је воду немогуће дотурити толикој маси. Тако ће остати до првог мрака. Друга ствар су сићушни чичци, нека кржљави биљчица са хиљадама иглица. Она покрива читаву степену којом пузе наши. А пузити се мора — на коленима и лактовима, на трбуху, јер нема заклона.

татаљон. Преносим наредбу у сва три батаљона.

ТЕНКОВИ СТИЖУ У ПОМОЋ

Наша артиљерија поново туче непријатељске положаје. Довукли смо и неколико противтенковских топова у непосредну близину. Врло

рану, мало је пекло, али је било све у реду. Нешто касније, код гробља добио сам лакшу огреботину на левој бутини.

До мрака смо заробили око 600 непријатељских војника и нешто официра. Остали су се углавном ушанчили у цркви која је са брдашца доминирала градићем. Од ње су Франкови официри направили тврђаву.

Ноћ сам провео у бунилу. Замор, буве, приштићи по коленима и рукама, рана у

О СЕ ЗА КИНТО

На неким местима борба се водила од куће до куће. Али све је то било релативно лако у поређењу са борбом за цркву, где су се утврдили непријатељски официри који нису ни помишљали на предају.

БИТКА ЗА ЦРКВУ

Потпуно се разданило. Смрди на барут, на гараж. Све је некако израњављено, уморно. Фалангисти гађају из цркве не само по нашим борцима, већ и по мештанима који беже према гробљу. Беже избежумљене же не, неочешљане и исцепане, а на рукама носе малу децу. За њима журе старци помажући се штаповима. Дечаци и девојчице, увукавши главу у рамена, беже брже и вештије. Неки старац одлепио се од заклона послед

ње куће и покушава да што брже пређе брисани простор испред гробља, али па рафал из цркве пресече. Ударио је лицем о земљу.

Шаљем један вод да помогне становништву да се прикрије иза кућа, јер видим да ће их овако Франкови официри покосити ватром из цркве.

Код гробља наши су привукли три топа, који туку по бункерима на брдашцу источно од Кинта. Преко телефона тражим дозволу од Чопића, а касније и од Валтера да испалимо неколико граната по цркви, не бисмо ли на тај начин натерали фашисте да се предају. Али наређење је остало непромењено:

— Истерати их не рушећи цркву!

Узео сам један вод бораца из мог батаљона, неколико сандука ручних бомби, врећу старих крпа и две канте бензина. Кривудајим улицама од куће до куће избисмо на брдашце — у

поплочано двориште цркве. Распоредили смо се уз ње не зидове, да бисмо избегли пушчану ватру. Обишао сам целу цркву. Између нас и фалангиста су само дебели зидови. Са источне стране, уз олтар, налазио се је дан високи узани прозор кроз који смо бацили неколико бомби. Одјекнуле су експлозије а за њима јауци. Онда смо убацили неколико бензином натопљених и запаљених крпа.

Унутра је прави пакао од експлозија, пламена и дима, зато вичем фалангистима да се предају. Ако не могу друкчије, кажем им да приђу нешто ширем прозору са северне стране, нека подигну руке, а ми ћемо их извући. Тајак. После неколико минута ћутања одговорили су пуцањем кроз прозоре и испод крова.

Убацујемо нову „порцију“ бомби и запаљених буктиња. Тако настављамо десетак минута. Појавише се прве руке на означеном про-

зору. Неко виче изнутра: „Предајемо се“.

Наши борци извлаче фалангисте кроз прозор. Било је међу њима и рањених. Франкове официре постављамо уз сам зид цркве. Последњи кога смо спасли махао је само једном руком. Извукли смо га за ту једну руку. У десном рамену је зјапила рупа, из отворене ране је шикљала крв. Каже да је неки официр, који неће да се преда, бацио на њега бомбу одозго, испод крова.

Извукли смо преко седамдесет фалангиста, али је у цркви остало још око педесет официра који нису хтели да се предају. Оставио сам код цркве вод бораца под командом поручника Дамјановића а заробљенике поведех према гробљу. Уз пут двојница од њих добише метак у леђа од својих другова из цркве.

ПОГИНУО ЈЕ ДАМЈАНОВИЋ!

Тек што сам предао заробљенике и сео на камен поред гробљанског зида да се мало одморим, дотрча Ђани, студент из Њујорка. Још кад ми је прилазио, приметио сам да његово измршавело и необријано лице покрива нека туга. Видео сам и сузе.

— Шта је, Ђани? — питам га уморним гласом и преко воље.

— Друже команданте, погинуо је поручник Дамјановић!

Иако сваки час гледамо смрти у очи, ова вест ме погоди као гром. За тренутак сам лице прекрио длановима... Мило Дамјановић! Колико пута ми је спасао живот! Колико пута смо се готово посвађали нудећи један другом последњи гутљај воде у чутурици, последњи дим из цигарете коју смо заједно пушили...

Устао сам и пошао према цркви. То је било, ваљда, први пут да нисам ослушкивао фијуке куршума.

Поред самог зида лежало је дугачко, мршаво, непомицно тело поручника Дамјановића. Куршум га је погодио одозго у главу, прошао кроз врат и избио између лопатица.

Узели смо погинулог другга и са целим водом повукли се према гробљу. Наредио сам артиљерцима да упере цеви сва три топа директно на цркву. Од првих граната одлетела су дебела дрвена врата, а пролаз је постао двоструко шири. Свака граната отварала је нове

— ЖИВ СИ!

А ЈА ТЕ

ЗАМАЛО

НЕ УБИХ...

СЕЋАШ СЕ

ОНЕ

ПРОКЛЕТЕ

ЦРКВЕ? —

УЗВИКНУО

ЈЕ КАРОЛ

СВЈЕРЧАВСКИ-

-ВАЛТЕР

КАД СМО СЕ

ПОНОВО

СРЕЛИ.

рупе на предњем зиду. Кроз те рупе почеше да искачу фалангисти. Предају се.

После неколико сати разјареном генералу Валтеру морао сам да дам објашњење што сам прекршио наређење да се црква не руши. Почео сам детаљно да излажем, надугачко и нашироко. Валтер је лукаво зачкиљио плавим очима и после неколико секунди прекинуо ме:

— Пусти то, него ти мени искрено реци, али онако отворено као што то чини комуниста пред комунистом, шта те је натерало да прекршиш моје наређење да рушиш цркву топовима? То ти мени реци!

СУСРЕТ У БЕОГРАДУ

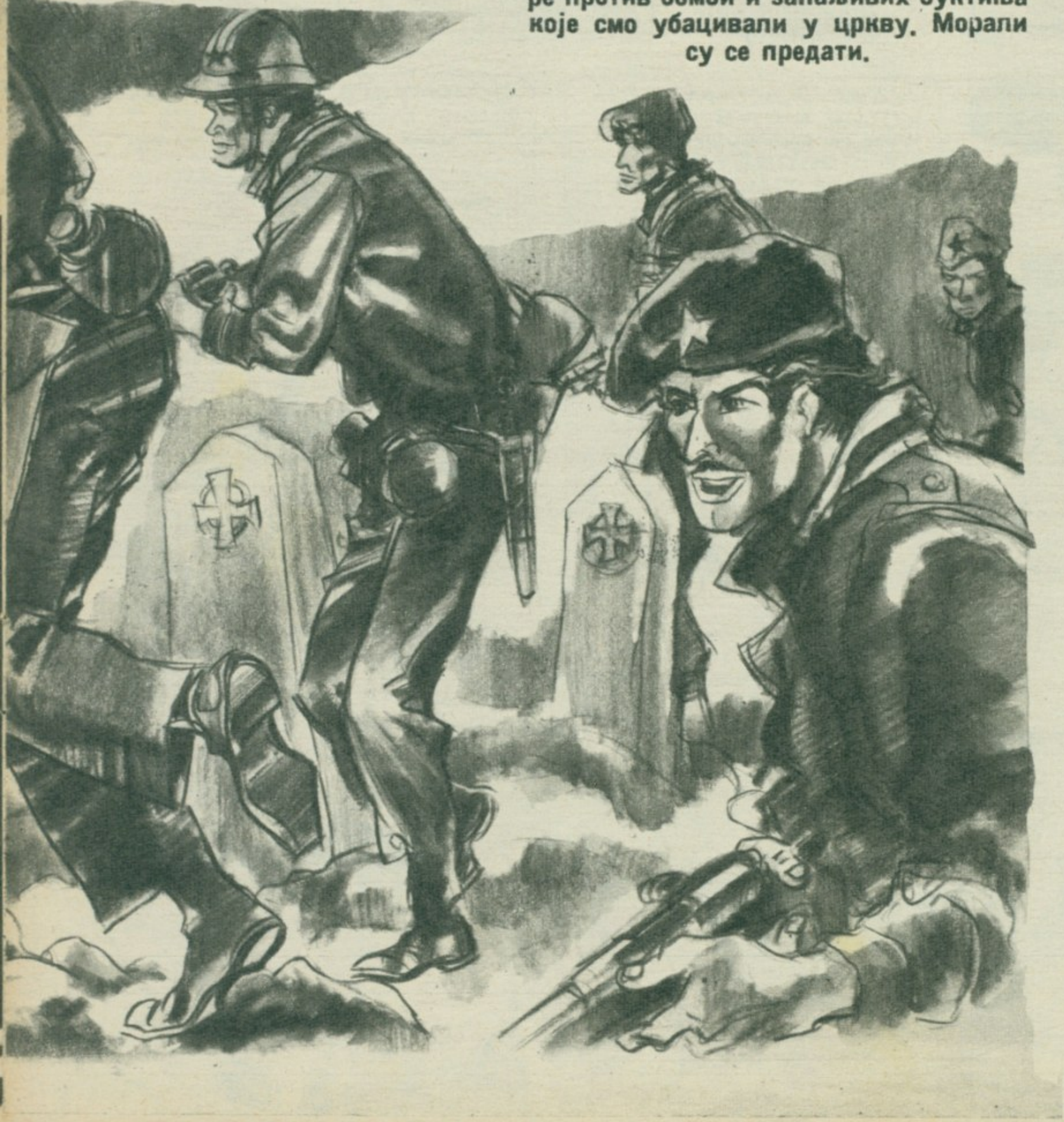
Нисам имао куд и испричах му о погибији мог најбољег друга...

Срећом, Валтер је схватио мој бол и пошто ми је објаснио како „никада комуниста не сме да дозволи да му нешто лично помрачи ум“, и пошто сам му дао часну реч да се то више код мене неће поновити исписмо чашицу вотке у част освајања Кинта.

Прошло је било много година када сам поново срео друга Свјерчавског у зиму 1946. године у Београду. Он је био заменик министра одбране Пољске, а у Београд је дошао на челу делегације пољских добровољаца у шпанском грађанском рату. Вечерали смо у хотелу „Мажестик“. Сусрет је био врло срдчан. И прве речи после грђења биле су му:

— Значит, ти жив! А ја чут ње растрелял тебја в Кинто! Помињеш ету пракљатују цркву...? (— Жив си! А ја те замало не убих у Кинту! Сећаш се оне проклете цркве?...)

Мирко Маринковић

ДИКАН

MONTEKARLOS

И ПРВИ РЕЛИ

90 СТЕПЕНИ СЕВЕР!

— За неколико
шренушака
осибарићемо
циљ о коме су
многи сањали,
Пол је удаљен
само 600
мејара! — рекао
је посади капе-
тан шрбе нукле-
арне подмор-
нице на свећу

Деветнаестог августа 1957. године између Гренланда и Шпицберга испловила је у највећој тајности на пробну вожњу специјално грађена америчка подморница НАУТИЛУС, прва нуклеарна подморница у историји. „Пловите испод леда по сопственом избору до 83. степена северне географске ширине и вратите се!“ гласило је наређење које је добила посада. По том наређењу требало је издржати испод леда читавих 386 километара!

Негде код Исланда капетан подморнице Вилијам Андерсон обратио се посади:

— Говори вам ваш капетан. Ово путовање биће веома занимљиво и надам се да нико од вас не сматра да је опасно. Да ми се и за тренутак учинило да излажем опасности овај диван брод и његову храбру посаду, одмах бих променио правац и вратио се кући!

ТАЈНИ КОМПАСИ

Живот на НАУТИЛУСУ одвијао се нормално и удобно, уз музику, друштвене игре, одличну храну. Капетан се није одвајао од перископа кроз који је гледао лед изнад подморнице. „Посматрао сам са размака од једног до два метра доњу страну ледених плоча које су по пут сивих облака промицале изнад нас. Било је величанствено и језиво!“ испричао је касније новинарима.

После 85. упоредника откачали су жироскопи, а претилаци је опасност да магнетски компаси доведу до збрке и подморница, уместо да иде одређеним курсом, почне да се креће укруг. Ипак, стигли су до 87. степена северне ширине, даље него ико пре њих, а онда је капетан Андерсон одлучио да се врате.

Друга проба почела је 9. јуна 1958. године. Овога пу-

та циљ је био Портланд у Енглеској — преко Северног пола!

Подморница је прошла подмукле воде Алеутских острва и Берингово море и ушла у Чукотско море где су електронски уређаји открили ледене громаде на 9 метара испод морске површине. У ноћи 17. јуна наступио је критичан тренутак када се НАУТИЛУС налазио испод ледене коре дебеле 19, а широке преко 1600 метара.

„Морали смо што пре да се искобељамо. Док смо скоро мислећи заокретали, игла за уцртавање профила леда задрхтала је и кренула на доле. Гледали смо као скамењени. А онда је игла, после неколико тренутака дугих као вечност, лагано почела да се подиже. Одахнули смо. Мимоишли смо ледену санту за свега 7 и по метара!“ ове речи записао је Андерсон у бродски дневник.

Операција СУНЦЕ, како је назван овај пробни покушај, није успела и подморница се, уместо у Портланд, вратила у базу. Затим је терен детаљно испитала морнаричка авијација, а у НАУТИЛУСУ су уграђени специјални телевизијски апарати који су омогућавали да се за време пловидбе снима доња страна ледене коре, 10 акустичних апарата за одређивање удаљености од леда и 4 компаса тајне конструкције.

Пред посадом се налазио главни циљ због кога је НАУТИЛУС и направљен — по дводно освајање Северног пола!

Замисао се родила неколико година раније у глави контраадмирала Хајмана Рикавера, конструктора који се одушевио идејом о подморници на нуклеарни погон. Мада су прављење реактора подесног за брод, усавршавање расхладног система за одвод топлоте из реактора и многи други проблеми представљали велику препреку за остварење подморнице која би могла бес-

крајно дуго да остане под водом и плови са свега неколико килограма горива, НАУТИЛУС Хајмана Рикавера постао је стварност и спремао се за свој историјски задатак.

МИНУТ ЋУТАЊА

Битка за Северни пол почела је 23. јула 1958. године. Подморница је запловила према Алеутима и три дана касније била у Беринговом мору. Двадесет деветог јула наишли су на први лед. Северно од Франклиновог рта опростили су се од не-

ба и заронили у море бахроу. Убрзо су се нашли под правим поларним ледом, око 1700 километара далеко од Северног пола.

НАУТИЛУС је повећао брзину до 20 чворова. На 83. степену и 22. минути северне географске ширине прошао је географски центар леда, најнеприступачнију тачку Арктика. Нико од посаде није спавао, сви су пијили у скале сложених електронских инструмената.

Трећег августа пре подне подморница је прешла критични 87. упоредник и приближила се Полу. Капетан Андерсон обратио се посади окупљеној у трпезарији:

— За неколико тренутака остварићемо циљ о коме су многи сањали. Пол је удаљен само 600 метара и док му се приближавамо, захавамо минутом ћутања за срећу која нас је пратила и зажелимо да у свету влада мир. Одајмо признање онима који су били наша претходница у победи или поразу!

Настала је тишина, а затим капетаново одбројавање: „Три... два... један!... Пол је освојен!“ Усред одушевљеног клицања отворила су се врата и келнери су

унели свечани ручак: шницле, пржен кромпир, поврће, салату и за ову прилику нарочито справљену торту названу „Северни пол“.

КОМАД ЛЕДА НА ПОКЛОН

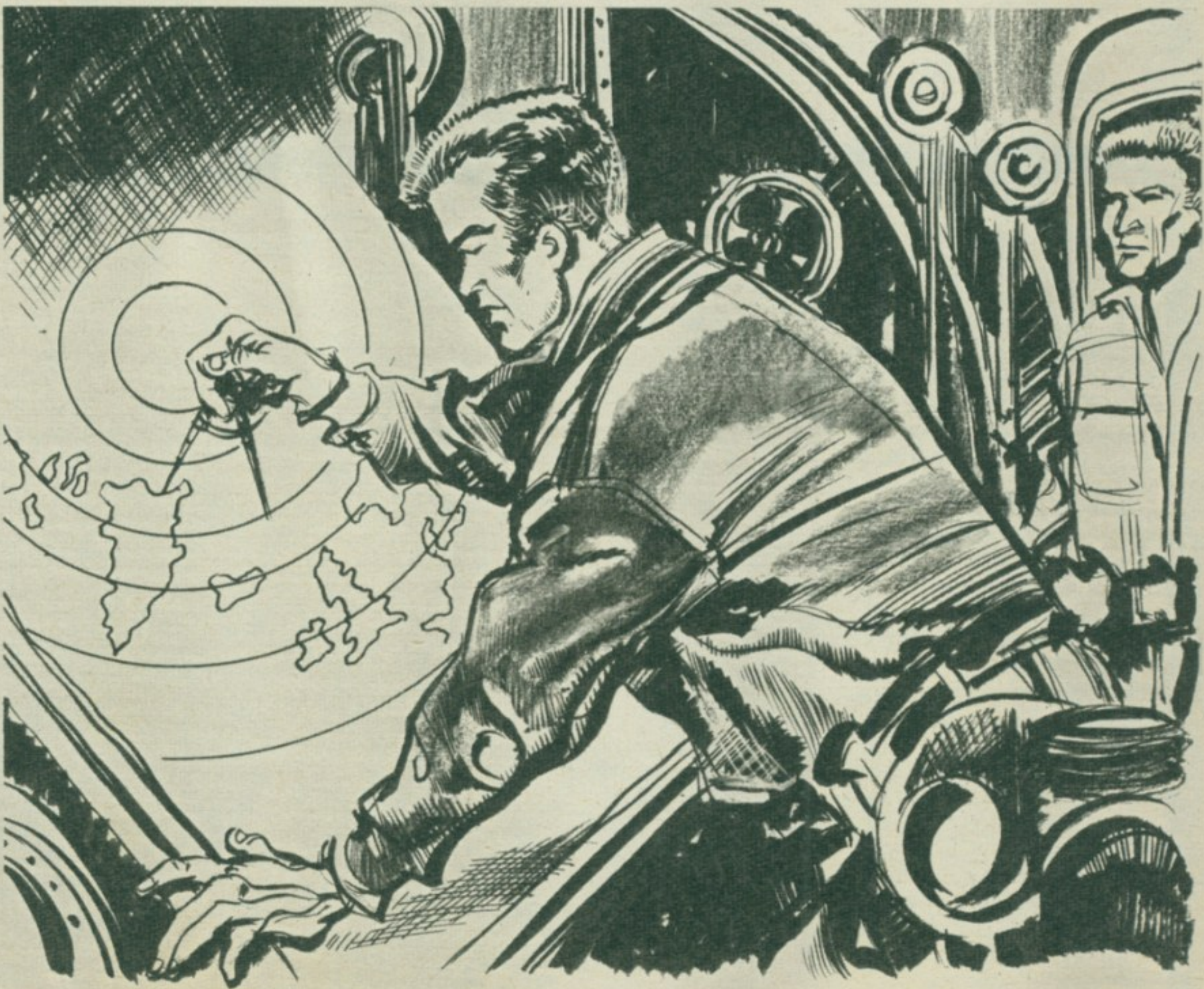
Тако је НАУТИЛУС „пробио“ Северни пол и успео да пронађе дуго тражени подводни пут којим се, од Јапана до Европе, уштеди преко 7800 километара!

Чим је прошла испод ледене коре и изронила, подморница је послала уговорену вест: „Било којој станици Морнарице Сједињених Америчких Држава — НАУТИЛУС 90 степени север!“ Први им је одговорио Јапан и истог часа читав свет је знао да је Северни пол побеђен.

Захваљујући савршеним уређајима НАУТИЛУС је сакупио драгоцене податке. Установљено је да дебљина ледене коре износи просечно око 4 метра, мада је на неким местима дебела и више од 15 метара. Тачно испод Северног пола дубина океана је 4085 метара. Вода испод леда је зеленкаста, а не тамна како се сматрало, јер Сунчеви зраци продиру и кроз 4 метра дебеле лед.

У близини Рејкјавика, главног града Исланда, специјалан хеликоптер превезао је капетана Андерсона у Вашингтон где га је чекао тадашњи председник Сједињених Америчких Држава Двајт Ајзенхауер и уручио му орден за заслуге. Капетан Андерсон донео је на дар контраадмиралу Рикаверу, најзаслужнијем човеку за успех нуклеарне подморнице НАУТИЛУС, узорак арктичког леда.

М. П.

На 83. степену и 22. минути северне ширине подморница је прошла географски центар леда.

**ЗАБАВНИКОВА
ЕНЦИКЛОПЕДИЈА**

ВЕЛИКИ ЛЉУДИ

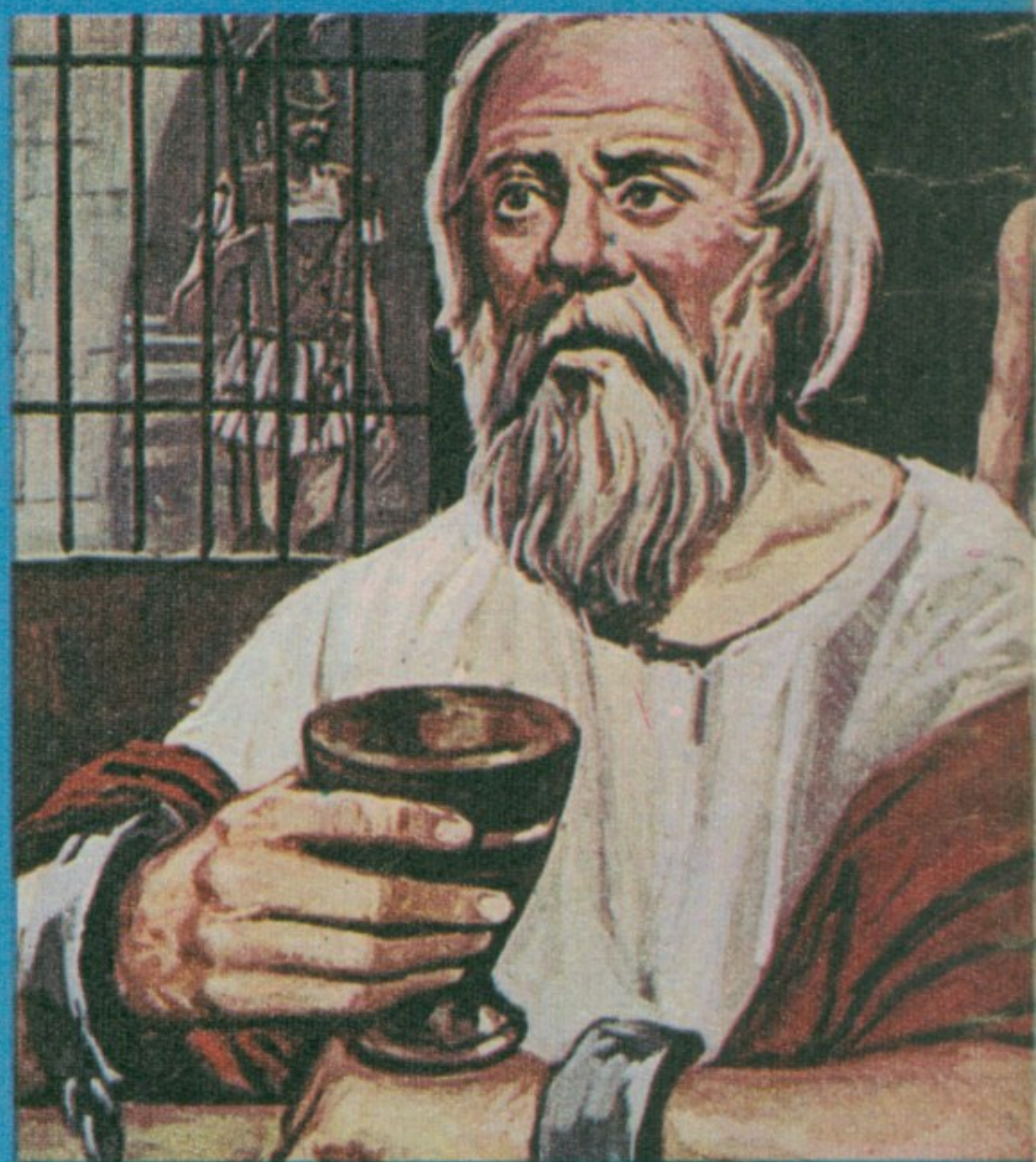
ПЛАТОН

**ДИЈАЛОЗИ | 1
О МОРАЛУ**

УЗОР ЛЕПОТЕ — У петом веку пре наше ере Атина је постала културни центар хеленског Средоземља. Људи из свих земаља грчког говорног подручја долазили су овамо да уче и измењују знања, а драма и друге уметности развиле су се до ступња који ће се у каснијим вековима сматрати недостижним идеалом. Али, Атина је била и вођ велике империје. С временом, жеља за проширењем власти довела ју је у сукоб са Пелопонеским савезом, на чијем је челу стајао моћни град — држава Спарта. После низа ратова, победила је Спарта. Па ипак, атинска култура и смисао за лепоту и даље су важливи као узор осталим грчким народима.

ПАЖЉИВ СЛУШАЛАЦ — Један од тих људи био је и Платон. Овај младић, рођен 427. године у угледној атинској породици, жудео је, као и сви аристократски синови, за политичком славом. Па ипак, Сократова мудрост и презир према сјају политичког живота оставили су на њега дубок утисак. С пажњом је слушао како Сократ испробава знање осталих испитујући их о животу, друштву и људској природи.

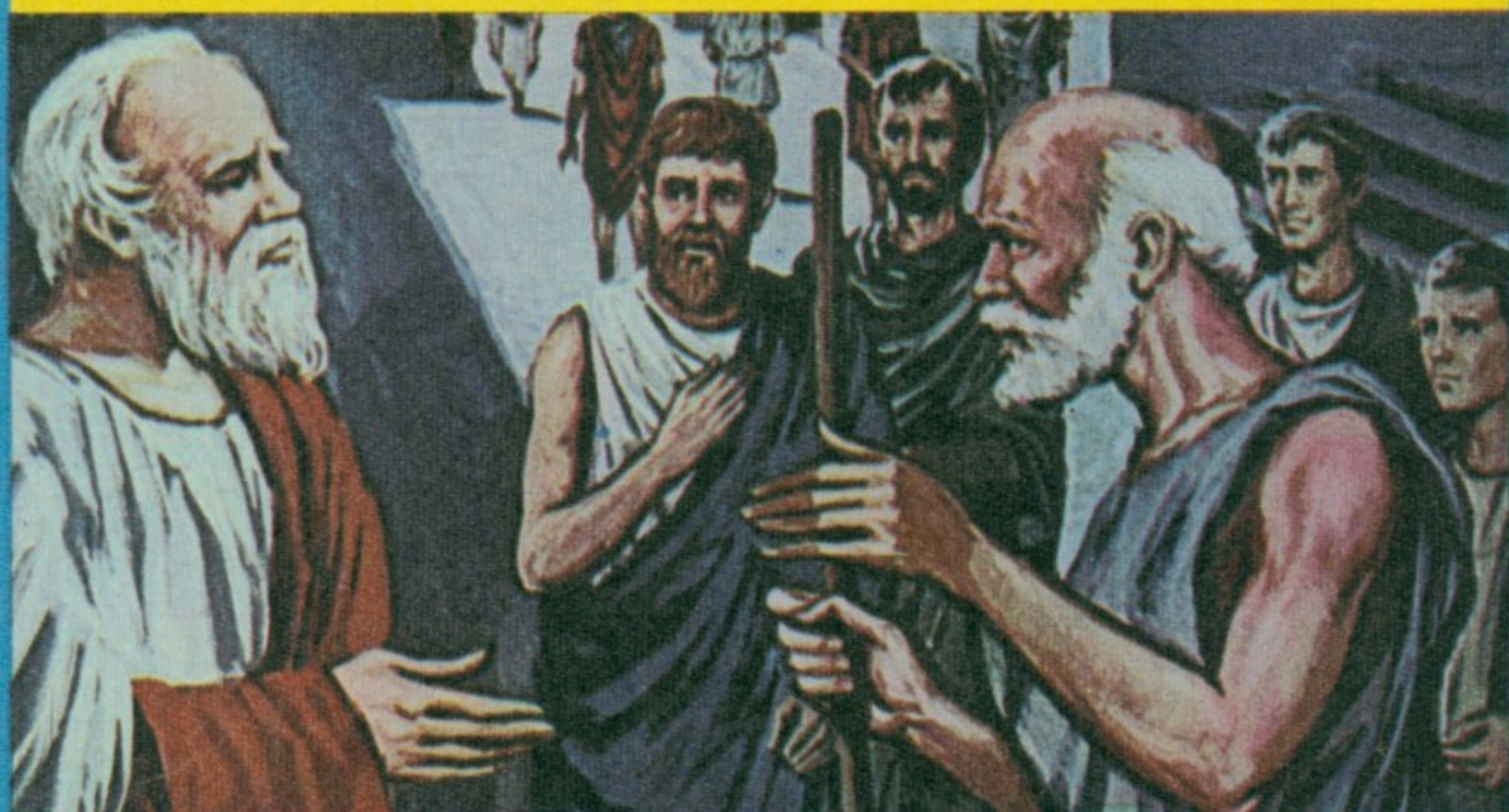

ПУТОВАЊЕ — С временом, Платону је досадила Мегара и он је одлучио да обиђе грчке градове у Средоземљу ради посматрања и проучавања. Најпре се обрео у Кирени, у Северној Африци, где је студирао математику и геометрију код чувеног филозофа Теодора. Верује се да је одатле каткад одлазио у Египат да би разговарао са тамошњим свештеницима. Сам Платон пише о својим посетама градовима грчког говорног подручја у Италији као и Сиракузи на Сицилији, говорећи са гнушањем о распусништву и неправди на које је свуда наилазио.

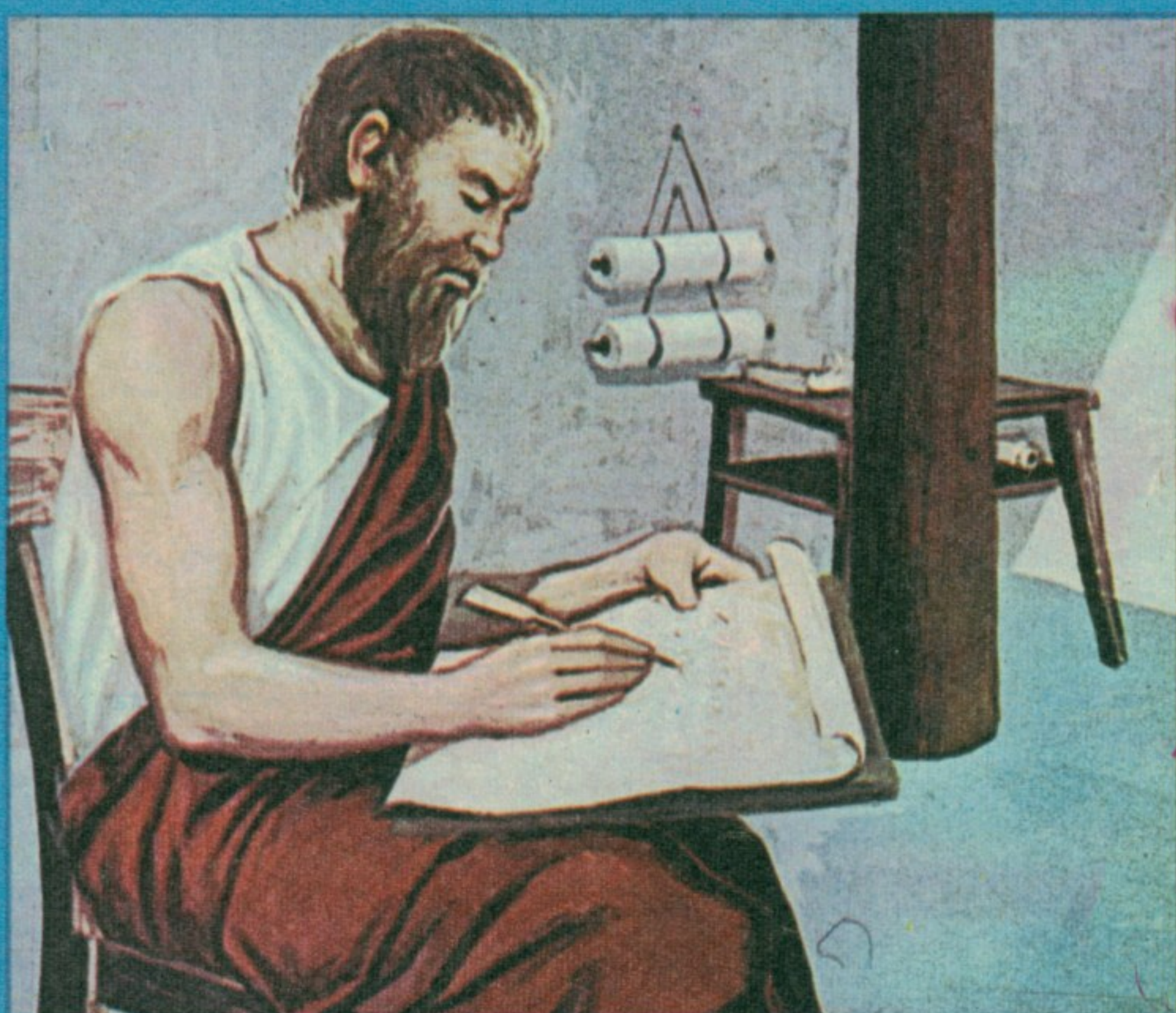

УЧЕЊЕ О МОРАЛУ — У време рата са Спартом прочуо се по својој мудрости атински филозоф Сократ. Он није писао књиге већ је усмено, у разговору, излагао своје мисли о моралу, истини, лепоти и љубави. Средиште Сократовог интересовања био је човек. По његовом схватању, сви морални принципи већ леже у људској природи те нико не треба да их прописује споља. Ова гледишта била су јасно уперена против неморала владајуће класе и неправедних закона које је она прописивала. Сократ је говорио свакоме ко је хтео да га чује, те се ускоро око њега окупила група младих људи жељних знања.

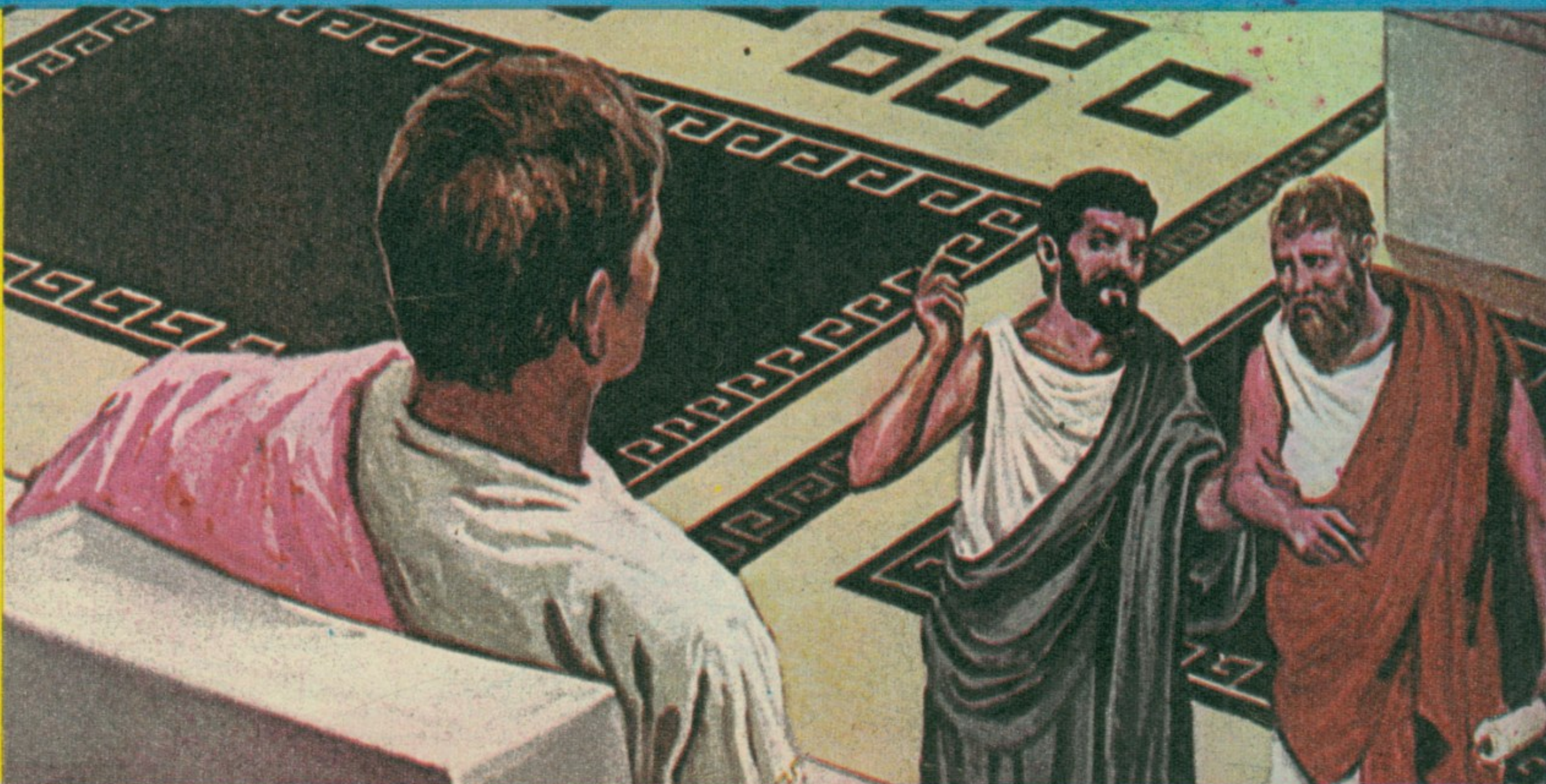

ВРЧ ОТРОВА — Сократово учење с разлогом је сметало политичарима. Пребацивали су му да нарушава унутрашњи мир и безбедност Атине, а у ствари су се бојали за сопствени углед. Тако су најзад одлучили да га ућуткају. Изведен је пред суд под оптужбом да је кварео омладину и врећао државу, а пресуда је гласила: или прогонство, или смрт. Сократ је сматрао понижењем да побегне из сопствене земље и зато је испио досуђени му врч отрова.

АПОЛОГИЈА — Ова неправедна пресуда запрепастила је Платона и коначно му огадила сваку помисао на политичку каријеру. Напустио је Атину и са другим следбеницима великог учитеља отишао у оближњу Мегару. Тамо је могао да се посвети писању филозофских дијалога. Један од његових првих списа је „Апологија“ (што значи „одбрана“) — дијалогски приказ суђења Сократу. За њим следе и друга слична дела у којима Сократ и његови ученици, попут ликова у каквој драми, разговарају о природи човека, етичким проблемима, политици и логици.

ЧОВЕК ОД НАУКЕ — Ипак, пошто се у Сиракузи спријатељио са Дионом, шураком тадашњег цара Дионизија I, сместио се овде и почео да разрађује замисао о идеалној владавини која ће касније довести до његовог капиталног дела „Држава“. За протеклих два наест година утицај Сократових гледишта и искуства стечена на путовањима претворили су га у човека од науке, а неправда коју је гледао око себе натерала га је да размишља о бољем друштвеном уређењу.

ЧАСТАВИЋЕ СЕ

ФОН ФЕЛЗЕКОВ ПРОБЛЕМ

У једној тихој берлинској улици, у кући утонулој у зеленило, становао је 1935. године отмен господин средњих година, писац и власник куће, и његова служавка, млада жена изузетне лепоте. Господин фон Фелзек није био нарочито славан књижевник али ни сасвим непознат човек — као младић, у I светском рату, припадао је пруској обавештајној служби и имао много успеха.

Најнеобичнија особина коју је фон Фелзек поседовао било је његово „шесто чуло“. У Берлину ниједан замршенији злочин није могао проћи без његовог присуства. Полиција га је и сама често позивала. Не једном помогло је његово „шесто чуло“ да се открије злочинац. Решавање тешких случајева био је фон Фелзек хоби.

Чепови ОД ВОСКА

Изненада у животу фон Фелзека појавио се крупан проблем. Сваког дана, чим би он сео да пише, град је на прилично малој висини надлетао некакав авион који је неуморно бацао рекламне летке, вукао по небу транспаренте којима је оглашавао распродаје, и слично. Фон Фелзек се чинило да се пилот окомио баш на део града у коме је он живео.

Бука коју је авион пратио постала је неподношљива и запретила је опасност да очајном писцу страдају нерви. Више није могао ни новине да прочита на миру, а о неком писању да се и не говори. Најзад се досетио да у уши ставља — чепове од воска! Они су му вратили душевну равнотежу.

Једнога јутра, фон Фелзек само што је ставио чепове и сео да чита новине, у собу улете лепа служавка Мари. Фон Фелзек остави новине, извади тампоне и заинтересовано упита шта се догађа.

— Некаква два типа траже господина. Веома су груби, рекла бих да су из полиције!

— Пустите их унутра, Мари!

Посетиоци нису били из обичне већ из тајне државне полиције, злогласног Гестапоа. Одмах су прешли из ствар. Старији је на стоцић испред писца истресао подебелу фасциклу. Ту су се налазили сви подаци о животу и каријери бившег пруског обавештајца фон Фелзека.

Затим су му укратко објаснили циљ своје посете: Гестапо жели да оснује сопствену контраобавештајну службу, сасвим независну од војне, такозваног Абвера. При томе рачуна на иску-

ПРВИ КРУПАН СТРАНИ ШПИЈУН УХВАЋЕН У НЕМАЧКОЈ ПО ДОЛАСКУ ХИТЛЕРА НА ВЛАСТ ОТКРИВЕН ЈЕ — ЗАХВАЉУЈУЋИ НЕХОТИЧНОМ ПОСТУПКУ ЈЕДНОГ ДРУГОГ ОБАВЕШТАЈЦА!

ство господина фон Фелзека који је својевремено био тако талентован и драгоцен за Пруску!

Фон Фелзек је по овом питању имао сасвим одређен став: презирао је Хитлера! Ипак, био је толико паметан да своје мишљење задржи за себе. Одбити понуду значило је наћи се у најскорије време у званичној немилости, а од 1935. године већ се знало да је то сигуран пут у пропаст.

Сутрадан, у канцеларији Гестапоа у улици Принц Албрехтштрассе, фон Фелзек је из петних жила убеђивао шефа одсека како сумња у

— Фон Фелзек — шефов глас био је леден — ваш рад нимало не задовољава. Чак се прича да сте непријатељски расположени према режиму и ја сам склон да у то поверујем. Пазите шта радите!

Фон Фелзек се вратио кући озбиљно забринут. Само што се спустио у фотељу да размисли шта ће, кад се зачу брујање несносног авиона. Писац радосно скочи. Сетио се како ће једним ударцем да убије две муве! Затим седе за сто и поче да пише писмо.

Само пола сата пошто је Мари однела писмо у Гес-

ринга, изволите смета поћи с нама на аеродром Штакен где ћете присуствовати саслушању посаде авиона. Њим пилотира наш славни авијатичар Рајнфелд!

Оптужују вас за шпијунажу

Тако се писац нашао у војном аутомобилу који је одјурio у правцу Штакена где је стигао баш када се мали рекламни авион спуштао на писту. Ту се већ налазило више официра и вод војника из пука „Маршал Геринг“.

Авион се зауставио испред саме пристанишне зграде и из њега је искочио старији човек. Један од официра брзо му је пришао, потапао га по рамену и узвикнуо:

— Дођите, Рајнфелде, да чујете највећу будалаштину на свету! Овај човек оптужује вас за шпијунажу...

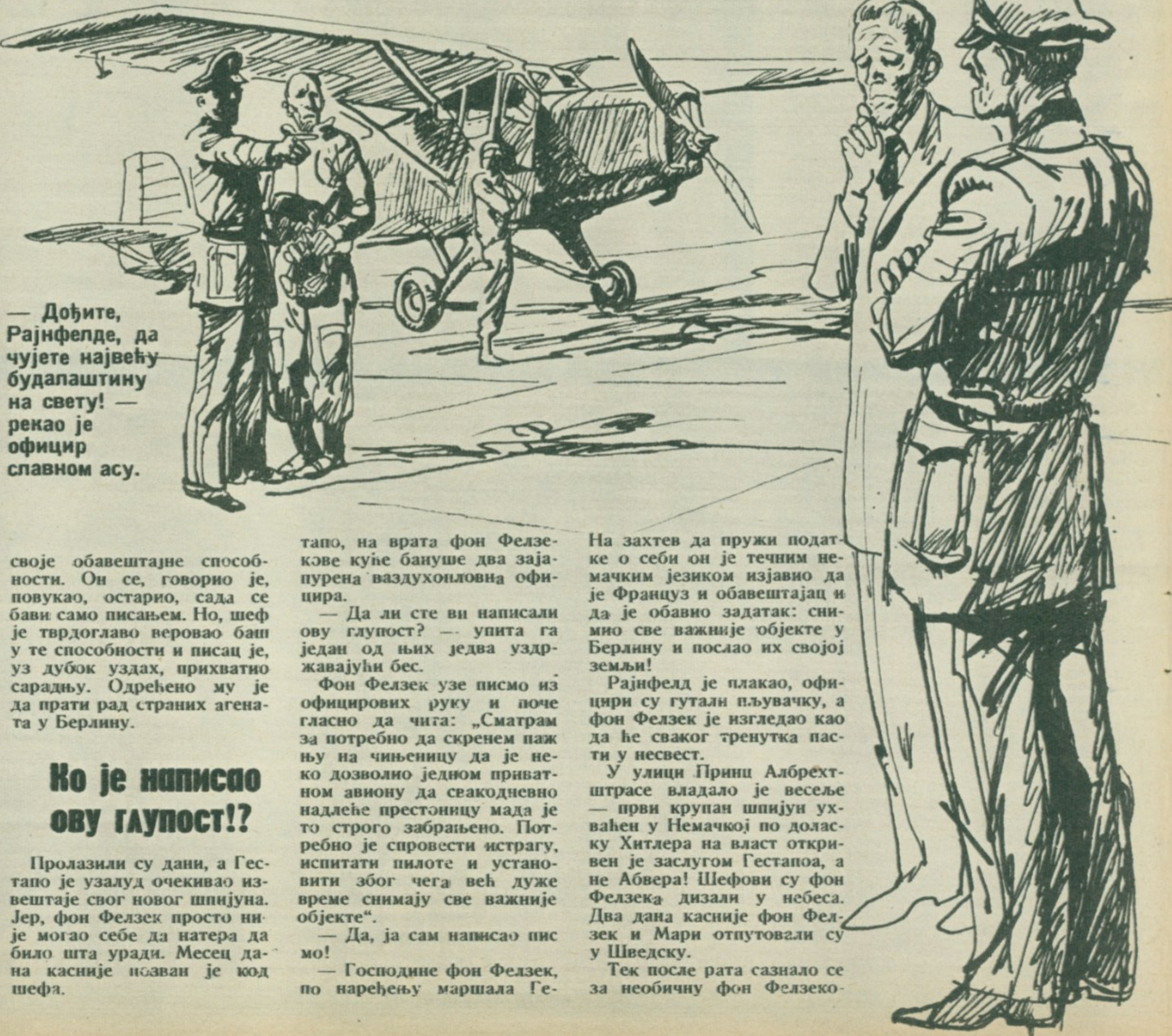
Рајнфелд је изгледао као громом погођен. Полиција је извела и другог пилота.

ву причу. И он и Мари, којом се у Штокхолму оженио, били су још од 1933. године француски обавештајци. Када га је Гестапо принудио на сарадњу, фон Фелзек је, немајући другог излаза, осумњичио несносни авион. Надао се да ће га оставити на миру бар док траје истрага над посадом. Разуме се, није ни сањао да се ради о шпијунажи, а камоли да су и пилоти у служби Француске. Његово „шесто чуло“ овога пута радило је погрешно.

На срећу, у време мира казне за шпијуне нису исте као у рату. Већ после неколико недеља пилоти су замењени за два немачка агента ухваћена у Француској.

Фон Фелзек и Мари нису права имена ових обавештајаца. Они су још живи и њихов идентитет строга је тајна.

Д. А.

— Дођите, Рајнфелде, да чујете највећу будалаштину на свету! — рекао је официр славном асу.

своје обавештајне способности. Он се, говорио је, повукао, остарио, сада се бави само писањем. Но, шеф је тврдоглаво веровао баш у те способности и писац је, уз дубок уздах, прихватио сарадњу. Одређено му је да прати рад страних агената у Берлину.

Ко је написао ову глупост!?

Пролазили су дани, а Гестапо је узалуд очекивао извештаје свог новог шпијуна. Јер, фон Фелзек просто није могао себе да натера да било шта уради. Месец дана касније позван је код шефа.

тапо, на врата фон Фелзекове куће бануше два зајадурена ваздухопловна официра.

— Да ли сте ви написали ову глупост? — упита га један од њих једва уздржавајући бес.

Фон Фелзек узме писмо из официрових руку и поче гласно да чита: „Сматрам за потребно да скренем пажњу на чињеницу да је неко дозволио једном приватном авиону да свакодневно надлеће престоницу мада је то строго забрањено. Потребно је спровести истрагу, испитати пилоте и установити због чега већ дуже време снимају све важније објекте“.

— Да, ја сам написао писмо!

— Господине фон Фелзек, по наређењу маршала Ге-

На захтев да пружи податке о себи он је течним немачким језиком изјавио да је Француз и обавештајац и да је обавио задатак: снимио све важније објекте у Берлину и послао их својој земљи!

Рајнфелд је плакао, официри су гутали пљувачку, а фон Фелзек је изгледао као да ће сваког тренутка пасти у несвест.

У улици Принц Албрехтштрассе владало је весеље — први крупан шпијун ухваћен у Немачкој по доласку Хитлера на власт откривен је заслугом Гестапоа, а не Абвера! Шефови су фон Фелзека дизали у небеса. Два дана касније фон Фелзек и Мари отпутовали су у Шведску.

Тек после рата сазнало се за необичну фон Фелзеко-

ЛАЛА

ЛАЛА, НАРЦИС

ИЗ ЈЕДРЕНА У ХОЛАНДИЈУ

НАРЦИС, ПРЕСЛИЧИЦА, ЛАЛА

ЛАЛА, НАРЦИС, ПРЕСЛИЧИЦА

ЛАЛА

Готово да нема врта у коме не расте лала, нарцис, зумбул или пресличица. Лала задивљује лепотом боја и разноликошћу цветова. У Европи, најпре у Холандији која јој је постала друга отаџбина, пренета је у XVI веку из околине Једрена. НАРЦИС је цвет беле или жућкасте боје и омамљујућег мириса. Зумбул: његови грожђасти цветови имају лепу плаву, белу или ружичасту боју и пријатан јак мирис. Пресличица је плаве боје и лепо мирише.

ЛАЛА, ЗУМБУЛ, НАРЦИС

ТО ЈЕ САМ

Лав је провиривао из жбуња, опипао је предњом шапом тврд асфалт и застао збуњен непознатим тлом. Из свог ципа, којим је управо прошао кривину, Џо Тарнер је угледао звер у светлости фарова. Нагло је притиснуо кочнице и кола су се зауставила на свега шест или седам метара од лава.

— Невероватно! — проша путао је Џо Тарнер својој жени Џо-Ен. — Не покрећу се!

Велика мачка пришла је на домак возачеве руке. Лав је стао и нетремице посматрао мушкарца и жену. Изгледало је да ће та звер тешка 300 кг. сваког тренутка скоčiti на њих.

Страх је обузео двадесет осмогодишњег Американца који је дошао у Уганду, у Источној Африци у оквиру размене стручњака за дивље животиње. Никада се још није нашао у таквој ситуацији.

Ово је немогуће, мислио је. Он и његова жена налазили су се на излазу из густо насељеног града Ентебеа, више од 70 километара далеко од најближег резервата дивљих животиња па према томе и од најближег лава. Али, лав је био стваран.

Наједном је Џо-Ен вриснула. Лав се повукао корак-два унатраг. А Џо Тарнер, који је успео да извади свој револвер који му је служио за заштиту од змија, повукао је ороз.

Пуцањ је одјекнуо као експлозија и бацио светлост на велику мачку. Лав је побегао у великим скоковима. Тарнер је, држећи револвер обема рукама, још два пута повукао обарач. Али, лав је већ био нестало. Плачући, његова жена му је пала у наручје.

— Све је у реду, мила. То је само лав — умиривао је. — Само није ми јасно шта ради ту на путу у град?

ПОТЕРА

Кита Аруме је био витак тридесетогодишњак, лица боје ебоноса. Радио је као чувар дивљачи за владу Уганде и био је један од најбољих домаћих стручњака за дивљач и лов у огромним просторима Африке. Аруме је провео шест месеци у Орегону и радио са Тарнером у густим четинарским шумама на југоистоку ове

америчке државе. Сада му је Тарнер вратио посету да би проучавао дивљач и проблеме очувања животињског света у Африци.

Сутрадан по непријатном сусрету Тарнер и његова жена седели су на тераси на крову хотела „Кула од слоноваче“ у којем су становали, пили пиво и причали Арумеу и Кену Ландину, британском стручњаку за крупну дивљач, шта им се догодило.

— Једноставно није могуће да се то догодило. Знам да има доста дунгле око Ентебеа. Али у њој нема ситне дивљачи, нема воде, тако да лав ту не може да живи. Нисте могли видети лава — рекао је Аруме кад је Тарнер завршио своју причу.

— Кажем ти да сам видео лава. Ни седам километара далеко од града — успротивио се Тарнер.

— Можда си видео неку другу животињу...

— Био је то лав! — упорно је тврдио Тарнер — морамо организовати групу и поћи у лов на њега. Ранио сам га и сада ће кидисати на људе.

Кен Ландин, тридесет петогодишњи Енглез је пресудио:

— Верујем да си у праву, Кита, али верујем и Џоовим речима. Годишама нисмо у овом крају имали звер која убија људе, па не можемо дозволити то ни сада. Морамо поћи у потеру.

Кренули су то исто поподне с десетак људи наоружаних тешким пушкама. Почели су од места на коме је Тарнер видео лава и претражили читаву околину. На једној чистини су нашли трагове који су могли потицати од лава, али и од неке друге крупне животиње.

— Доста — рекао је Тарнер када је зашло сунце. — Идемо кући.

Следећег јутра у болницу у Ентебеу донет је шеснаестогодишњи Нваке Муруму. На глави је имао тешке повреде које су могле потицати само од удараца снажне лавље шапе. Изгубио је доста крви и био полуонесвишћен. Ипак, успео је да исприча како га је у дунгли изненада напао лав. Некако се ослободио и побегао у густо жбуње.

Почело је заседање ратног савета. Џоу Тарнеру, Киту Арумеу и Кену Ландину придружио се шеф месне полиције који је пристао да им стави на располагање хеликоптер.

Тарнерова жена се посвађала с мужем. Дошао је у Уганду да проучава проблеме очувања дивљих живо-

Велика мачка нетремице је посматрала возача и његову жену

тиња, а не да иде у лов на лава, говорила је. Он за то нема ни знање ни искуство.

— Морам да идем — рекао јој је. — Ја сам први видео лава. Бићу са добрим ловцима и немаш разлога да се бринеш.

У КЛОПЦИ

Тог јутра Тарнер и група ловаца зашлели су дубље у дунглу. Око подне, када се приближавао врху брежуљка у чијем је правцу стално

ишао Тарнер је схватио да се изгубио од осталих. Ослрнуо се на све стране. Нигде никог. Проклео је сопствену глупост. Подигао је пушку и испалио метак у вис. Не, то не сме више чинити. Метак може ранити неког човека јер је у близини насеље.

Пошао је низ падину покривену банановим дрвећем и акацијама, да потражи остале. Наједном, из жбуња се зачуло шуштање. Окренуо се очекујући да види неког ловца.

Лав је изишао на чистину. Био је то онај исти лав кога је видео пре два дана, Тарнер је био сигуран. Са-

мо сада је изгледао мршавији и не тако неодлучан у присуству човека.

— Не сме те ухватити паника! — рекао је себи наглас.

Велика мачка га је гледала право у очи. Не могу ваљда тако стајати и пусти-ти да ме убије, помислио је. Окренуо се и потрчао. После првог корака чуо је како је лав скочио за њим. Три, четири корака, а онда је осетио тежину лава на својим леђима. Звер и човек су се сударили у трку. Тај судар трајао је само секунд, јер је Тарнер полетео у рупу дубоку седам метара за коју није ни знао да постоји.

О ЛАВ!

ВЕЧЕРА

Не могу да се покренем и звер то зна. Лежим овде као на лављој трпези, са

сломљеном ногом и чекам када ће ме напасти, мислио је очајно.

Тарнер би вероватно био спокојнији да је бар нешто знао о том лаву. Лав је одрастао у Мутеза резервату. Четвртог маја 1972. три чехословачка научника које је предводио професор Ласковски, добили су дозволу да улове једног лава потребног за лабораторијске опите. Одабрали су овог и успавали га специјалним стрелама, а онда натоварили на камион. Пошли су према Ентебеу али камион је слетео у јарак; два човека су пролетела кроз окно и на месту остала мртва. Трећи, професор, добио је тежак потрес, али је, пре него што се онесвестио, успео да одведе лава. Како лав није знао шта га је успавало, повезао је ми-

рис човека са својим ослобођењем из камиона.

Средство за спавање је још деловало када су га срели Тарнер и његова жена. А касније, уплашен и збуњен, повредио је младића.

Тарнер је осећао све јачи бол. Могао је чути лава како се креће кроз жбуње изнад њега. Тражи пут до мене, помислио је. Морам некако да дохватим пушку. Била је око осам метара далеко од њега и он је почео да пузи према њој, али бол га је савладао. Мучили су га и жеђ и глад и схватио је да ће морати уложити натчовечански напор да би се домогао пушке.

Наједном, чуо је шуштање и лав се нашао пред њим. Чудно је мумљао и тресао главом. Немогуће, помислио

У ТРЕНУТКУ КАД СЕ ЏО ТАРНЕР ПРОБУ- ДИО ИМАО ЈЕ ШТА ДА ВИДИ — КРАЈ ЊЕ- ГА ЈЕ ЛЕЖАО ЛАВ!

је Тарнер, лав је предамном а ја се не бојим...

Убрзо му је постало јасно зашто лав тресе главом. Покушавао је да раскомада тело мајмуна које је држао у чељустима. Док је Тарнер то посматрао лав је спустио мајмуна крај његовог лица. Просто није могао да поверује очима. Лав му нуди храну. Загризао је бутину мајмуна, месо му је одвратно, али био је ужасно гладан.

Док се Тарнер гостио, лав се окренуо и нестао у жбуњу.

— Неће ми веровати — наглас је рекао Тарнер. — Трагаће за њим и убиће га као да је убица људи...

Неколико часова касније Кен Ландин је седео у хеликоптеру с пушком на крилу.

— Пожури — стално је говорио пилоту.

МИРИС ПРИЈАТЕЉСТВА

Кита Аруме је био искусан ловац. И он је желео да спасе свог пријатеља Тарнера. Али уместо да лута по џунгли, отишао је у болницу у Ентебеу да посети Нваке Мурумуја. Стигао је истовремено са Чехом Ласковским, јединим преживелим из камиона који је слетео у јарак. Ласковски му је испричао како је одвезао лава. Аруме је размишљао. Од тренутка када је био ослобођен, мирис Ласковског, мирис човека, значио је за лава — пријатељство. Аруме је био сигуран да ће се лав пријатељски опходити према људима.

У том тренутку Џо Тарнер се пробудио после сна у који је запао пошто је утолио глад. Крај њега је лежао лав.

Кен Ландин је био километар далеко од јаме кад је из хеликоптера угледао Тарнера и крај њега испружену велику мачку.

Кита Аруме је у болници сазнао од младића да је лагао. Лав га није напао, већ се он уплашио и почео да баца камење на њега. Беже

ћи од камења, лав се јучешао о њега и тако га случајно озледио.

— Жив је! Сигуран сам! викнуо је Аруме Тарнеровој жени коју је срео пред болницом. — Само да Кен Ландин не пуца из хеликоптера.

Тарнер се бојао да га неће видети из хеликоптера. Није се више плашио лава, али нога му је све више натцала и знао је да неће моћи још дуго да издржи у џунгли. Али, када је угледао блесак Ландинове пушке његова радост се претворила у забринутост.

НЕ ПУЦАЈ!

— Не! — викнуо је, али брујање мотора надјачало је његов глас.

У Ентебеу је Кита Аруме јурио у својим колима ка аеродрому, савлађујући оуке само на два точка. Зауставио је кола скоро у месту, искочио из њих и потрчао према просторији са радио-станицом.

Кен Ландин је нишанио у кичму лава. Велика мачка је пришла ближе Тарнеру и овај је почео да маше руком. Ландинов прсти били су на окидачу, када се из радио-апарата у хеликоптеру зачуо глас Кита Аруме. Међутим, пуцањ је већ одјекнуо.

— Лав није опасан, понављао није опасан... Не напада ако није изазван...

А са земље је Тарнер виклао:

— Не... Никако не...

Ландин је погледао надоле. Прсмашио је: лав је још мирно стајао крај Тарнера.

Џо Тарнер је пренет у болницу у Ентебеу. Неколико дана касније, када су га посетили његова жена, Ландин и Аруме чуо је и крај приче.

— Омчом смо ухватили из хеликоптера лава и пренели га у резерват Мутеза — испричао му је Аруме. — Тамо смо га ослободили, Џо. Опет тумара слободан у дивљини...

— То је добро. То је веома добро — промрмљао је Џо Тарнер задовољно.

М. Ј.

ЦРНА БРАДА И КОМАНДОСИ

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ПОСЛУШАЈТЕ МЕ,
МЛАДИ ЧОВЕЧЕ!
— УПОЗОРИО МЕ
АЛЖИРАЦ!
— НЕ ПРИБЛИ-
ЖАВАЈТЕ СЕ
ОНОМ БРДУ
КОЈЕ ЛИЧИ
НА ПСА.
ТУ ЈЕ
КУЋА ДУХОВА!

ДОК НЕ ПОБЕЛЕ ОД СТРАХА

Русо је инжењер, хидролог, испитује изворе, реке, водене струје. А ја — ја нисам ништа! Тачније, ја сам светски путник који већ петнаест година нуди своје услуге сваком коме је потребан водич или једноставно спретан човек. Умем, рецимо, да се споразумевам с домороцима у било ком крају Земљине кугле, истина више рукама него знањем дијалеката; добро га ђам, пливам, пешачим. Неким људи ма управо је то потребно, од њих добијам новац и није ми досадно.

Експедиција инжењера Русоа одвела ме је прошле године на обале језера Зухар у Алжиру, у планинском масиву Атласа. Зухар? Не, немојте га тражити на географским картама, тамо га нема јер је већим делом године — обична бара. Једино у сезони киша језеро се пуни водом и тада се у њему муњевито размножава једна врста плавих алги. Мештани је скупљају, суше и од ње туцају брашно. Не бих вам препоручио да пробате њихов хлеб, али у овим брдским крајевима људи би били веома срећни кад би га било више. Зато смо ми и били ту, Русо и ја.

— Кад би вода остала висока преко целе године — објаснио ми је Русо — мештани би могли да скупљају алге читавих девет месеци. На жалост, језеро се на необјашњив начин празни. Мора да отиче негде у планину. Само, где? То треба да откријемо.

— Па, да пробамо да нађемо ту рупчагу — одговорио сам и упутио се у најближе село. Био ми је потребан чамац и њега сам изнајмио од једног старог рибара. На крају разговора, пошто је чуо да намеравамо да испитамо језеро, стари брђанин рече ми у пола гласа:

— Послушајте ме, млади човече! Не приближавајте се оном брду које личи на пса — и он руком показује у правцу планине. — Ту је кућа духова. Тешко оном ко у њу доспе. Духови га хватају у коло и окрећу све док не побели од страха!

КАО ДВЕ ВРЕЋЕ

— Духови? — подругљиво ме дочекао Русо кад сам му пренео

рибарево упозорење. — Ако мислите да ме уплашите аветима, преварите се!

— У реду... — додао сам уверљиво. — Ипак, стари сигурно не прича без везе.

— Мене су алжирске власти платиле да испитам сваку стопу ове обале и ја ћу то урадити, а ви, ако се плашите...

— Можемо да пођемо овог часа, љутито сам се окренуо и пошао према чамцу.

Није требало дуго веслати. На три стотине метара од стеновите обале, која је заиста личила на пса, јака струја почела је да заноси чамац. Русо се обрадовао:

— Чим постоји струја, вода негде отиче! Зауставите двадесетак метара од обале!

Али, у том часу чамац је почео да се врти у круг као полудео. Узалуд сам покушавао да га смирим: јурили смо право на високу стрму обалу. Разбићемо се!

Бацио сам се без речи на дно чамца с ногама испруженим напред. Чамац се од тога још више заљубљао, Русо је изгубио равнотежу и

пао преко мене. Даље ништа више нисам видео.

Ударац није био тако страشان како сам очекивао, вероватно је струја у последњем часу повукла чамац и он је променио правац. Поново се нагнуо, сада на леву страну, и боком ударио о стену. Русо и ја котрљали смо се по дну чамца као две вреће.

Иако збуњен, покушавао сам да одгонетнем шта се то с нама дешава. Поред мене, с обе стране, уздизале су се глатке стене и на једном схватио сам: у стени се налазио узан процеп и струја нас је увукла у њега!

Чамац је бацан тамо-амо ударао о зидове овог тунела. Чинило ми се да се ова луда игра никад неће завршити, али изненада се све умирило. Чамац је престао да се врти. Срећом нашли смо се на комадићу где струја није допирала. Али, докле?

— Где смо? — одјекнуо је инжењеров глас у пећини као гром.

— Откуд знам? — Ви сте стручњак за воду, а не ја.

Пипајући по мраку успео сам да

нађем цепну лампу. Призор који се указао пред нашим очима био је језив:

Петнаестак чамаца, ољуштене боје, без весала, сломљених јарбола, све је то играло лудо коло у огромној пећини. Сетио сам се рибаревих речи: „Морају да играју све док не побеле од страха!“ Сада смо нас двојица упали у овај лудачки плес без краја. Поново се зачуо инжењеров глас:

— Осећате ли кишу... слану кишу?

— Ви сте полудели? Слана киша, свашта...

Русо управу светлост лампе ка врху пећине: била је бела, светлуцава као од сребра.

ЦИНОВСКИ УСИСИВАЧ

— Налазимо се у правом руднику соли — настави инжењер као да држи предавање. — Невероватно! Влага отапа таваницу коју чине наслагне камене соли и све то претвара у со. Ови чамци су заробљеници соли.

Почео сам од муке да се смејем: — Значи, бићемо претворени у статуе од соли. Какав крај! Ха-ха!

— Смирите се, Стокар, — обрати ми се инжењер у коме се, после првог шока, појавио поново хладни професионалац. Морамо размислити како да се извучемо одавде. Јасно је да су домороци били у праву и што је још важније, да су успели да из ње изађу. Иначе откуд би знали за плес „док се не побели“. Ова вода наставља негде да одлази... — У истом тренутку заћута, у самој средини пећине угледао је струју која се левкасто ковитлала и нестала у дубини:

— Личи ми на каду која се празни — приметио сам „стручно“.

— Тачно, Стокар, и то је срећа за нас. Ту је излаз! Прво ћу се ја загњурити, а ви за мном.

Када је он нестао у води, не размишљајући скочио сам. Нешто ме повукло доле као циновски усисивач. Панталоне су ми се подупале, колена ме ужасно запекла. Тренутак касније имао сам утисак да се налазим на покретним степеницама. У ствари, водена струја ме је одбацила на неку врсту каменог степеништа које је водило — на другу страну планине!

У следећем часу, мада још ошамућен од свега што се догодило, осетио сам да се налазим на свежем ваздуху. Напољу ме је чекао инжењер Русо, чупав, мокар, али насмејан.

— Је ли све у реду? Ништа нисте сломили?

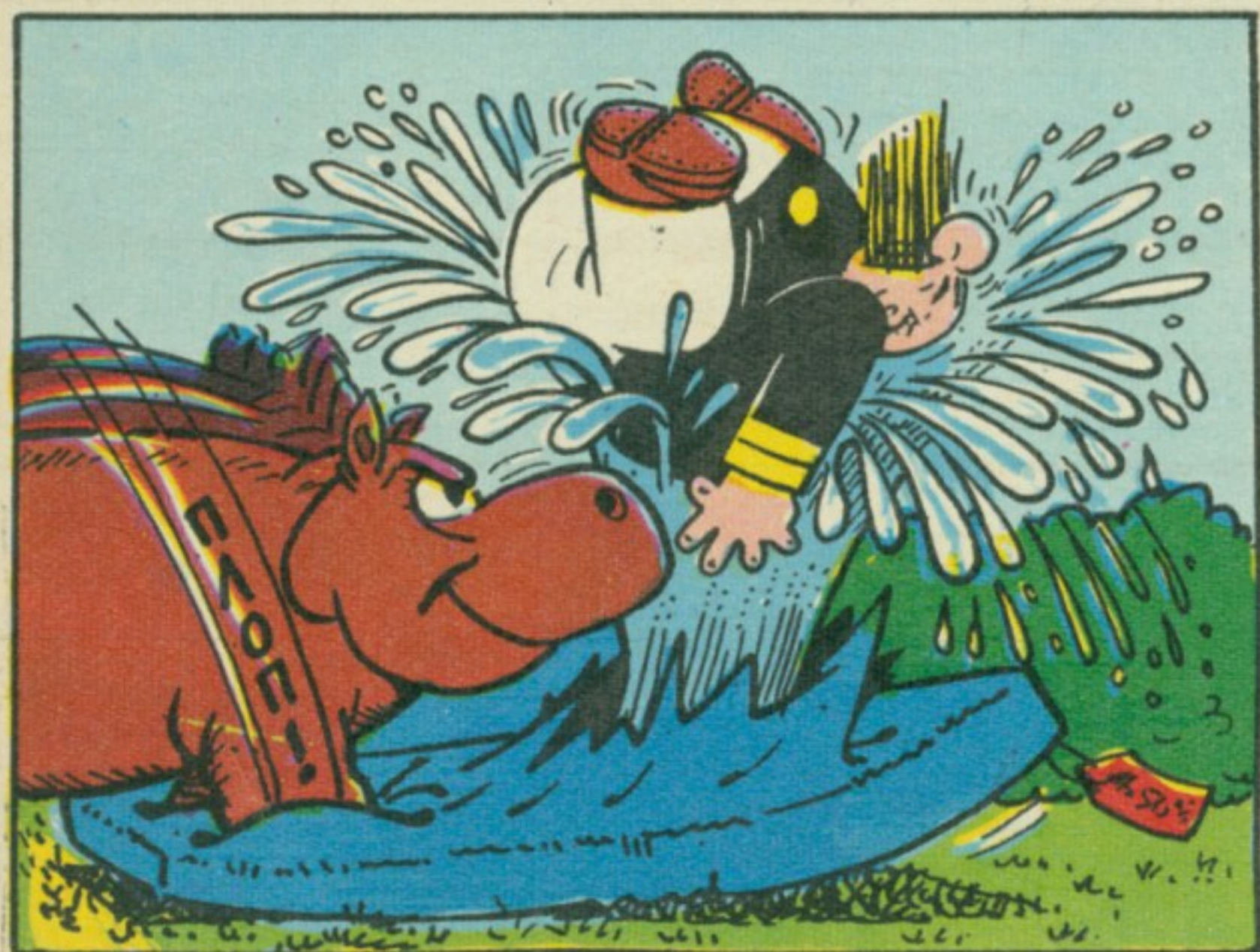
— Ја нисам ништа, али требало би да вас сломим. Зар вас нисам лепо упозорио да је ово опасно место!

— Јесте — признаде Русо. — Али, да сам вас послушао, никад не бисмо пронашли одводни канал језера Зухар. Сада ће га алжирска влада затворити и сељаци ће имати много више алги и хране. — Ћутао сам. Ова једноставна истина просто ме је разоружала.

— Да, а шта да кажем старцу за разбијен чамац и ко ће то да плати? — приговорио сам му мислећи на ту непријатну дужност.

— Све је то урачунато у трошкове експедиције, Стокар, и стари ће добити довољно динара да купи два нова чамца. И не заборавите, немојте му рећи да сте били у Кући духова, ионако вам неће веровати.

М. Стокар

ПИТОН ПРОТИВ ВРЕМЕНПЛОВА

ПУКОВНИК ЛОГАН ИЗ ОБАВЕШТАЈНЕ СЛУЖБЕ ПОЗВАО ЈЕ ВИКА И ДОНА...

ДРАГО НАМ ЈЕ ШТО ВАС ПОНОВО ВИДИМО, ПУКОВНИЧЕ!

И МЕНИ ЈЕ ДРАГО... МАДА САМ ВАС ПОЗВАО ЗБОГ ПОСЛА!

ПОТРЕБНА МИ ЈЕ ВАША ПОМОЋ! ПРОФЕСОР ПРАЈС, КОЈИ ГОДИНАМА ЖИВИ ОВДЕ, КОНСТРУИСАО ЈЕ ЗА НАС МАШИНУ КОЈА МОЖЕ ДА ВРАТИ ВРЕМЕ...

...АЛИ, ЧИМ ЈЕ ЗАВРШИО НЕСТАО ЈЕ ЗАЈЕДНО С ЊОМ! ПРЕТПОСТАВЉАМО ДА НАМЕРАВА ДА ЈЕ ПРЕНЕСЕ У СВОЈУ ЗЕМЉУ. МЕЂУТИМ, НЕ ДОСТАЈУ МУ ПЛАНОВИ ЗА НЕКЕ ВАЖНЕ ДЕТАЉЕ.

ВАША МИСИЈА САСТОЈИ СЕ У ТОМЕ ДА ПРОНАЂЕТЕ ПРОФЕСОРА И ДОВЕДЕТЕ ГА ОВАМО! А ПЛАНОВИ ТИХ ДЕТАЉА БИЋЕ НАЈСИГУРНИЈИ У ПИТОНУ! СРЕЋНО!

ВИК И ДОН КРЕНУЛИ СУДАБИ СЕ УКРЦАЛИ У СВОЈУ МЕТАЛНУ МАШИНУ ОСТАВЉЕНУ ВАН ПРАДА...

НЕЋЕ НАМ БИТИ ЛАКО! НИКО НЕ ЗНА ГДЕ ЈЕ ПРАЈС!

ПРИПРЕМИТЕ СЕ! НЕ МОГУ НАМ УМАКИ!

ГЛЕ! НЕКО НАМ СЕ ИСПРЕЧИО НА ДРУМУ!

Али... ПОКАЖИМО ИМ! ВИК!

ЕВО ТИ!

АХ!

БАНДИТИ
СУ
ОЧИГЛЕДНО
НАМЕРАВАЛИ
ДА
НАСТАВЕ
ПУТ...

ТРЕБА
ШТО ПРЕ ДА
СТИГНЕМО ДО
БРОДА!
ПРОФЕСОР ЈЕ
СИГУРНО
НЕСТРПЛИВ!

ПОЖУ-
РИМО,
ВИК, ДА НАМ
НЕ
УМАКНУ!

НАЈЗАД, ПРАТЕКИ
БАНДИТЕ...

ВИК,
ТРЕБАЛО
БИ ОБАВЕСТИТИ
ПУКОВНИКА!
АКО СЕ НЕ ВА-
РАЊ БРОД
ПЛОВИ ПРЕМА
ВУКАНСКОМ
ОСТРВУ
КЕНОА!

ДОБРО
ЈЕ!
РАДАР
ИХ
НИЈЕ
ИЗГЛУБИО
ИЗ
ВИДА!

ПРОФЕСОР ЈЕ САЧЕ-
КАО БРОД...

С НЕС-
ТРПЉИВЕЊЕМ
САМ ОЧЕ-
КИВАО
ВАШ ПОВРА-
ТАК!
ИМАТЕ
ЛИ
ПЛАНО-
ВЕ?

СВА-
КАКО!

НЕШТО КАСНИЈЕ, КАД ЈЕ МОРРАН
ЗАВРШИО СВОЈ ИЗВЕШТАЈ...

... И ТАКО
СМО СЕ БЕЗ
МНОГО
МУКЕ ДОЧЕ-
ПАЛИ
ПЛАНО-
ВА!

ТИ СИ
ИДИОТ,
МОРРАНЕ! ТРЕ-
БАЛО ИХ
ЈЕ УБИТИ!
СИГУРАН
САМ ДА
ЊЕМО
С ТИМ
МОЏИМА
ИМАТИ ЈОШ
ОКАПА-
ЊА!

ПРАЈС ЈЕ СКОЧИО НА МОРРАНА...

... И
УБУДУКЕ
ПРИПАЗИ!
ТАКВЕ
ПРЕШКЕ
НЕКУ
ДА
ТРПИМ!

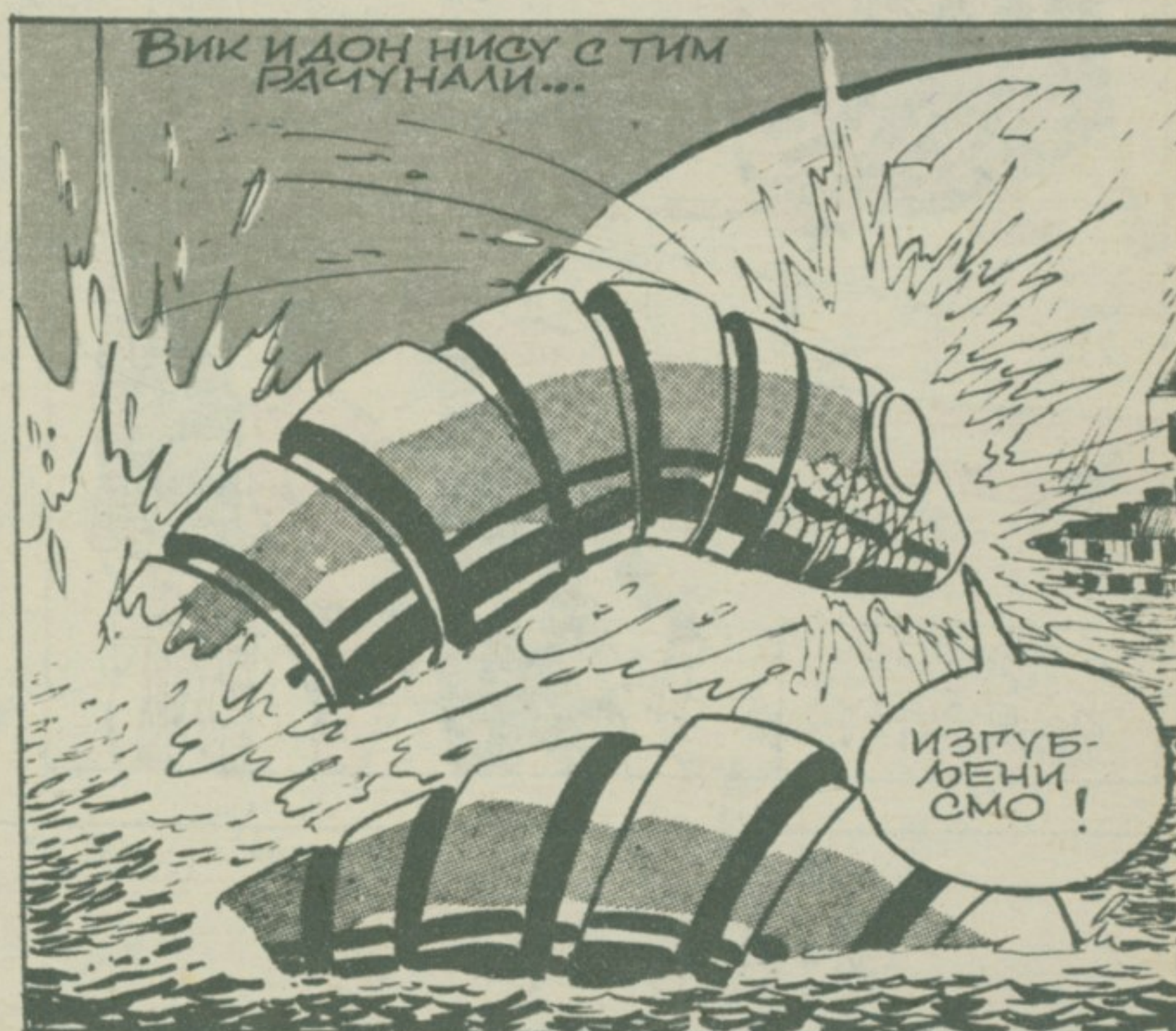
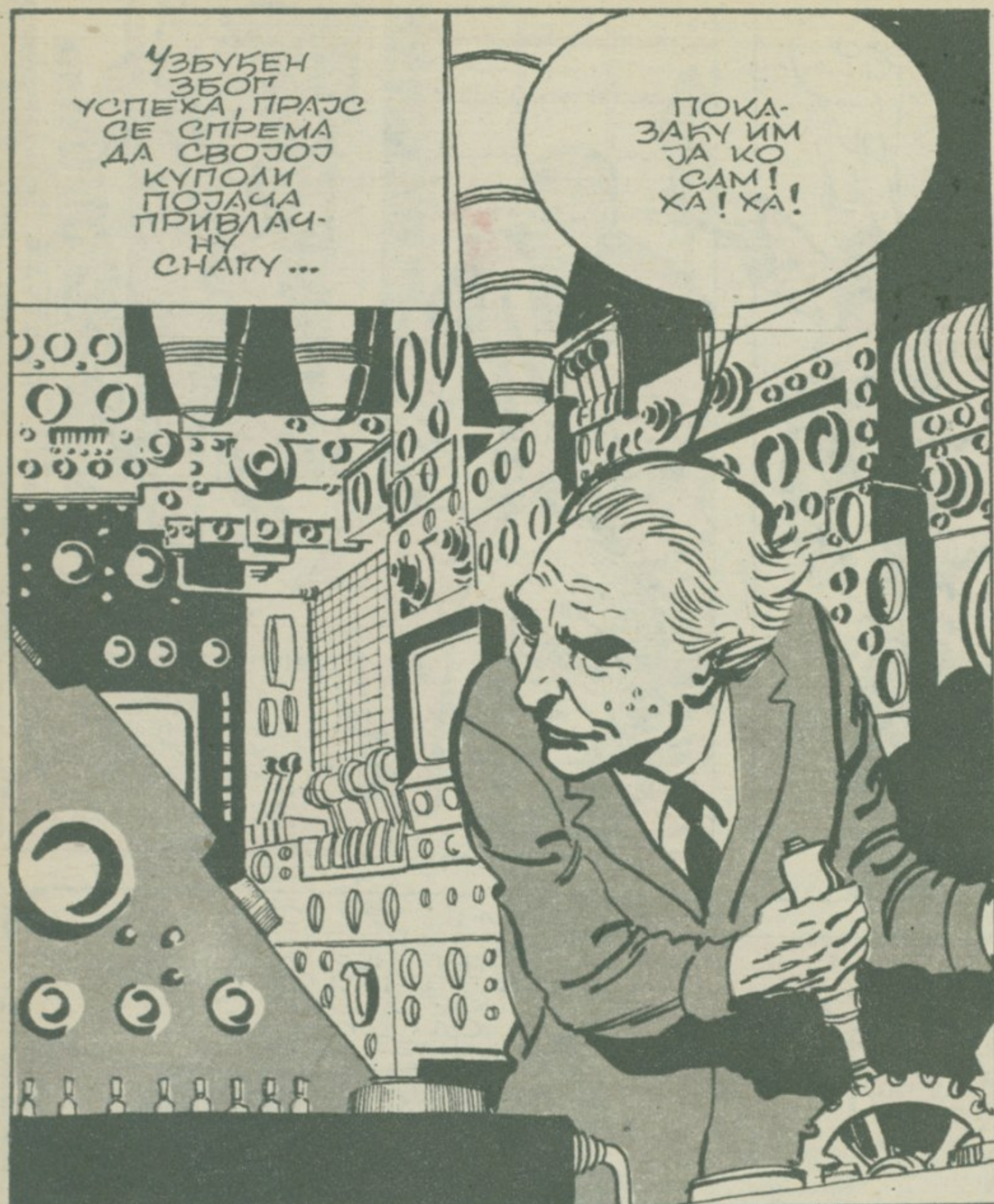
"THE PYTHON" S.N.8, pp. 3.

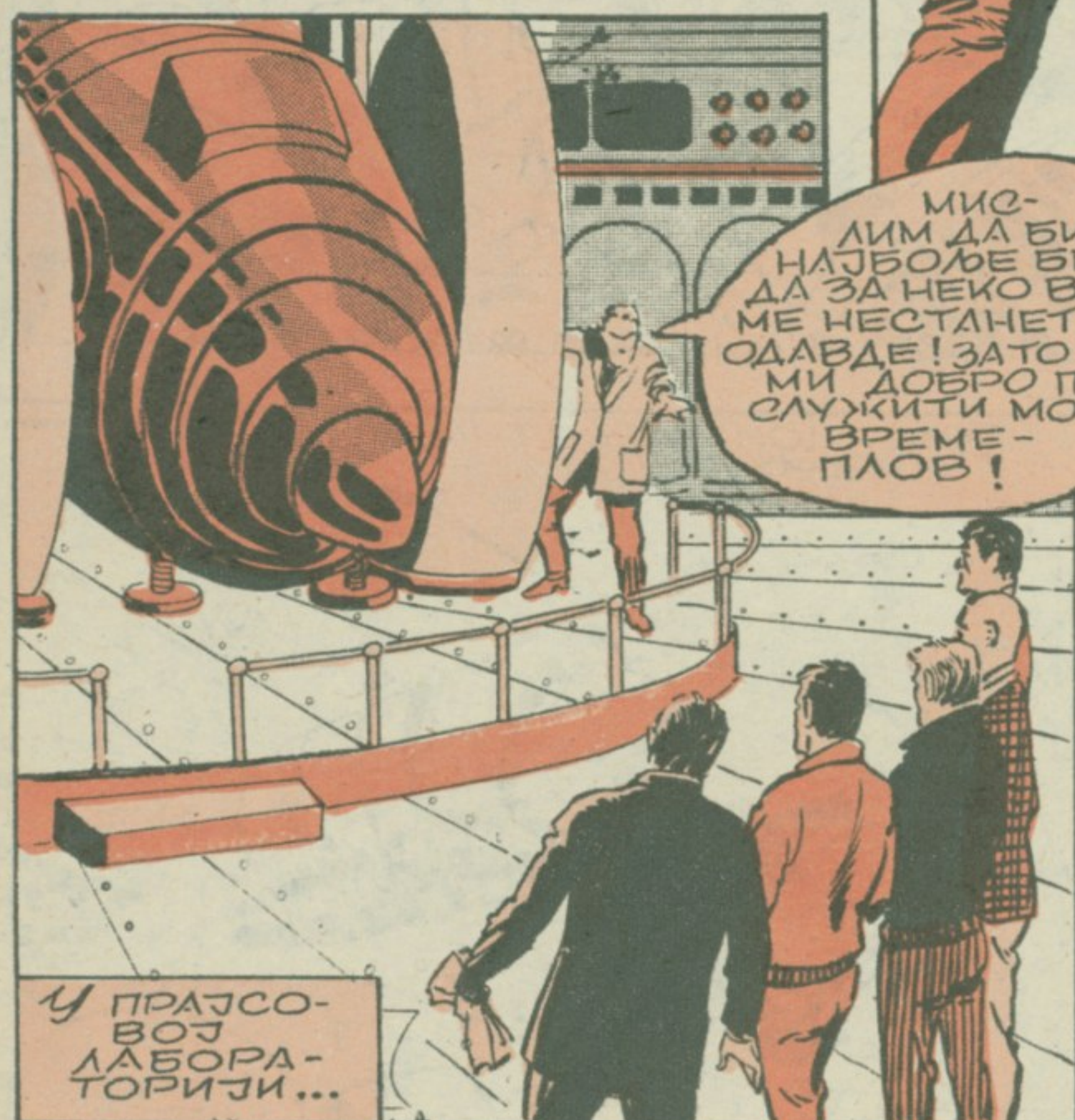

НЕШТО КАСНИЈЕ ПИТОН ЈЕ ИЗРОНИО ПРЕД САМИМ ОСТРВОМ...

"THE PYTHON" S.N.8. PP

У МЕСТО
НА ДВОР
КРАЉА
АРТУРА
МОРГАН И
ЊЕГОВИ
ЉУДИ
ДОСПЕЛИ
СУ МЕЂУ
ВИКИНГЕ.

ОВЕ
РОГАТЕ
ЖИВО-
ТИЊЕ
ЈОШ ЋЕ
НАС
ЖИВЕ
ПОЈЕС-
ТИ!

ПУ-
ЦАЈТЕ!
С ЊИМА
НЕ
ВРЕДИ
РАЗГО-
ВАРАТИ!

... И БРЗО САВЛАДАЛИ.

АЛИ НЕУСТРАШИВИ
ВИТЕЗОВИ СУ ИХ
ОПКОЛИЛИ...

ШТА ЛИ
ЧЕКА
ПРАЈСО-
ВЕ
ПЛАЊЕНИ-
КЕ?

У ИСТО ВРЕМЕ ПИТОН СЕ, КРЕКУ-
ЋИ СЕ ИСПОД ЗЕМЉЕ, НАШАО
НА ОСТРВУ...

СТИГЛИ
СМО!

" THE PYTHON " S.N.8. pp. 7.

ПИТОН ЈЕ
ОДМАХ
НАПАО
СВОЈОМ
ОПРОМНОМ
ШАПОМ...

НЕ
РАДУЈ-
ТЕ СЕ
УНА-
ПРЕД,
МОМЦИ!

ВИ-
ШЕ МИ
НЕКЕ-
ТЕ
СМЕТА-
ТИ!

... ДА БИ СЕ ОДМАХ
ЗАТИМ ПОЈАВИО.
АЛИ У
ПРАИСТОРИЈИ!

КРААА!

ГДЕ
СМО?

МОРА СЕ ПРИ-
ЗНАТИ... ПРАЗЕ
ЈЕ ОДЛИЧНО
ИСКОРИСТИО
СВОЈ ВРЕМЕ-
ПОВ!

БИКЕ
НАЈБОЉЕ
ДА КРЕНЕМО
И ИСПИТАМО
ОКОЛИНУ!

У-
ЖАС!
БЕ-
ЖИ-
МО!

ВИК,
ПАЗИ!

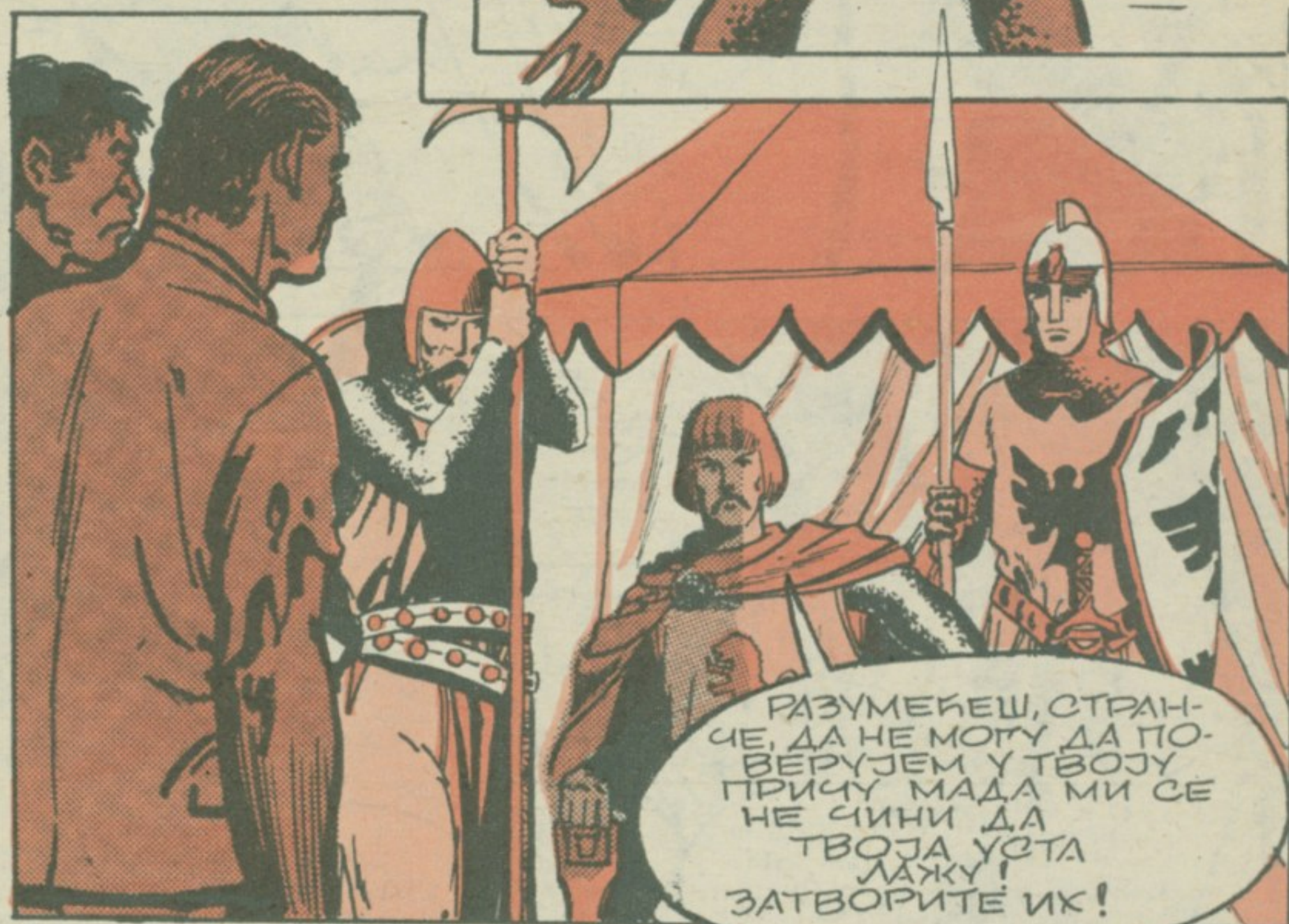

КРАААА

А ДОН И
ВИК,
БРАЋЕНИ У
ПРАИСТОРИЈУ,
БОРИЛИ
СУ СЕ ЗАТО
ВРЕМЕ
СВОМ
СНАГОМ...

...АЛИ
СУ ИПАК
БИЛИ
САВЛАДА-
НИ.

ОХ! У
ЈЕДНОМ
ТРЕЊУТКУ
САМ
ПОМИСЛИО
ДА ЂЕМО МОЋИ
ДА ПО-
БЕГНЕ-
МО!

КАСНИЈЕ, У
ЈЕДНОЈ
ПЕЈИНИ...

ВИК,
ПОГЛЕДАЈ!
САМИ
СМО!

ЉУДИ-МАЈМУНИ СУ СЕ НЕШ-
ТО БУЧНО РАСПРАВЉАЛИ
ИСПРЕД ПЕЈИНЕ...

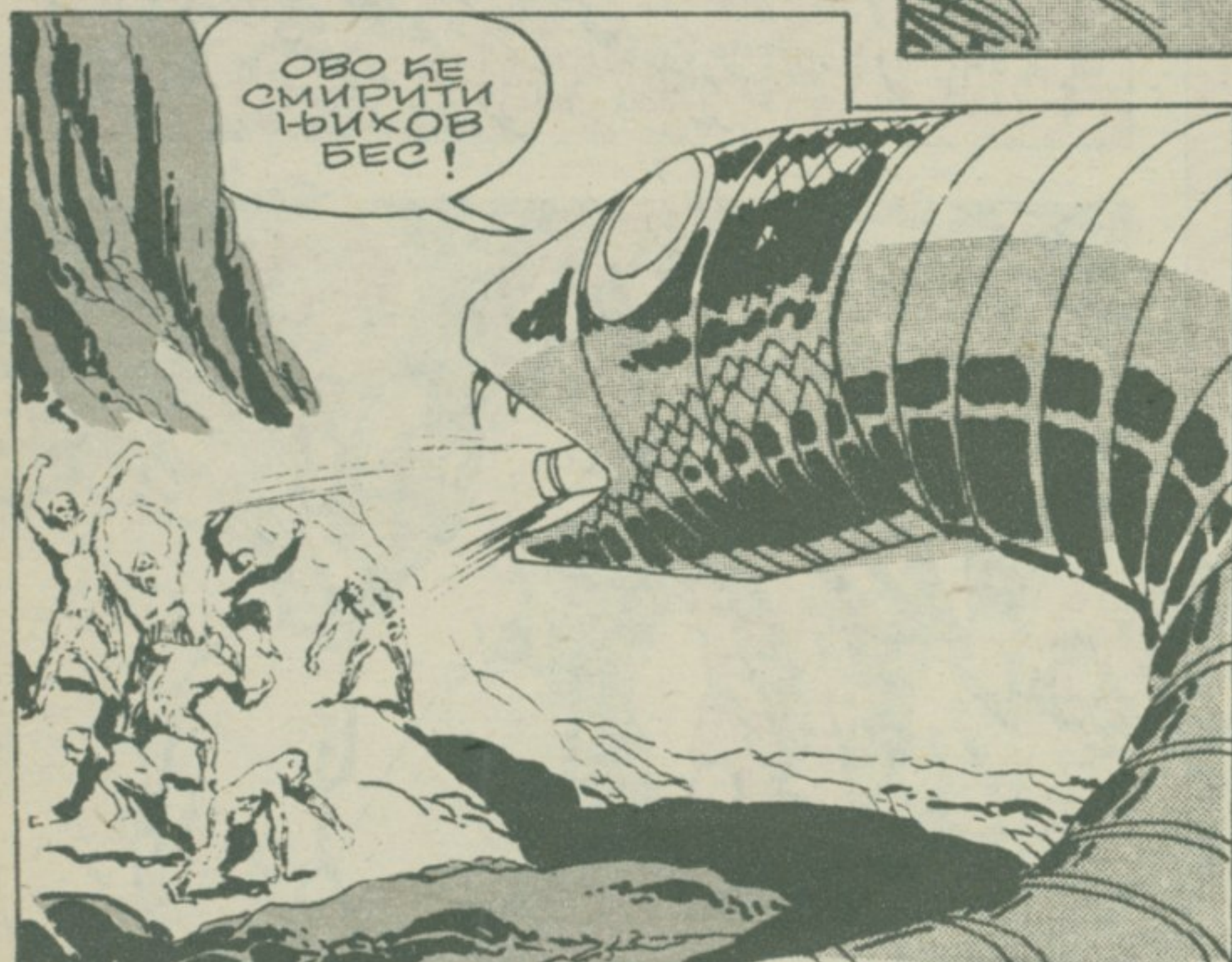
САД
ИЛИ
НИКАД!

КЛАДИМ
СЕ ДА
СЕ
ЗБОГ
НАС
ПРЕПИ-
РУ!

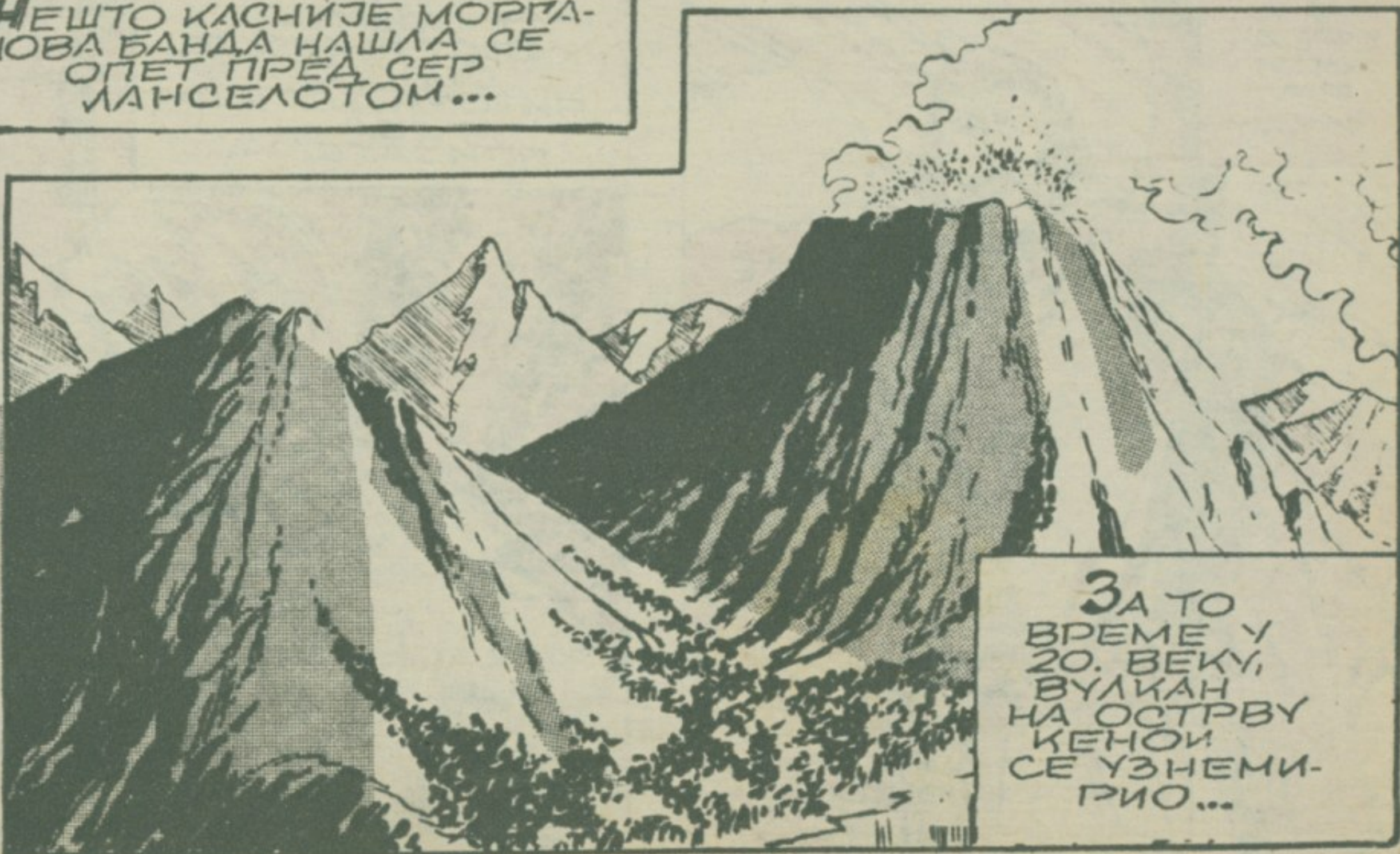

ЗАУЗЕТИ СВАКОМ НИСУ
НИ ПРИМЕТИЛИ ДА СУ
ВИК И ДОН
ПОБЕГЛИ...

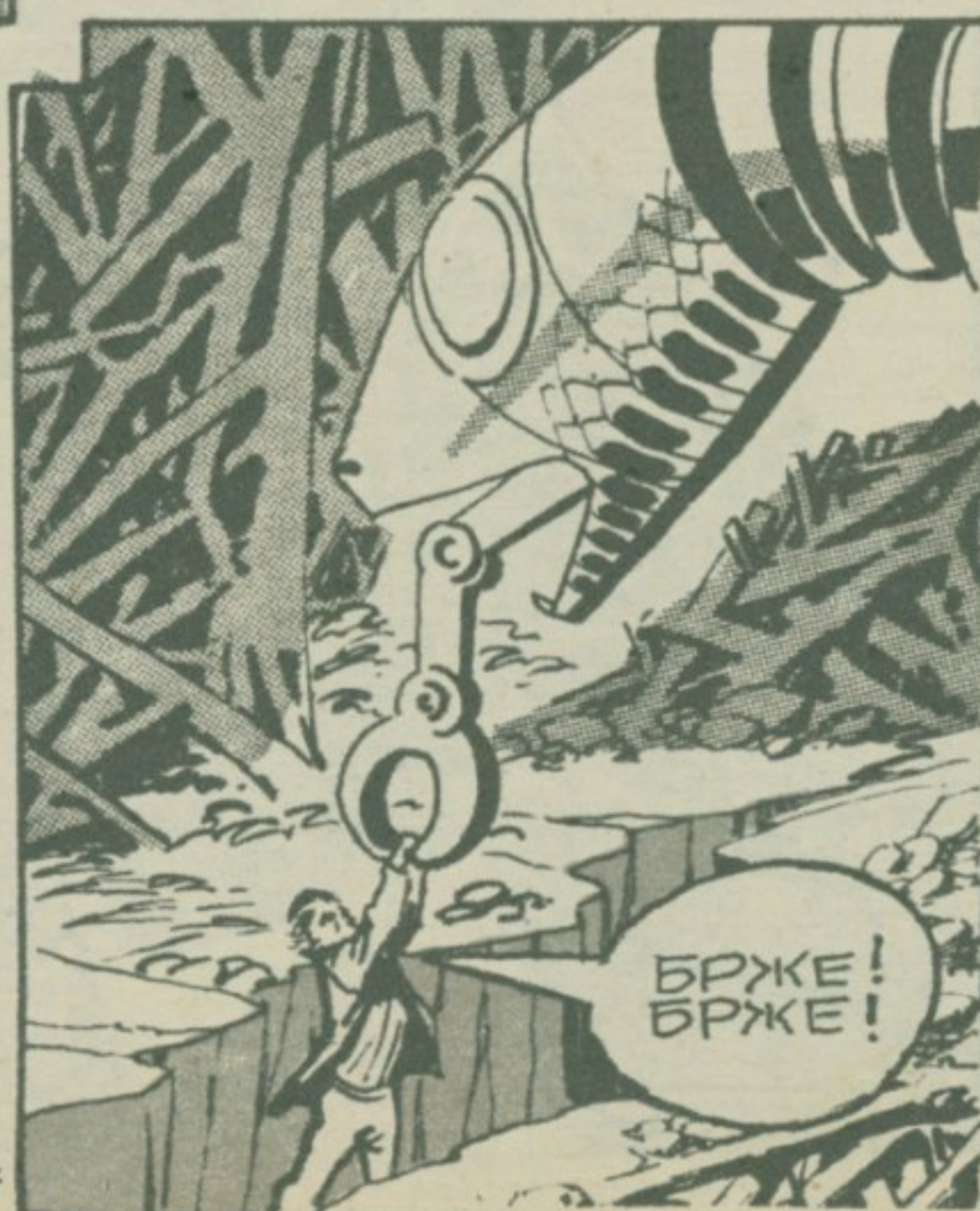
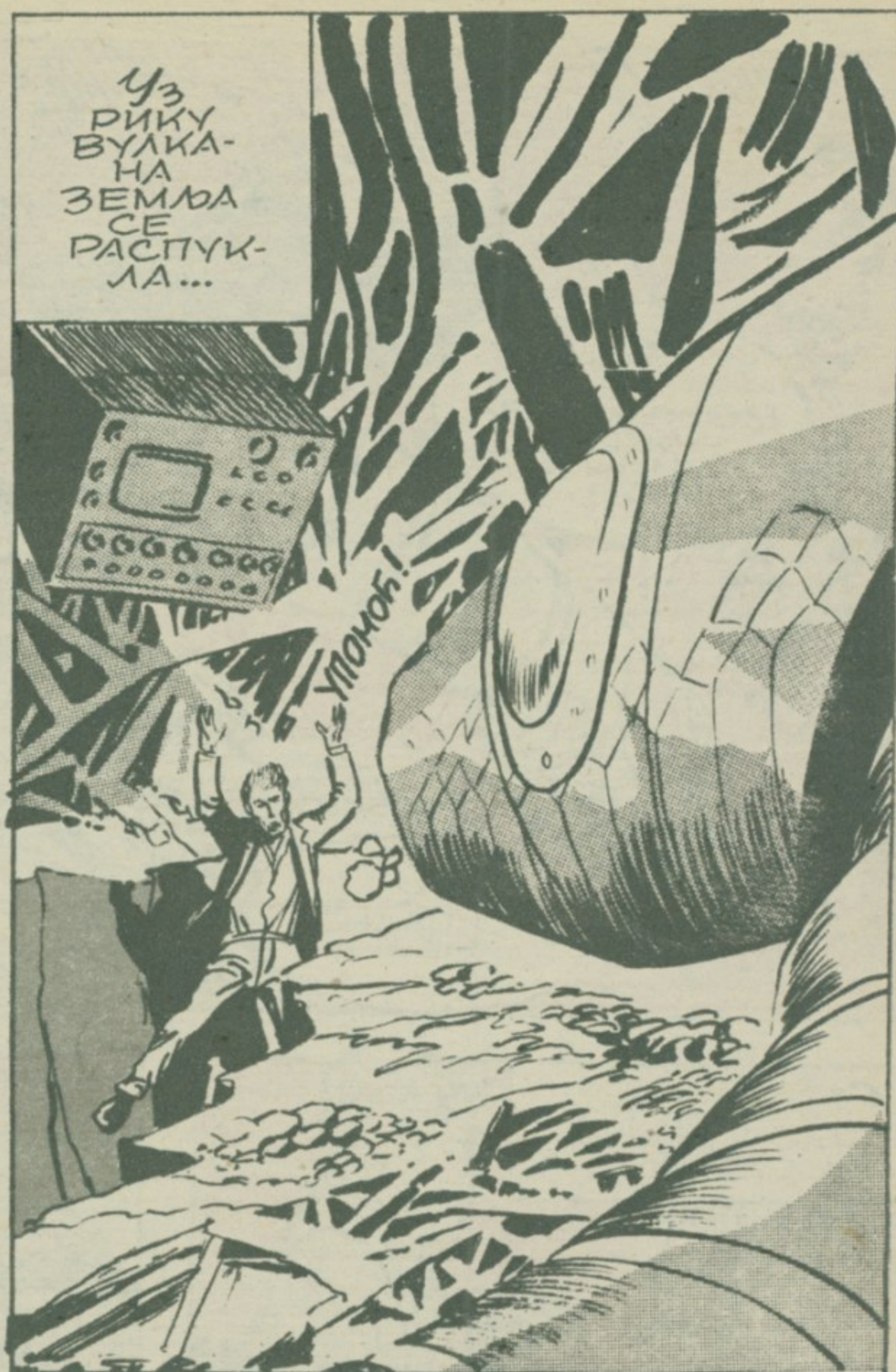
НЕШТО КАСНИЈЕ МОРГА-НОВА БАНДА НАШЛА СЕ ОПЕТ ПРЕД СЕР ЛАНСЕЛОТОМ...

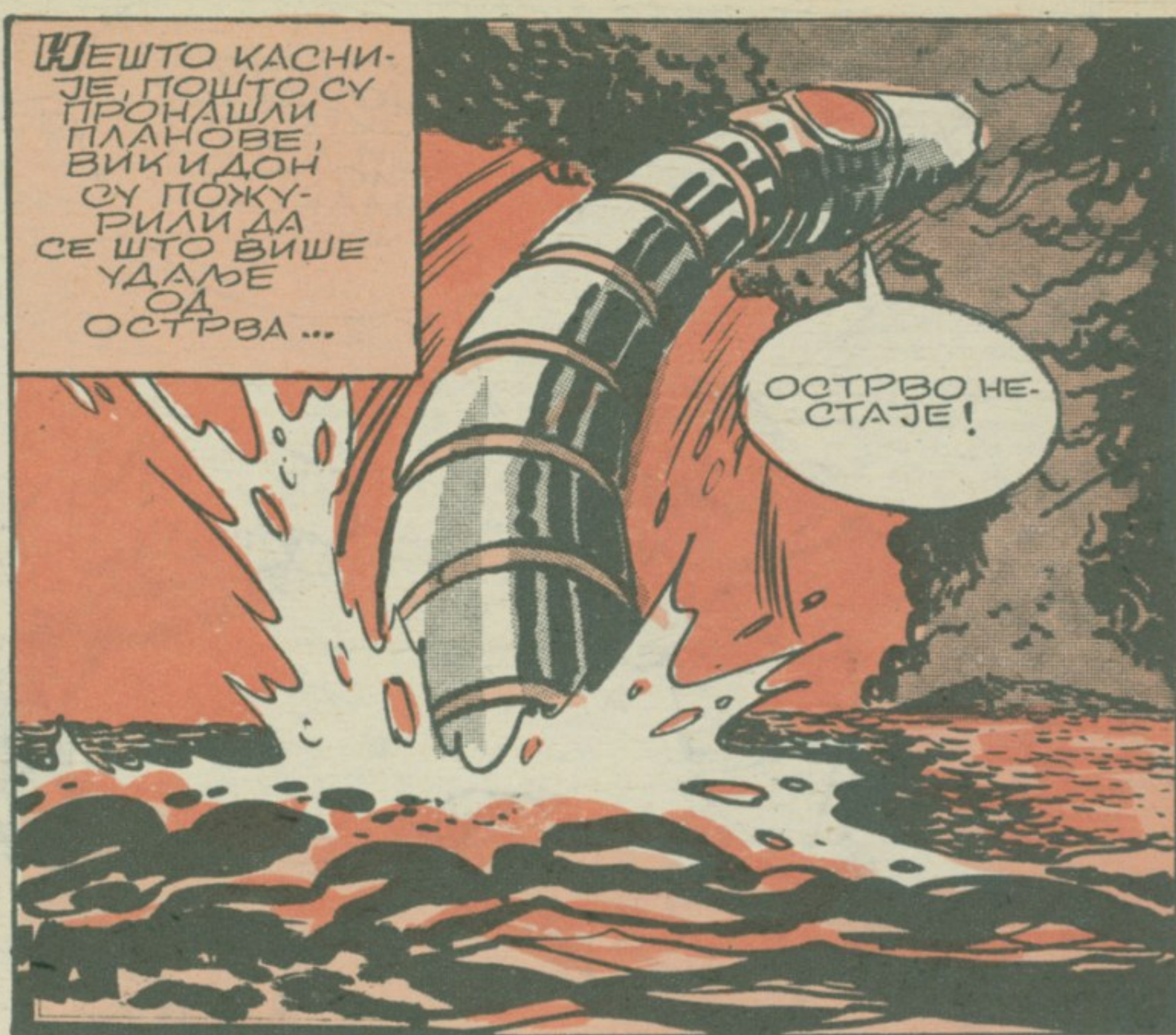

У ОПШТЕМ ХАОСУ ПРАЈС ЈЕ СПАСАО ПИТОНА А СА ЊИМ И ДВА ПРИЈАТЕЉА.

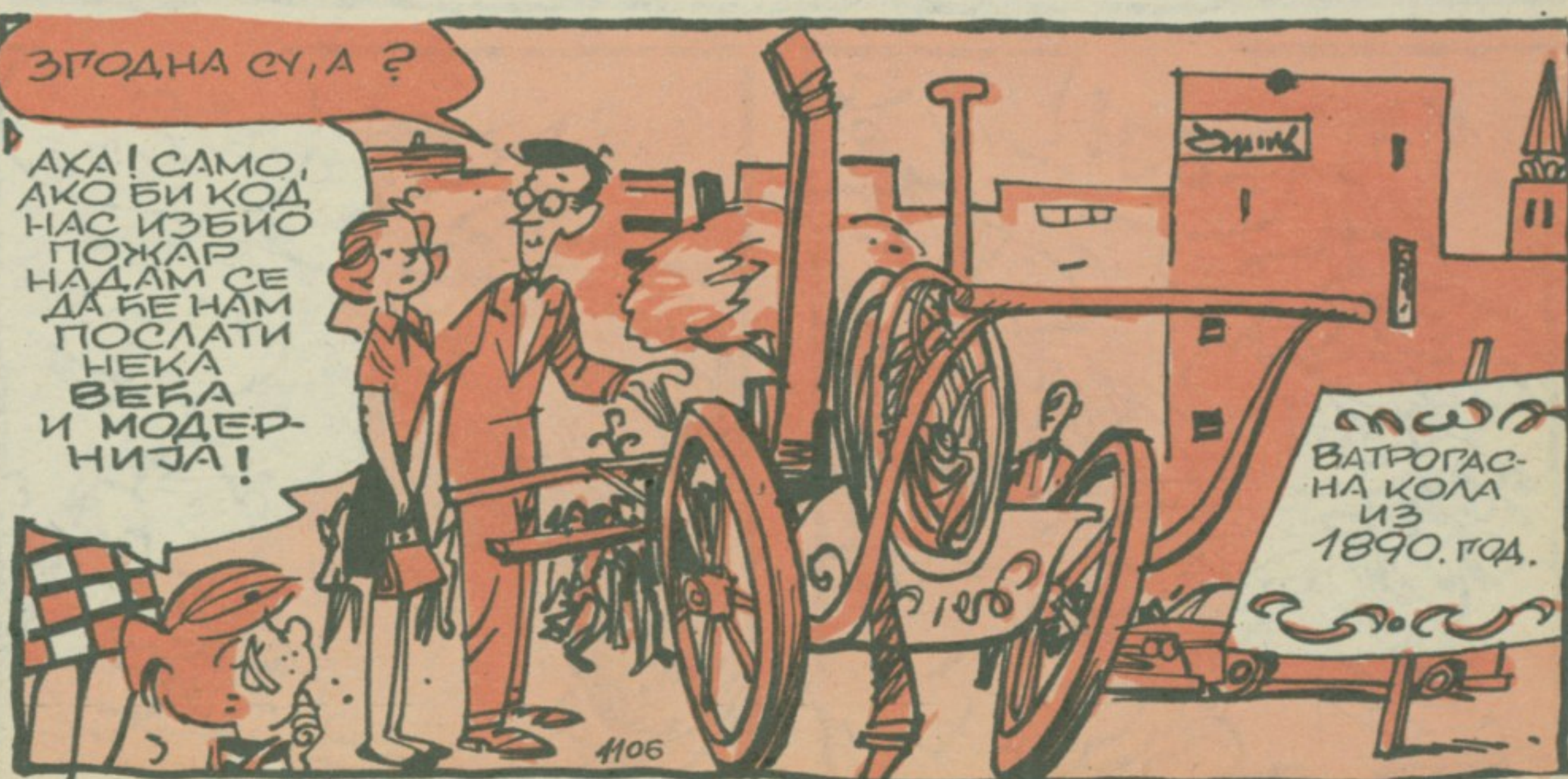

ХЕЈ!
КУДА
ТАКО
ЖУРНО?

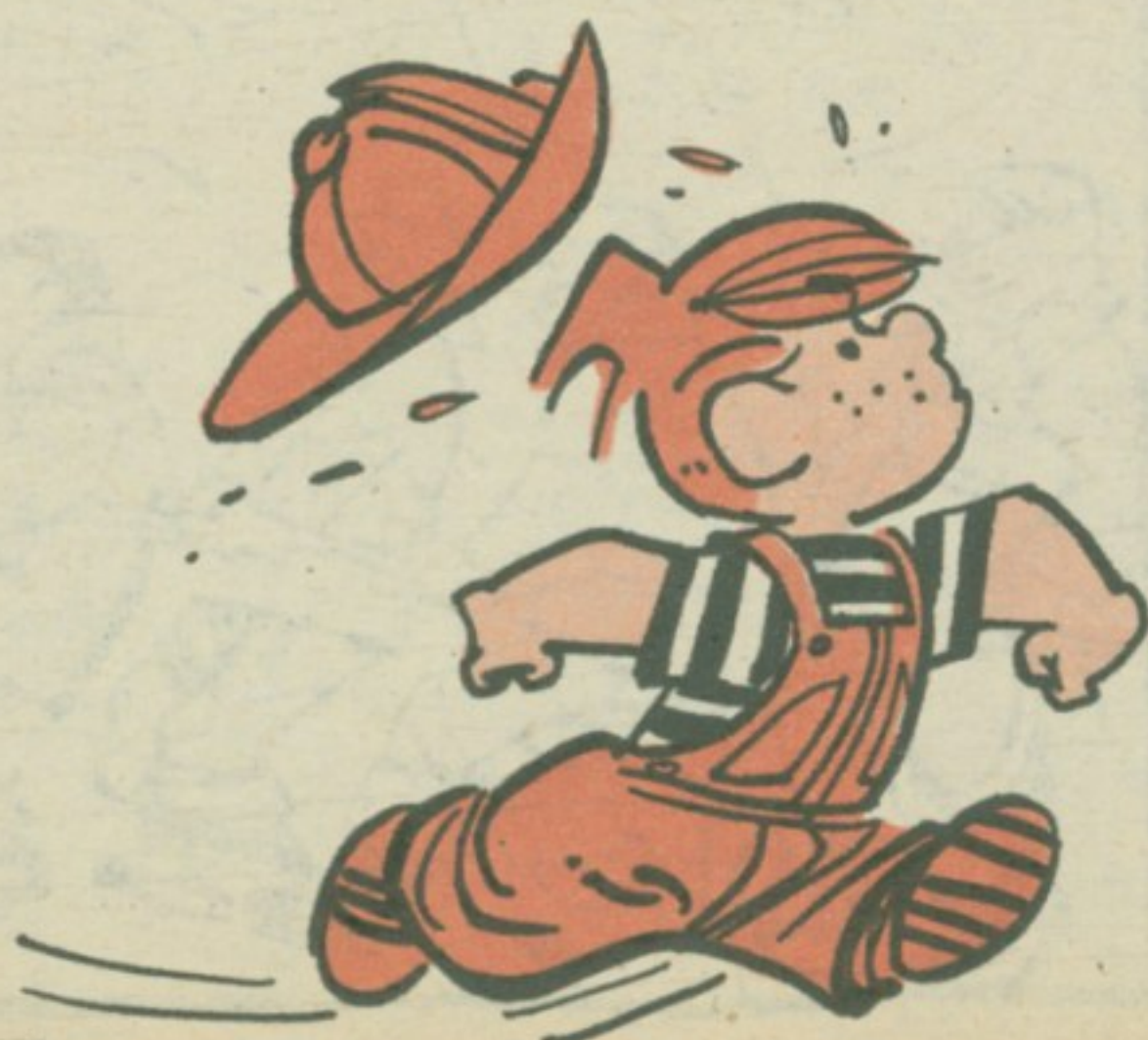
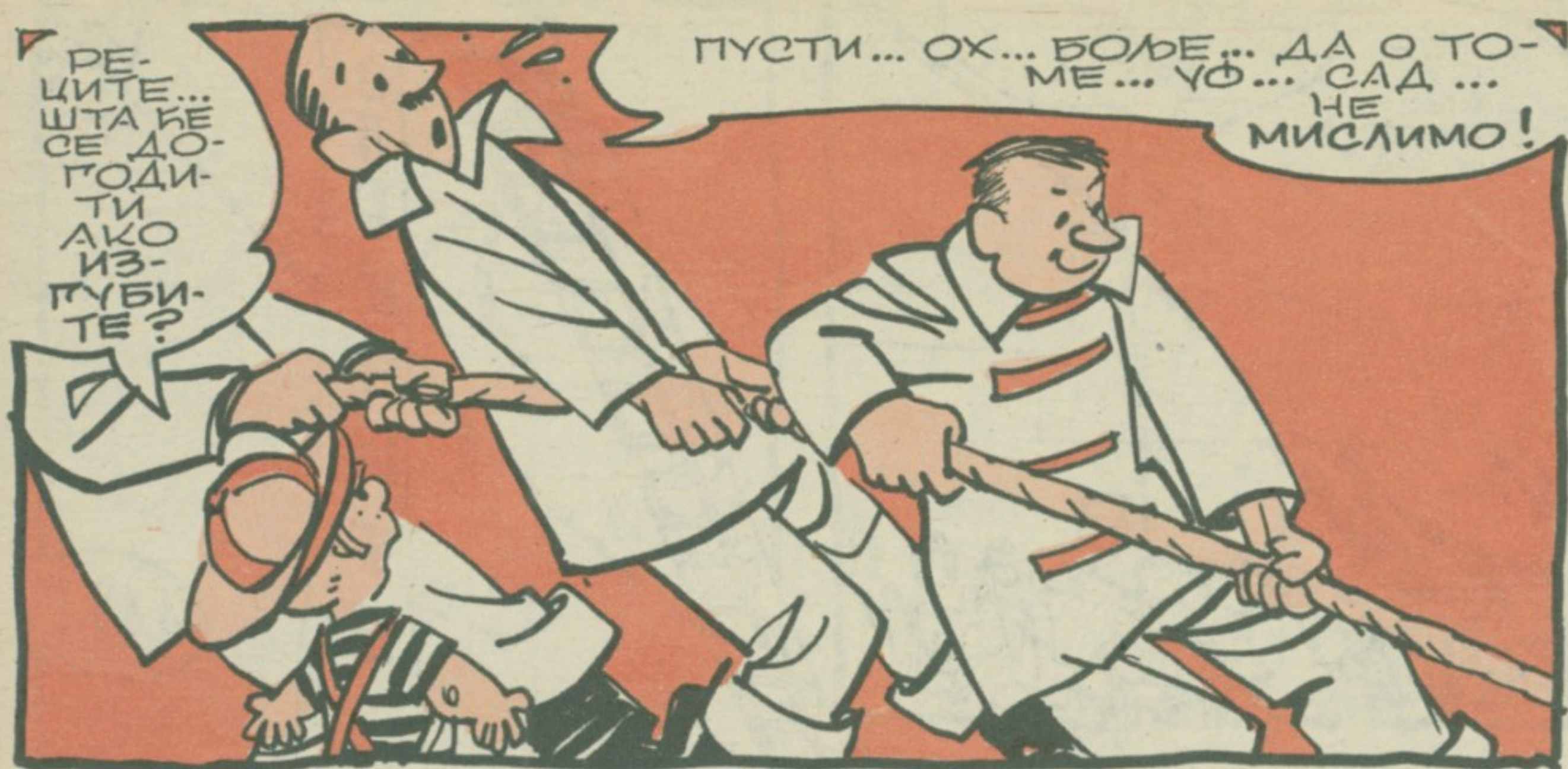
ЗГОДНА СУ, А?

АХА! САМО,
АКО БИ КОД
НАС ИЗБИО
ПОЖАР
НАДАМ СЕ
ДА ЋЕ НАМ
ПОСЛАТИ
НЕКА
ВЕКА
И МОДЕР-
НИЈА!

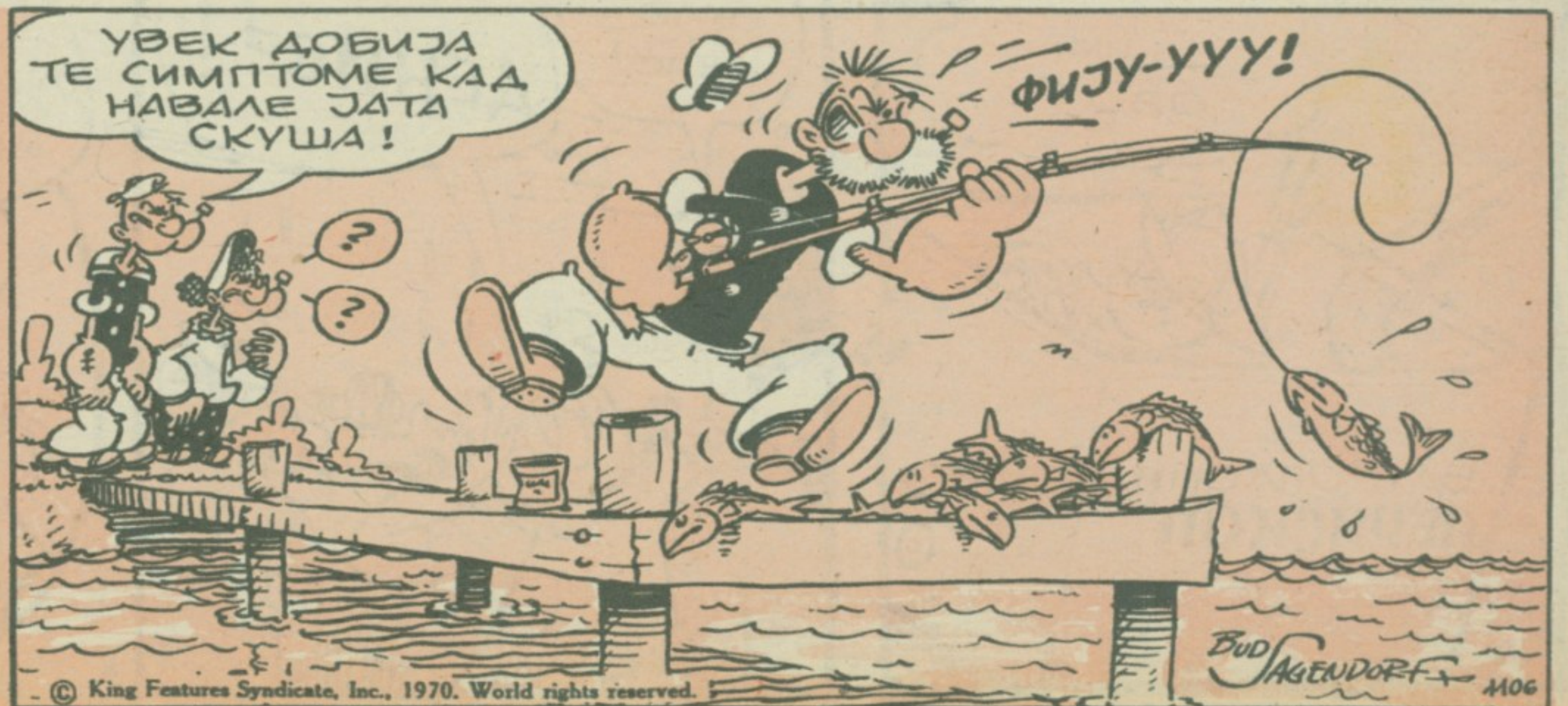
ВАТРОГАС-
НА КОЛА
ИЗ
1890. ГОД.

НУЛА Х

ПЛАНЕТА РИБА

ЧЛАНОВЕ ПОСАДЕ БРО-ДА НУЛА Х ЗАРОБИЛА ЈЕ НЕКА ПОД-ВОДНА РАСА И ЗАТВО-РЕНЕ У ПИСТИ-ЈАСТИМ КУПЛАМА ОДВУК-ЛА НА ДНО МОРА...

ИЗНЕНАДА СЕ ПРЕГ МАРТИН ОКРЕНУО...

ДОКТОРЕ... ТАМО... ПО-ГЛЕДАЈ!

ИСТРА-ЖИВАЧКА ЕКИ-ПА... ОНИ ПРО-ВЛАДУЈУ... БЕЖЕ!

ПО... ПОЛЕ! ОВО ЈЕ НЕКО ОД-ГАЗАЛИШТЕ... ЗА ПРЕТВАРА-ЊЕ СУВОЗЕМ-НИХ БИКА У РИБЕ!

АЛИ... ТО ЈЕ ЛУДО... НЕМОГУ-ЋЕ!

ВАРАШ СЕ! СВА ОВА БИКА ПРОЛАЗЕ КРОЗ ОБРНУТ ТОК ЕВОЛУЦИЈЕ... ВРАЋАЈУ СЕ МОКУ!

НЕ, ПРИ-ЈАТЕЉУ! НЕ БЕЖЕ ОНИ... ОНИ СЕ ЛЕГУ!

РОООХ! РОООХ!

БИО ЈЕ ТО САБЛА-СТАН ПРИЗОР...

ОВО ЈЕ КРАЈ ЛУДСКИХ БИ-КА И РА-БАЊЕ РИБА!

ДА! ПРВО СУ НАМ СЕ ПОЈАВИЛЕ КРАЈУШТИ... ЗАТИМ БЕ ПЛОВНЕ КОЖИКЕ ИЗМЕЂУ ПРЕСТИЈУ... НАЈЗАД ШКРРЕ!

СВРШЕНО ЈЕ С НАМА! ЕВО, И НАША КОЖА ОТВРАЋАВА, БОРА СЕ...

ПРИБЕРИ СЕ, ПРЕГ! АКО ЈЕ ЗА ИСТРАЖИ-ВАЧКУ ЕКИПУ ПРЕ-КАСНО... ЗА НАС НИЈЕ! МИ БЕМО СЕ ИЗВУКИ!

АКО УПО-ТРЕБИМО ЛАСЕРСКИ ЗРАК НА ОВОЈ ДУБИ-НИ... И ПУКИ БЕМО КАО КЕСЕ ОД ПАПИРА!

ЧЕКАЈ! ОВДЕ У ПЕ-НИНИ ПОСТОЈИ СЛАБА ВОДЕНА СТРУЈА КОЈА БИ НАС МОГЛА ОДНЕТИ ДО УЛАЗА...

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: БЕКСТВО

Сваког петка читајте у Забавнику све о најбољим певачима и ансамблима света. Сваког понедељка на Радио Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, слушајте најновије хитове.

ДЕЛИРИЈУМ

Италијани су одувек волели музику, али музику мелодичну, пријатну у којој су се истицали снажни гласови. Можда је и то један од разлога што су међу последњима прихватили поп музику. У почетку, то јест средином шездесетих година, ни млади Италијани не могу да се одупру привlačности урлаторске музике: ту и тамо оснивају се поп групе, али ниједна није дугог века.

Тек кад се прошле, 1972. године, на позорници Сан Рема појавила шаролика хипи група, под називом ДЕЛИРИЈУМ, и отпевала песму ЦЕЗАЕЛ, и у сали је настао делиријум.

Група је на овом такмичењу освојила пето место и специјалну награду за најбољи текст. После тога снимљена је и плоча која је до данас продата у 600.000 примерака. Песма „Цезаел“ је дуго била на топ листама Француске, Швајцарске и наше земље.

Групу ДЕЛИРИЈУМ основао је 1976. године Иво Фосати, композитор, гитариста, флаутиста и песник. Остале чланове нашао је на музичкој академији. Група снима плочу али она не постиже успех. Тек после Сан Рема Италијани показују интересовање за њих. Али, кад се група пробила и почела да стиче славу напушта је њен вођа, Иво Фосати јер жели да се посвети само компоновању. Одлазак Фосатија ствара у почетку међу члановима групе малу пометњу али тада долази Бани Мартини и група тада постаје први дез-рок састав Италије.

САСТАВ: Мимо ди Мартино, вокални солиста и гитариста; Еторе Виго, оргуљаш; Марчело Реале, бас гитариста; Пеппино ди Сенти, бубњар и Бани Мартини, вокални солиста и гитариста.

ДИСКОГРАФИЈА: сингл плоче DELIRIANA, JESANEH и HAUM. ЛП плоче DOLCE ACQUA и LO SCAMO E IL VILLAGGIO.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

Пева: Зоран Лековић

Текст и музика: Александар Кораћ

КОЛИБА

Ја немам никакво богатство
сем срца пуног љубави за тебе.
Ја немам дуката, ни злата,
ал' имам ноћи пуне дивног сна.

Признајем: обичан сам човек.
Што бих лажно представљао
себе?

Ал' мила, моје срце уме
своју нежну љубав да ти да.

Саградићу колибу за тебе
Колибу за нашу срећу.
Чуваћу те увек поред себе
и никада те оставити нећу...
и никада те оставити нећу...

Песма недеље биће емитована у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која је на програму у понедељак 12. марта од 20.00 до 22.00.

КО ЈЕ ОВО?

Можете ли препознати ова два позната певача само по очима?

Кет Стенес
Делџа Кесинс

ОДГОВОР:

ДИСКО КВИЗ

1. Карл Палмер, бубњар групе „Емерсон, Лејк и Палмер“ (Emerson, Lake and Palmer), је некада свирао у:

- а) Флитвуд Мек (Fleetwood Mac)
- б) Атомик Рустер (Atomic Rooster)
- ц) Најс (Nice)

2. Да ли је „Корни група“ икада победила на фестивалу у Суботици?
да ли не

3. Скот Вокер (Scott Walker) често пева композиције:

- а) Шарла Азнавуре
- б) Жака Брела
- ц) Жилбера Бекоа

4. Драган Јелић, гитариста „YU-grupe“ је некадашњи члан:

- а) Силуета
- б) Црних бисера
- ц) Пламених пет

- 1. Атомик Рустер
- 2. не
- 3. Жака Брела
- 4. Силуета

РЕШЕЊЕ:

БЕРЗА ПЛОЧА

Купио бих књигу „Beatles“. Дописивао бих се са присталицама поп музике и радо мењао плоче.

Дражен Вујковић,
Вукотићева 3,
Загреб

Продао бих следеће ЛП плоче: Neil Young „Harvest“; Melanie „Garden in the city“. Цена једне ЛП плоче је 80 н. дин. Плоче шаљем поужећем.

Аца Берановић,
Вељка Петровића 10
стан 47,
Нови Сад

Продајем ЛП плоче (оригинал): Jimi Hendrix „Cry of Love“; East of Eden „The World of East of Eden“. Питати свако пре подне на телефон 011 — 24-612.

Продајем оригиналне ЛП плоче: Led Zepplin I и III (70 дин); Jimi Hendrix Experience (70 дин); The Lords „Inside Out (70 дин)“ и The Soul Machine (45 дин). Плоче шаљем поужећем.

Варга Золтан,
Моше Пијаде 37
Темерин

КЛУБОВИ • КЛУБОВИ

Основали смо „Клуб ђокиста“ (Ђорђа Марјановића) па позивамо да нам се јаве сви они који воле овог популарног певача.

„Клуб ђокиста“
12306 Лаоле

Ако вас нешто занима у вези са Зораном Лековићем обратите се на следећу адресу:

„Зоки клуб“,
Мечкин камен 53,
91000 Скопље

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Када је основана популарна група „Black Sabbath“ и ко су њени чланови?

Павле Велимиров,
Кумановска 39
Кијинда

Група је основана 1968. године и звала се „Земља“ — „Earth“. Годину дана касније група мења име у „Блек Сабат“ „Black Sabbath“, долази у Лондон и постаје најпознатији представник такозване „црне магије“ у музици. Издали су четири ЛП плоче. Чланови састава су: Toni Iommy, гитара и вокални солиста; Ozzie Osbourne, вокални солиста; Geezer Butler, бас гитара и Bill Ward, бубњери.

ПАЖЊА!

Политикин забавник ће у идућем броју објавити слику у боји познатог ВИС С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕНЕ.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

СЛЕДЕКИ НАСТАВАК: НОВЕ НЕВОЉЕ!

СВЕ СИ УПРОПАСТИЛА!

У оном делу Београда где се сада уздиже неколико четвороспратница, а нешто даље од њих високи солитери и велики стадион, некад је била само шумица и пет истих жутих павиљона. Не знам ко данас живи у њима, а некад су ту становали ситни општински чиновници, радници, занатлије, па чак и један глумац. Живео је ту један брачни пар са троје деце. Две ћерке и син. Е, тај син је био моја прва љубав.

Воја, дечак од десет година, коврцаве црне косе, умео је да свира виолину. Додуше, учила сам и ја да свирам, али шта је моје свирање било према његовом! Ја сам свирала зато што сам морала. Мама ме је на то терала јер је жарко желела да од мене постане неки виртуоз. И док сам безвољно превлачила гудалом преко жица, и не гледајући ноте, мислила сам на то како ћу што пре изаћи у двориште да се играм и, разуме се, ви-

дим њега. Удешавала сам, кад год је то било могуће, да у исто време вежбамо, али кад бих ја завршила са својим досадним вежбама, он је још дуго после тога свирао. Кроз про-

зор су одјекивали звуци његове виолине у којима сам уживала јер је то он свирао, али бих много више волела да је изашао у двориште да се играмо. Поред клиса, жмурки и

школица често смо правили и приредбе у дворишту на које су недељом долазили и старији, у недостатку других забава. Плаћали су чак и улазнице по двадесет пет пара или пола динара, колико ко хоће.

И тако једном, на нашој приредби требало је да се појавимо заједно Воја и ја. Не сећам се тачно шта смо свирали, било је свакако нешто лако. Пре наступа вежбао је свако за себе и само смо на „генералној проби“ свирали заједно. Ишло је некако.

На дан приредбе сви смо били нестрпљиви и узбуђени. Ређале су се тачке, дошао је ред и на нас. Изашли смо на ту назови позорницу и поклонили се. Међу публиком су наши родитељи, сестре и браћа.

Започели смо са свирањем. Чули су се први звуци наших виолина, али ја сам била сувише узбуђена да бих свирала без грешке, не знам да ли више

због публике или због његовог присуства. У једном тренутку погрешила сам а затим, збуњена, још једном и још једном...

Престали смо да свирамо. Желела сам да пропадем у земљу. Тада ме је Воја погледао презриво и рекао:

— Глупачо, све си упропастила!

Публика је негодовала, звиждала, смејала се.

Скочила сам са бине у траву и горко плакала. Зар то он да ми каже? Значи да ме не воли. А ја сам у то била убеђена. Па и његове сестре су о томе причале. И за празник, кад смо били код њих у гостима, јурио ме око стола и хтео да пољуби, а сад овако!

Сва надувена од суза, са виолином у руци, јурнула сам према мами да ме утеши. Тада сам у публици угледала његову сестру како ми се подругљиво смеје а није умела ни да свира, ни да пева, ни да речитује, па није ни учествовала на приред-

ЦЕНТЛМЕН

Звала се Снежана, презимена се не сећам, и била ученица петог разреда основне школе „Иво Лола Рибар“ у Великом Градишту. Заљубио сам се у њу зато што је била јако лепа, добар љак и зато што је волела да се смеје. Зашто се она заљубила у мене — не знам. Можда зато што сам тада био једна од главних „звезда“ културног живота школе.

Било како било, одједном сам почео куповати по две чоколаде, два сладоледа и све остало што је дотле била привилегија само мог стомака. Одлазили смо заједно у куповину држећи се за руке или загрљени. Зачудо, нашу су љубав сви одобравали, почев од наших другарица и другова па све до старијих.

Што се мене тиче, ја сам покушавао да се понашам, по угледу на старије, као прави центлмен и заштитник.

Једном је неки дечак старији од нас две године увредио њу. Мада је био виши од мене бар за главу, одмах сам се потукао са њим и снагом коју ми је дала њена близина изашао као победник али са разбијеним носом

и модрим оком. Срећан због победе скидох џемпер и бацих га у једну бару која се налазила на путу како Снежана не би поквасила ципеле. (Мада је могла ту бару и да прескочи). Због тог џемпера сам код куће добио добре батине, а кад сам се касније сетио с ким сам се тукао, ухватила ме дрхтаница.

Била је то права љубав са заклетвама на верност и вечну љубав. Изненада сам једног дана остао сам јер се Снежана одселила у велики град, велик као и наш. Убеђен сам да је лепа девојка и да се сећа наше љубави.

Миодраг, Марковић,
ученик, Пожаревац,
Ивана Горана Ковачића 4
(Хонорар: 100 и. динара)

Било је то пред крај првог разреда гимназије кад сам почела да играм тенис. Имала сам 16 година и уопште нисам мислила о љубави, да имам дечка и да се забављам. У разреду су се све моје другарице забављале и чудиле се како се једино ја не интересујем за то.

Био је леп дан и ја сам се мучила да правилно враћам лопте партнеру на тениском игралишту. А тада је дошао он. Најозбиљније је почео да ми даје савете како да држим рекет и како да ударам форхенд и бекхенд.

После тренинга, кад се сунце већ истопило у свом црвенилу, пошли смо заједно кући. Звао се Саша. Имао је црну косу и црне очи у којима сам видела нешто сакривено али тако топло и искрено. И док смо ишли заједно, чудила сам се самој себи: ја, која сам до тада била тако самоуверена, сада једва успевам да одговорам на његова питања.

Сутрадан отишла сам раније на тениско игралиште, а Саша је већ тамо. И почели су часови тениса које ми је он држао.

Био је пет година старији од мене, студент Ликовне академије и првак Македоније не само у тенису већ и скијању. Разуме се, то сам сазнала много касније.

После сваког тренинга, шетали смо дуго поред ке

САД ЋЕ ДА М

ја Вардара и пили лимунаду у киоску једне старе жене. Сећам се када смо једне ноћи зашли мало дубље у парк, помислила сам: „Ето, сада ће сигурно да ме загрли и пољуби!“ Била сам уплашена и знала сам да ћу ако он то покуша, сигурно побећи. Али не, Саша није ништа покушао! А данас када помислим на то, знам да је тада био „мангуп“ знао је добро шта се догађа у мом срцу!

Пролазили су најлепши дани мог живота. Ишла сам на игралиште обучена у белу тениску сукњицу, белу блузу и беле чарапе, са рекетом у руци да сретнем њега исто обученог у бело. И зар је било ко тада био срећнији од мене?

На часовима у школи била сам расејана и непажљива. Сва срећа што је био крај школске године и наставници нису на крају проверавали моје знање.

А први пољубац? Дошао је после месец дана. Седели смо на клупи поред Вардара. Саша ми је причао о љубави и срећи и одједном почео да ме љуби. Нисам се опирала, но сећам се добро суза које

су почеле да теку по мом лицу. Да ли од среће или несвесне помисли да, ето, нисам више дете већ одједном порасла девојка.

Када сам се вратила кући, етала сам пред огледало и тражила по лицу трагове његових пољубаца. Била сам сигурна да их свако види на мом лицу.

Дошла је нова школска

СУТРАДАН САМ ОТИШЛА РАНИЈЕ НА ИГРАЛИШТЕ, А САША ЈЕ ВЕЋ БИО ТАМО.

би. Било ми је још теже. Како сам својим плачем сметала публици, мама је устала и ми смо отишли кући. Плакала сам док ме није савладао сан.

Сутрадан нисам хтела ни да га погледам. Ни њега, ни његове сестре. И не само сутрадан већ и касније. Тако се завршио мој први „концерт“ и моја прва љубав.

Од тада је прошло четрдесетак година. Ја више не свирам виолину, за време окупације продали смо је за брашно. Не знам ни да ли Воја још свира и да ли је постао виртуоз, али кад год чујем виолину, сетим се тог свог доживљаја и своје прве љубави.

Деса Грбић, наставник, Кумодрашка нова 5, Београд (Хонорар: 150 н. динара)

СТРУЈА ОД 220 ВОЛТИ

Те године Сека је била најбољи ђак у целој пиротској гимназији: писменија од Оријане Фалачи и паметнија од Марије Кири. За мене имала је најлепше шишке, очи и прџаст носић. Ја сам имао шеснаест година, један и по разред гимназије и седам јединица.

Довољно је било да у гомили црних кецеља пре познам њене шишке, па да у пределу срца осетим удар, исти онакав као кад сам покушао да поправим бабин решо, па ме дрмнула струја од 220 волти. После тога дуго нисам смео да упалим ни сијалицу. Али, ово је било нешто друго и много лепше да сам чак и сам прижељкивао чешће такве ударе.

Тај период моје заљубљености држао ме је дуго, један зимски распуст и два тромесечја. Ја сам јој писао песме, јурио за њом, али нисам имао храб

рости да јој приђем, да јој све признам. Живео сам у облацима. Она је за мене била нешто далеко, недостижно што се страшно воли и не да никоме. Она је била моја прва права љубав... Али, до контакта никад да дође све до тог петка.

Преко пута пиротске гимназије била је, а и још увек постоји једна пекара. Ту су многе генерације и пре, а и после мене, куповале и још купују ужину. Смазано је ту бурака да би се прехранило пола Индије! Био је петак, и велики одмор. А за време тог одмора гимназијалци су као хунска најаза јуришали на пекару. Некако сам успео да се пробијем до тезге и био међу првима и таман кад сам хтео да тражим шта хоћу кад иза мене зајубори гласић као Шуманово „Сањарење“.

— Хоћеш ли да ми купиш две погачице?

Цела пекара ми се окренула, а срце повећало амплитуду и почело да куца у синкопама. Дијафрагма ми заигра као да имам морску болест. Тај глас! Препознао бих га у хору од двеста чланова. Прџаст носић, очи боје кафе, ши

шке. Како да не! Па за те три ствари бих продао све књиге за други разред друштвено-језичког смера, речник страних речи и лексикон од Вујаклије и купио бих јој целу пекару. Добро пазећи да онако луд од среће не купим две векне уместо две погачице, себи нисам узео ништа, али зар је то важно. Лед је био пробијен! Излетео сам из пекаре.

И док је она гутала топле погачице, ја сам гутао кнедле размишљајући шта бих могао паметно да јој кажем. Иако сам месецима живео само за тај тренутак и по шест пута на дан се преслишавао шта ћу јој рећи, из мојих уста је излазило нешто недефинисано и без везе.

Као, признао сам јој да сам заљубљен у њу, да само на њу мислим, да једино она на свету има такав носић, очи и шишке. Прочитао сам јој три најновије песме које сам посветио њој... Ја сам причао до краја одмора и мислио да сам глуп док је она слушала и мислила да су оне две погачице биле сасвим добре.

Од тада смо почели да идемо заједно у школу и из школе, да заједно на великом одмору једемо вруће погачице. Због ње сам се учланио у кружок љубитеља птица иако сам од птица могао једино да препознам папагаја, под условом да зна да говори. Ја сам јој читао песме и поклањао своје најбоље цртеже, а она ме преслишавала математику и ис

торију. Али, о озбиљном забављању није било ни речи.

Једном сам је у биоскопу ухватио за руку, а она ме само погледала и рекла:

— Шта је? Немам ништа у руци! — И мртва-хладна наставила да гледа филм.

Дошао је крај школске године. Ја сам понављао разред и исписао се из гимназије. Отишао сам у други град и у другу школу. Секу нисам више никад видео... Недавно сам чуо да је у Београду и да спрема дипломски. Кажу да има вереника.

Ја сам тренутно у војсци у Новом Саду, ускоро треба и да изађем. И увек кад одем у мој Пирот и прођем поред оне пекаре преко пута гимназије, свратим, поједем две погачице и сетим се једне Секе...

Родољуб — Лола Цунић
ВП 8056/3 Нови Сад
(Хонорар: 200 н. динара)

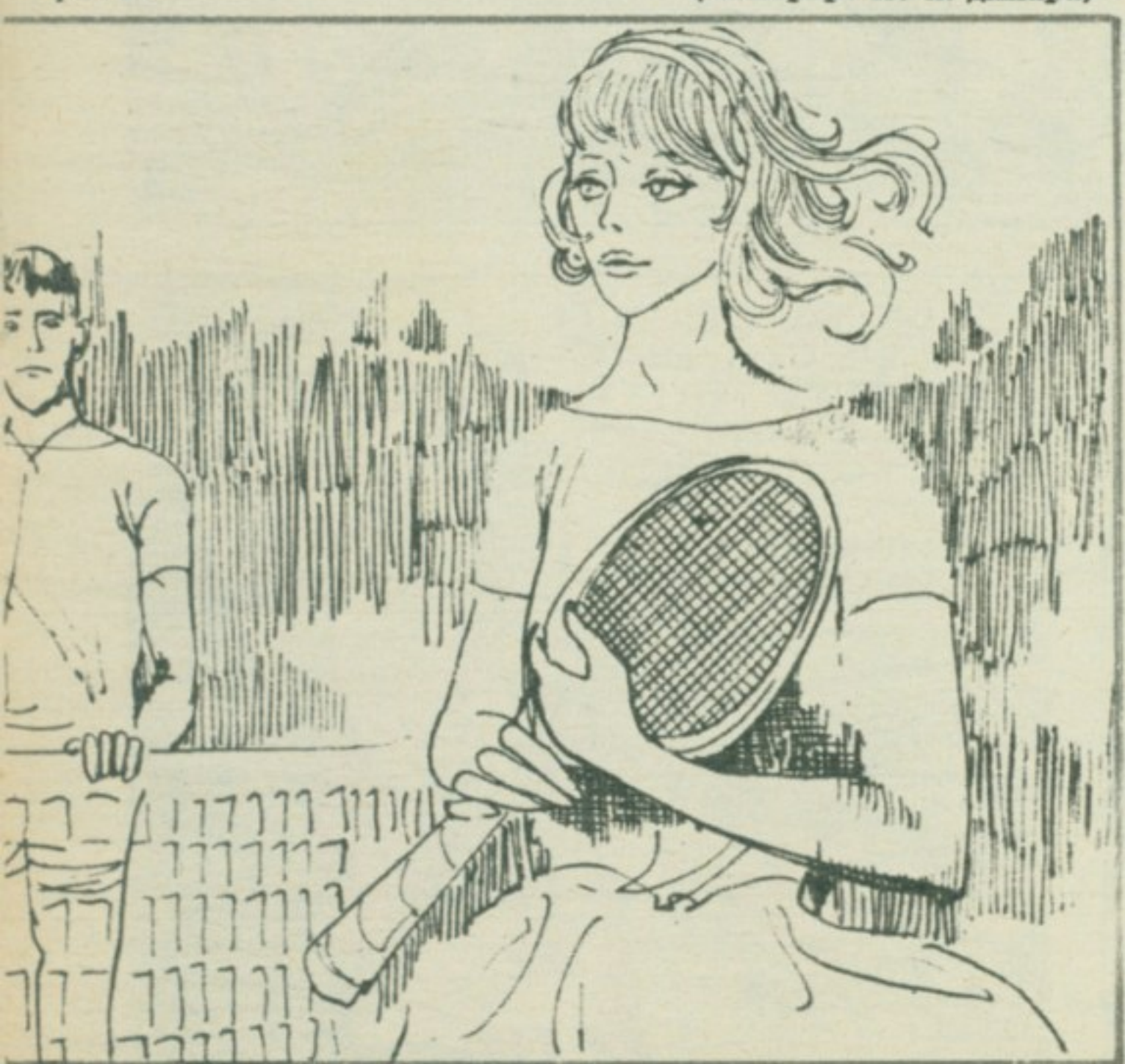
ТЕ ПОЉУБИ

година. Он је отишао на студије у Софију. Писма су летела. Долазио је и одлазио, сваки пут била сам све срећнија због његовог доласка и све тужнија кад би одлазио.

Пролазиле су године. И како се све свршило? И како је данас после скоро осам година од првог сусрета?

Живот нас није раздвојио. Заједно смо у срећи и љубави. Имамо сина који већ успева да пронађе Пају Патка и Мики Мауса у Политикином забавнику. А тенис? Тенис играмо још.

Василка Мандова-Панова,
Партизанска 2, блок 4,
ул. III ст. 14. Скопље
(Хонорар: 150 н. динара)

СЕДАМ ДУГМАДИ

Ишао је у осми, а ја у пети разред основне школе. Доплаћао ми се дуже време. Мислим да ни он није био равнодушан. Често ме гледао, али практично једва смо се и познавали. Једно време нисам ни мислила на њега јер сам видела да је узалуд. Ипак, дошао је дан кад сам заклучила да би Зоран желео да ми буде чак и нешто више од друга!

До звона је остало још неколико минута. Требало је да одговарам из познавања природе, а нисам учила. Тог дана ми се уопште није живело. Лутала сам бесциљно двориштем кад на капији приметих Владана, Зорановог најбољег друга. Био је нервозан. Пришла сам му са симпатијом.

— Види, види, колико смо озбиљни да већ пет минута стојимо на истом месту — рекла сам у шали.

— Лако је теби да тераш шегу са мном, волео бих да те видим кад добијеш слабу оцену — ре-

као је замишљено. Отишла сам од њега са сажалењем. Док смо стајали у реду за улазак, приметила сам Зорана како ме бесно гледа испод ока. Схватила сам: био је љубоморан.

Кад сам пошла кући, облачећи капут приметила сам да на њему нема ни једног дугмета! Гледала сам уплашено око себе јер без њих не смем кући. Заплакала сам. Онда сам зачула Зоранов глас:

— Владане, младој дами су нестала дугмета, пошто си одувек био љубазан, нађи их. — Окренула сам се и први пут га погледала право у очи. Поцрвено је. Изашла сам из школе, а он је потрчао за мном. Сустигао ме је, ухватио за раме и рекао:

— Биљо, извини за све и немој ме више секирати јер... ја те волим. — Отворио је руку на којој су били моји дугмићи. И из дрхтаве руке, вруће као жар, узела сам седам дугмади.

Од тог часа почела је моја прва љубав.

Било је проблема где се састајати. Договорили смо се да он долази код мене док чувам овце. Први пут кад је стигао донео је низ шумских јагода. Ја сам плела, црвенела и губила петље. Истало тако.

Једног дана док смо чували овце пала је јака киша. На пољани где смо се ми налазили вода је била до колена. Пребацили смо се на друго место, тесно се прибавиши једно уз друго и чекајући да киша престане. Почела сам да кашљем и добила кијавицу. Одједном ме је он страшно привукао себи. Изненада ме је пољубио. Као у неком бунулу заузврат и ја сам пољубила њега. Онда смо се почели обојано љубити. Он је на мокрој земљи написао крупним штампаним словима: Биљана и Зоран.

Данас нас уместо прошле љубави везује само чврсто пријатељство.

Биљана Павловић,
уч. VII разреда
Сибница под Космајем
(Хонорар: 100 н. динара)

ЏОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК РОБИН

УСПАВАВШИ
ЏОНИЈА И
КРИС ПОМОЋУ
НАРОЧИТОГ
СПРЕЈА, УЏЕ-
ЊИВАЧИЦА
ЏЕСИ СТАВИ-
ЛА ЈЕ У ПО-
ГОН КОЛА...

НИКАД НИСАМ ВОЛЕЛА
ДА ГЛЕДАМ КАД КОЛА
ЧИЈА СЕ ОТПОРНОСТ
ИСПИТУЈЕ УДАРЕ О
ПРЕПРЕКУ... ЈАК НИ
КАД СУ ЛУТКЕ
У КОЛИМА!

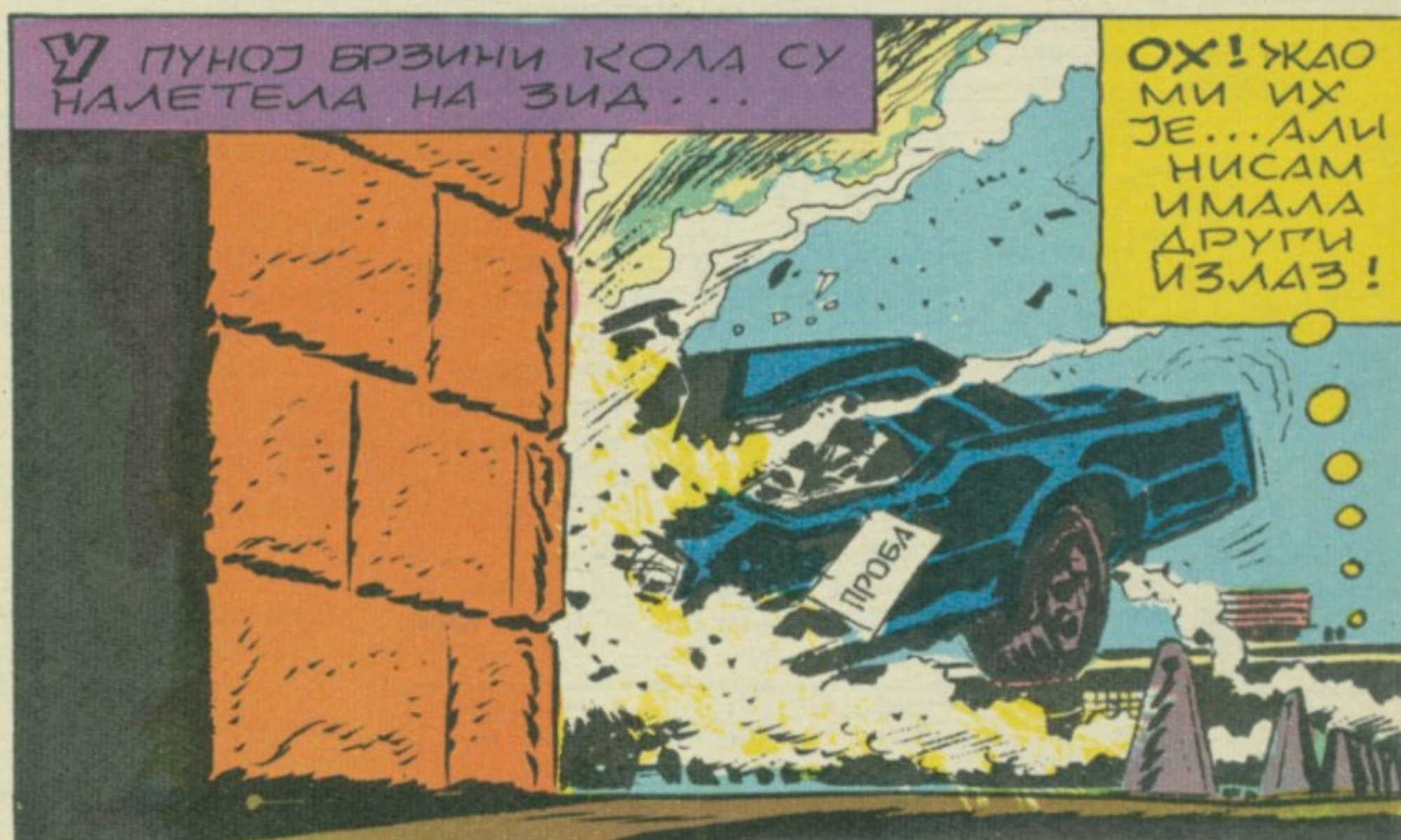
ЊИХ
ДВОЈЕ
БАД НЕЋЕ
ЗНАТИ КАД
БУДУ УДА-
РИЛИ...

ЗА ВОЛАНОМ КОЛА НА ПРОБНОЈ ПИСТИ
НАЛАЗИ СЕ ОНЕСВЕШЋЕНИ ЏОНИ ХА-
ЗАРД. ЗИД ЈЕ СВЕ БЛИЖЕ...

ДЕЈСТВО СПРЕЈА
ТРАЈЕ ПРИЛИЧНО
ДУГО! НИШТА
НЕЋЕ ОСЕ-
ТИТИ!

ПРЕ НО ШТО ОД-
МАГЛИМ... ДА
ПРОВЕРИМ ДА
НИСАМ ОСТАВИЛА
КАКАВ ТРАГ!

У ПУНОЈ БРЗИНИ КОЛА СУ
НАЛЕТЕЛА НА ЗИД...

ОХ! ЖАО
МИ ИХ
ЈЕ... АЛИ
НИСАМ
ИМАЛА
ДРУГИ
ИЗЛАЗ!

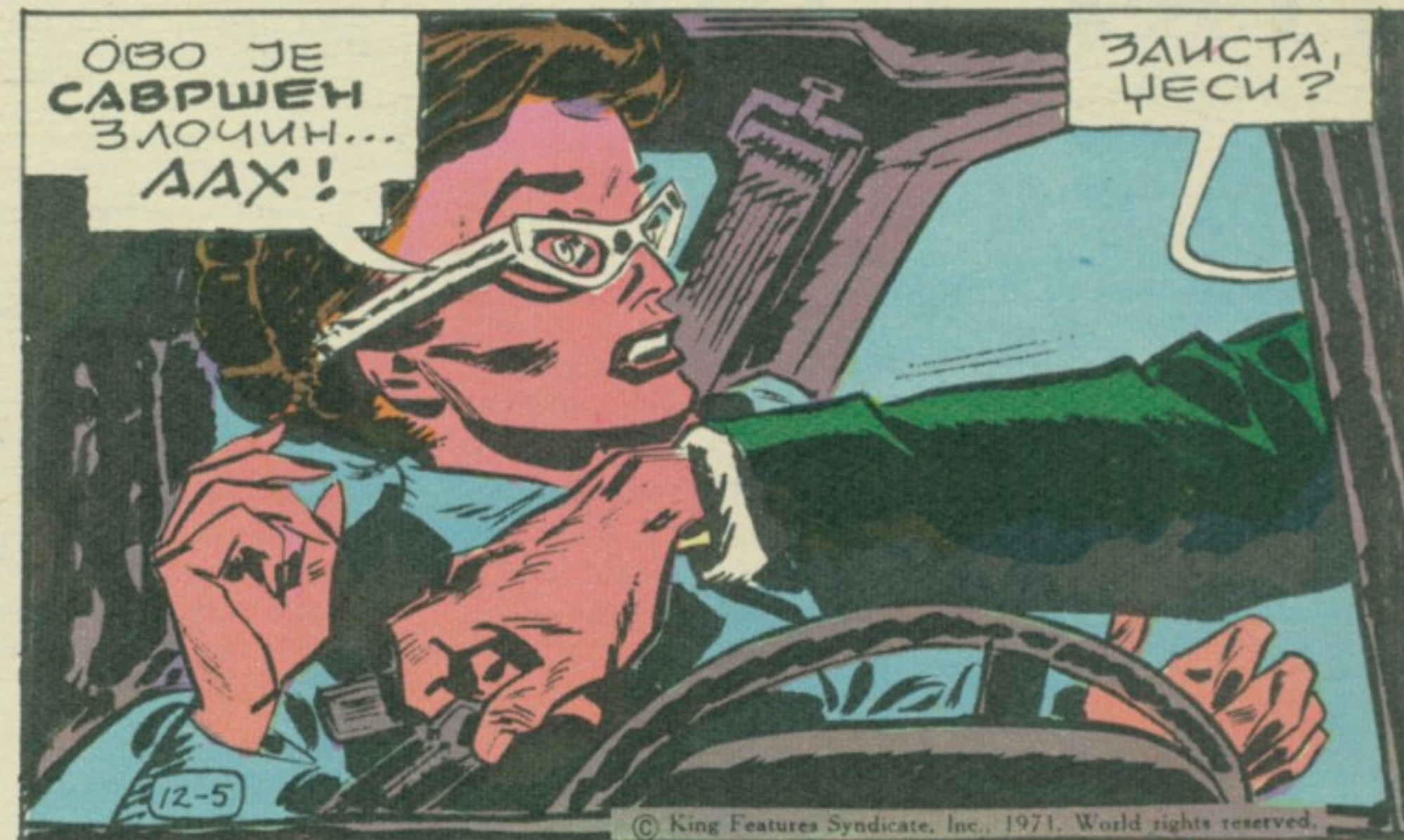

БИЋЕ ТО НЕ-
ОБЈАШЊИВ
"НЕСРЕЋАН"
СЛУЧАЈ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ЈАСНО, ПОЛИЦИЈА ЋЕ
ПОСТАВЉАТИ ПИТАЊА
... АЛИ САМО ЈА
ЗНАМ ПРАВИ
ОДГОВОР!

ОВО ЈЕ
САВРШЕН
ЗЛОЧИН...
ААХ!

ЗАИСТА,
ЏЕСИ?

Х... ХА-
ЗАРД?!
А... АЛИ...
КАКО?

ПРЕВИДЕЛИ
СТЕ ЈЕДНУ
СТВАР... ДА
ЈЕ НА ТИМ
КОЛИМА ТРЕ-
БАЛО ИСПИ-
ТАТИ ОТПОР-
НОСТ ПРИЛИКОМ
СУДАРА!

"... ДА ОНА ИМАЈУ АУТОМАТСКИ
ЗАШТИТНИ СИСТЕМ С ВАЗДУШ-
НИМ КЕСАМА КОЈИ СЕ ПОКА-
ЗАО ОДЛИЧАН..."

ЗАИСТА ЈЕ ШТЕ-
ТА, ЏЕСИ, ШТО
НЕЋЕТЕ БИТИ
ТУ ДА НАПИ-
ШЕТЕ ИЗВЕ-
ШТАЈ О ТЕ-
СТИРАЊУ
КОЛА!

КРАЈ ЕПИЗОДЕ

ШЕСТ НАЈБОЉИХ

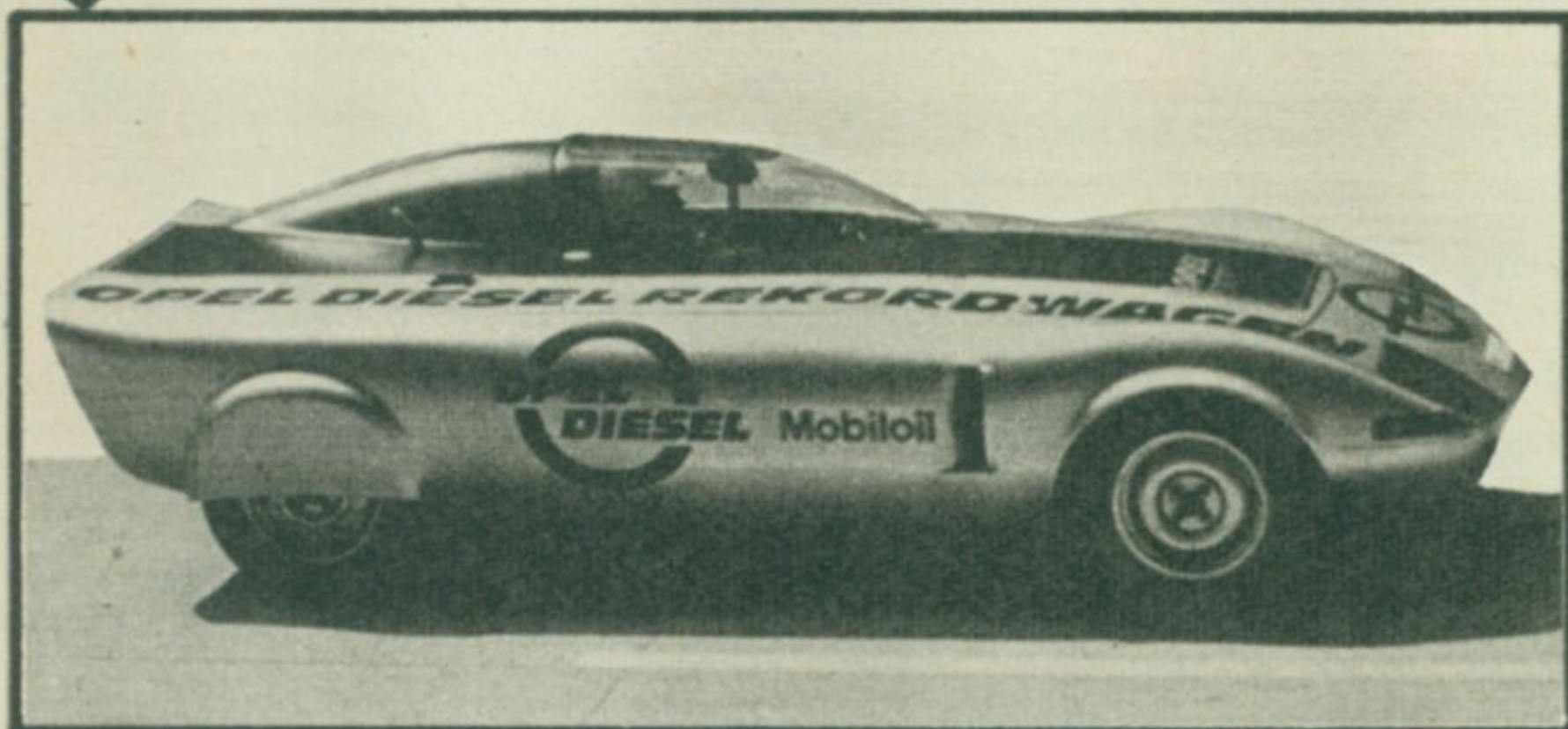
ОПЕЛ ДИЗЕЛ ГТ

Овај тркачки купе једносед има усавршен дизел-мотор са 4 цилиндра у линији. Запремина му је 2100 кубика, јачина 95 КС/ДИН, а снабдевен је турбо-уређајем за издувне гасове. У јуну 1972. године оборио је 18 светских рекорда, међу њима и рекорд на 10.000 километара са просечном брзином од 190 км на час! Иначе, максимална брзина му је преко 200 км на час.

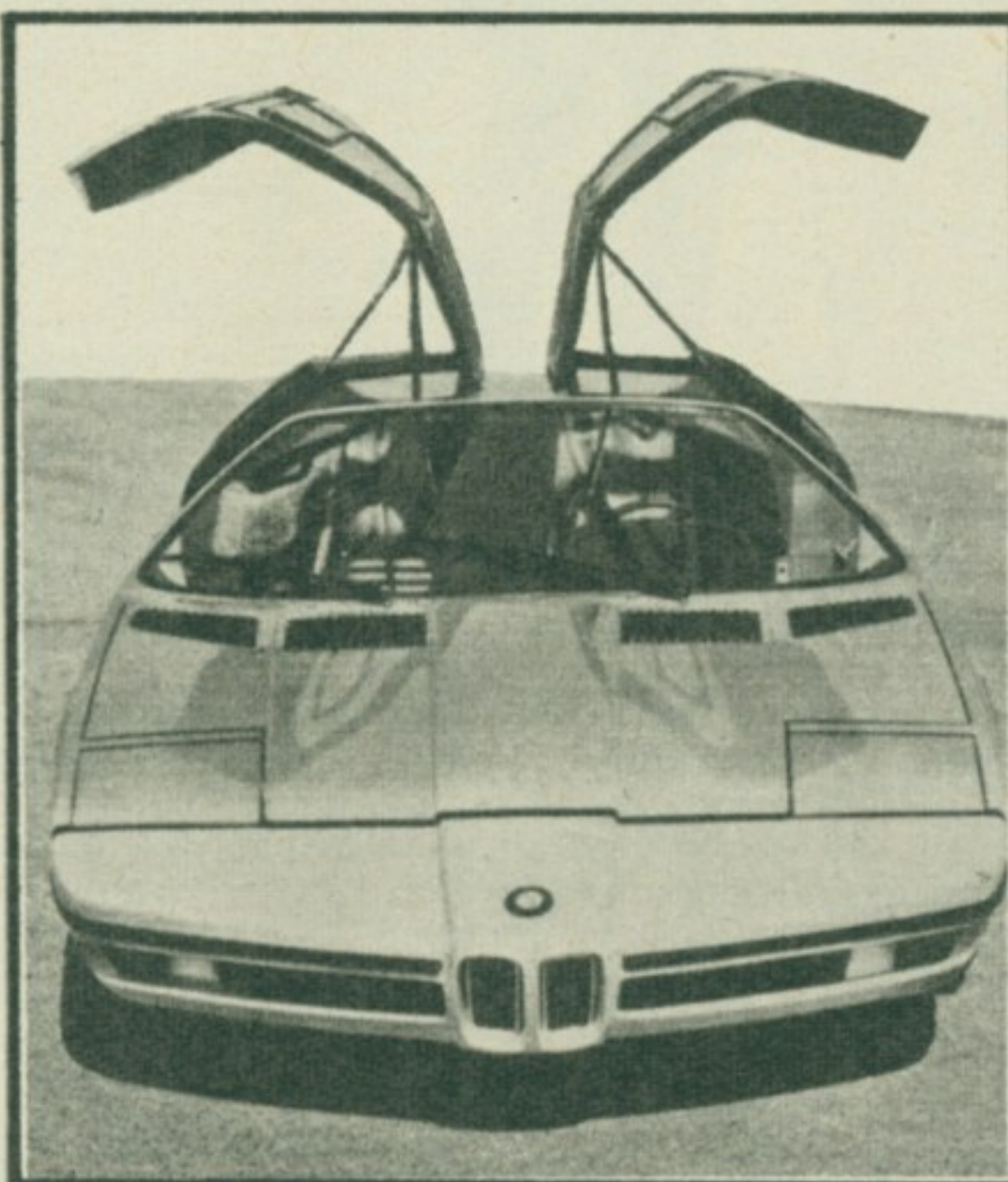
ЛАМБОРГИНИ МИУРА П 400 СВ

Возила ове чувене италијанске фабрике нешто су јефтинија од „Фераријевих“. Недавно је произвела купе двосед (на слици) чија је брзина 280 км на час. Мотор „V“ конструкције са 12 цилиндара смештен је попречно испред задње осовине. Запремина му је 3929 кубика, снага 385 КС/ДИН при 7850 обртаја у минуту, а троши 22 литара на 100 километара.

МАСЕРАТИ ГИБЛИ 4700

Италијанска фабрика „Масерати“ одувек привлачи пажњу луксузном опремом и спортским особинама својих возила, као и њиховом изванредном удобношћу. Овај купе двосед има мотор „V“ конструкције са 8 цилиндара чија је запремина 4700 кубика. Снага му је 330 КС/ДИН при 5.500 обртаја у минуту а потрошња 22 литара на 100 километара. Мотор је смештен напред а погон је на задњим точковима. Брзина — 270 км на час.

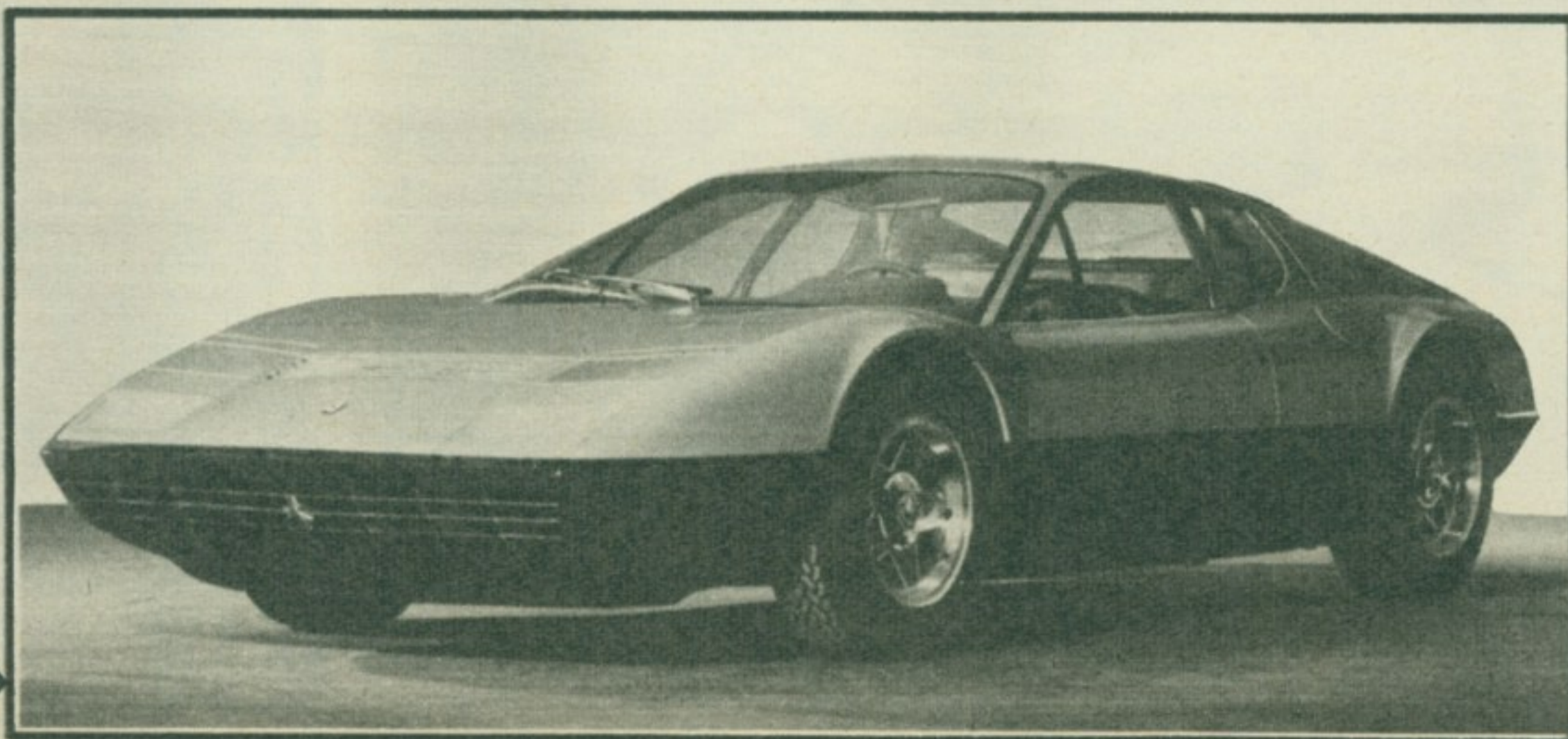
БМВ ТУРБО

Аутомобил на слици служи немачкој фабрици „БМВ“ као припрема за модел турбо који тек намерава да произведе. На њему се, поред многобројних сигурносних решења, испитује и један сасвим нов систем за хлађење. Захваљујући турбо-уређају за издувне гасове, снага мотора подигнута је са 130 КС на 200 КС/ДИН! Сви остали подаци о овом аутомобилу још су непознати.

ФЕРАРИ Б. Б. (Берлинета Боксер)

Чувена италијанска марка која од прошле године припада „Фиату“, позната је по астрономским ценама. Модел на слици је купе двосед са мотором типа боксер од 12 цилиндара. Запремина му је 4400 кубика, јачина 360 КС/ДИН при 7500 обртаја у минуту а потрошња 26 литара на 100 километара. Аутомобил развија брзину до 300 км на час!

АСТОН МАРТИН СОТЕБИ СПЕЦИЈАЛ

Возила ове енглеске марке позната су како по својим спортским особинама, тако и по изванредној удобности. Мада су веома скупа, досад их је продавано и по 400 годишње. Модел на слици има каросерију марке огле и мотор „V“ конструкције са 8 цилиндара, запремине 5340 кубика и снаге 375 КС/ДИН при 5500 обртаја у минуту. Троши 23 литара на 100 километара а развија брзину до 250 км на час. Мотор је уграђен напред а погон је на задњим точковима.

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

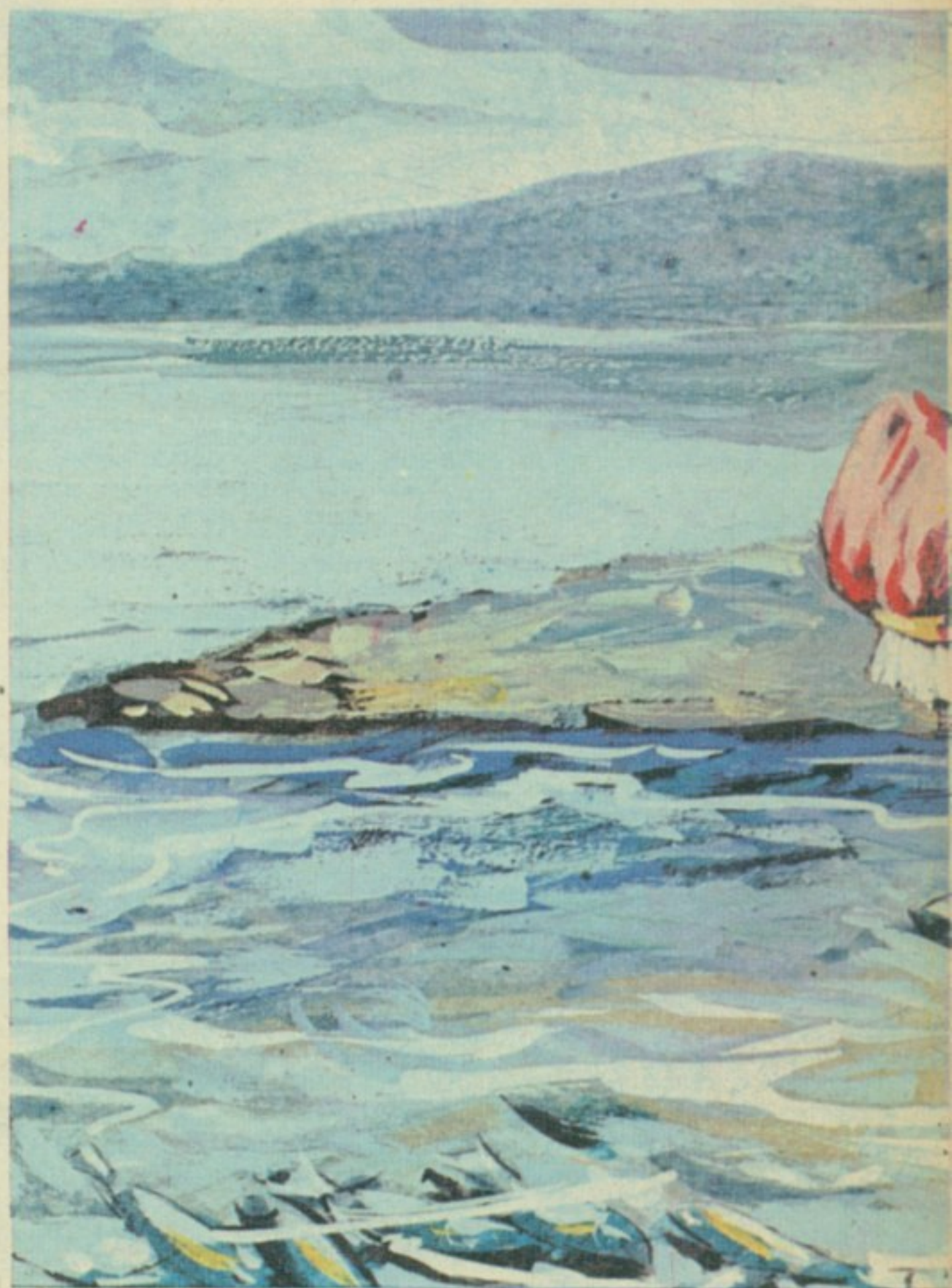

ЛАПОНЦИ

7

ЛОВ У ТАЈГИ. — У свим старим хроникама у којима се Лапонци помињу, о њима се говори као о народу ловаца. Све до краја 15. века Лапонци се нигде не спомињу као одгајивачи ирваса, већ као ловци на њих. Тек пре 5 векова они су почели да припитомљавају ирвасе и гаје их као домаће животиње. Данас они одлазе у тајгу на лов на арктичког вука, највећег непријатеља ирваса. Тајга је пуна дивљих и алпских кокоши и великих тетреба. Месо убијене дивљачи Лапонци суше и спремају за поларну зиму.

8

РИБОЛОВ. — Месо ирваса, свеже или сушено, главна је храна Лапонаца. Али за време лета, односно поларног дана који као и ноћ траје три месеца, Лапонке одлазе у риболов на реке с којих се отопила

10

РЕЗБАРИ. — У слободно време, а њега зими имају довољно, Лапонци се баве резбањем предмета који им служе за трampu с трговцима с југа. Само помоћу оштрог ножа они из брезовог дрвета израђују зделе, тањире, чаше, кашике које украшавају изванредним геометријским орнаментима какве имају и на својим свечаним оделима. Њихови најлепши занатски предмети, такође изрезбарени, израђени су од рогова ирваса. За своје уметничке рукотворине Лапонци добијају брашно и остале намирнице.

11

ВРЕМЕ ОДМОРА. — Зима је за Лапонце време одмора од тешких радова. Све припреме за зиму обављене су још у септембру и октобру, оставе су пуне, све саонице исправљене. Док жене крпе и шију нову

ледена кора или на глечерска језера. Заједно с децом оне се одвозе чамцима далеко од обале и бацају мреже. Риба се одмах чисти, суши или соли и оставља за зиму. Сачувати свеже или осушено месо и рибу није никакав проблем јер је читава Лапонија природни фрижидер.

9

НАПИТАК ОД СИРА. — Иако је јеловник Лапонаца прилично једноличан, њихова храна веома је калорична. Домаћице припремају оброке на огњишту усред шатора у којем влада беспрекорна чистоћа: никакав отпадак, ни трунка хране не сме да се нађе на поду. Поврћа готово нема и месо се припрема с боровницама или печуркама. Од млека ирваса Лапонке справљају изврсне сиреве. Кад напољу завија ветар и породица се окупи крај ватре, домаћица ће послужити топао напитац који се спрема од вреле воде и сира.

одену од крзна ирваса које су саме уштавиле, мушкарци крећу на саоницама натовареним сушеним месом, резбареним предметима и кожом до малих сталних насеља на ивици тундре да би се на зимским сајмовима срели с трговцима. То је и прилика за сусрете са знанцима.

12

ПРИРОДА И ВЕРА. — Живот у тешким условима, у пределима вечитог снега и поларних бура, усадио је Лапонцима осећање страхопоштовања према природи и њеним силама: сунцу, грому, ветру. Обожавање природних сила дуго је била њихова једина религија. Иако су касније примили хришћанство, то страхопоштовање сачувало се до данас. У многим насељима налазе се црквике подигнуте од бусења. У цркву Лапонци долазе лаким саоницама у које су упрегнути пси. Да не би зебли и њих уводе у цркву.

КРАЈ

И ЛИТЕРАТУРА И УЏБЕНИЦИ ИСТОВРЕМЕНО!

ЈУГОСЛОВЕНСКИ КЛАСИЦИ

БИБЛИОТЕКА КОЈА НЕ МОЖЕ УВЕК ДА СЕ КУПИ

Политикин забавник вам је обезбедио најлепша остварења наших познатих писаца за само 300 динара!

ИЗАБРАНА ДЕЛА

1. Јанко Веселиновић
2. Петар Прерадовић
3. Јаков Игњатовић
4. Вјенцеслав Новак
5. Петар Кочић
6. Јован Поповић
7. Љубомир Ненадовић
8. Иван Гундулић
9. Антун Матош
10. Прежихов Воранц
11. Силвије Крањчевић
12. Светозар Марковић
13. Јован Скерлић

Међу изабраним делима класика налазе се њихова најуспелија остварења. Свака књига садржи предговор, напомене, објашњења и списак литературе о писцу.

Књиге су штампане кирилицом и опремљене укусним плавим платненим повезом. Формат је 14 x 20.

ПОСЕВАН ПОПУСТ
ЗА ЧИТАОЦЕ
ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА:
ЦЕНА БИБЛИОТЕКЕ
У КЊИЖАРИ ЈЕ 450,
А ПРЕКО ЗАБАВНИКА
300 ДИНАРА.

КЊИГЕ СЕ МОГУ
КУПИТИ И ПОЈЕДИНАЧНО
ПО ЦЕНИ ОД 36 ДИН.

НА ОТПЛАТУ СЕ МОЖЕ
КУПИТИ САМО ЦЕЛА
БИБЛИОТЕКА

ИП „НАРОДНА КЊИГА“ 11001 БЕОГРАД, ШАФАРИКОВА 11

НАРУЏБЕНИЦА

Овим непозиво наручујем библиотеку „ЈУГОСЛОВЕНСКИ КЛАСИЦИ“
ЗА ГОТОВО по цијени од 300 дин. или појединачне књиге под бројем: _____
по цени од 36 дин. за сваку. Укупну вредност од _____ дин. платићу поштару
кад ми донесе библиотеку, односно књиге (поузећем).
НА ОТПЛАТУ само целу библиотеку по цени од 450 дин. — у 10 месечних рата по
45 дин. Прву рату платићу поштару кад ми донесе библиотеку.

Име и презиме _____

Пошт. број, место, улица и број _____

(Овера предузећа за купце на отплату)

(Потпис наручиоца)

У случају спора признајем надлежност суда у Београду.
Пензионери прилажу последњи срезак чека од пензије.

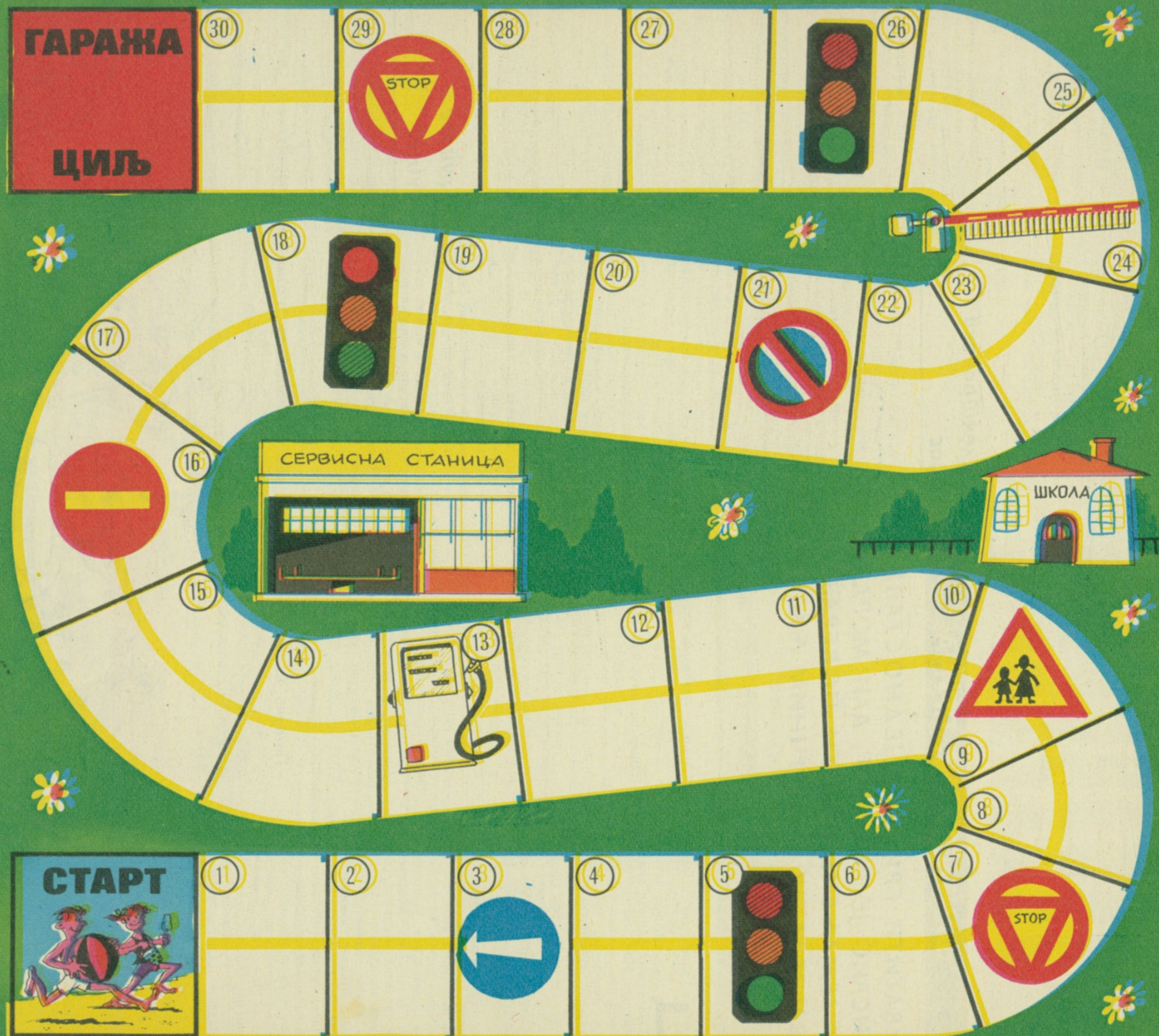
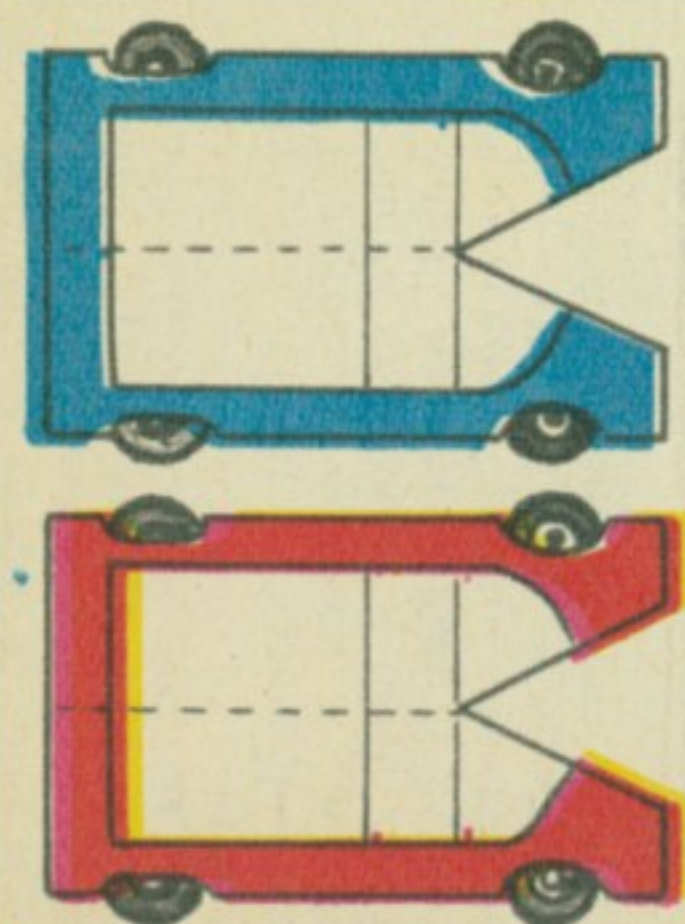
Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи наруџбеницу на адресу: ИП „НАРОДНА КЊИГА“, 11001 Београд, Шафарикова 11.

ТРКА ОД ПЛАЖЕ ДО ГАРАЖЕ

Исеците ову таблу и залепите је на чвршћи картон да се при употреби не би исцепала. То исто урадите и са пионима — плавим и црвеним аутомобилом.

У овој игри учествују два играча а осим ове табле потребна им је коцкица (као у игри „Не љути се човече“) а пиони — аутомобили. Пре почетка игре играчи бацају новчић да би одредили ко ће њих први почети да игра.

Правила игре: први играч баца коцкицу и са старта напредује за онолико поља колико показује број на коцкици. Пажња! Играчи водите рачуна о саобраћајним знацима. Тако на пример, знак у пољу броја 3 значи врати се на старт. Број 18 „Црвено светло“, као и 7 и 29 „Стоп“ значи да тог пута не бацате коцкицу. Број 5 и број 26 „Зелено светло“ значи да треба да се помакнете за једно поље напред. Број 9 „Школа“ и број 16 „Забрањен правац“: да два пута не бацате коцкицу а број 13 „Сервисна станица“ три пута. Број 21 „Забрањено стајање“ значи да треба да се помакнете за два поља напред.

КЛОПКА

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

УХВАТИТИ ГРИТА ЈЕ ЈЕДНОСТАВНО, МИСЛИО ЈЕ РИСЛИНГ, АЛИ МОРА ДА СУ ЗЕМАЉСКЕ ВЛАСТИ ПОВЕРАВАЛЕ ОВАЈ ЗАДАТАК НЕСТРУЧНИМ ЉУДИМА

Џ. ЗЕБРОВСКИ И Џ. ДЕН

Цео континент испод њега био је прекривен густом џунглом осим једне пешчане висоравни широке тридесетак километара. Инструменти су открили брод који је мировао на самој ивици висоравни. Рислинг одлучи да се аутоматским командом спусти са својом летелицом што ближе непознатом броду. Зар неко покушава да му отме посао?

Затутњаше ракете за атерирање и брод благо додирну пешчано гло.

Рислинг одмах провери да ли су на месту осигурачи ракетних мотора за полетање а онда баци поглед на предњи екран. Видео је други брод и два сунца. Жуто сунце је било високо на модром небу, близу поднева, а црвено близу хоризонта. изнад зелене шуме која је окруживала пешчани пропанак. Рислинг откопча каишеве, полако устаде и протегну ее. Крај другог брода ништа се није мицало.

До овог тренутка планета још није имала своје име већ само број 3-10004-2. Сила теже била је мало већа од Земљине. Састав ваздуха готово исти као на Земљи. У ствари, планета је била спремна да се колонизује. Али власти на Земљи биле су опрезне. Тражиле су да се проуче све животиње које насељавају планету. Ето због чега је дошао: да ухвати једну која још није била проучена. То је једна четворonoжна животиња из рода мачака која је досад измакла свим покушајима ловаца. Тако су му испричали. Дали су му нешто новца унапред, потребну опрему и један земаљски месец времена. Две седмице су већ прошле...

Тежак уздах

Док је силазио низ рампу, удисао је влажан и топао ваздух. После две седмице чистог, стерилизованог ваздуха у летелици, овај природни ваздух имао је славичан мирис. Готово му је позлило од помисли на микроорганизме који су га окруживали.

Упутио се према другом броду. На лицу је осетио топле сунчеве зраке. Степенице су биле спуштене и Рислинг се попео до средине.

— Има ли кога код куће?

Нико не одговори. Уђе у ходник који води у командну кабину.

— Хеј, ви тамо?

Нико не одговори.

Све је изгледало у реду. Радар и инструмент за ослушкивање контролисали су простор око брода. Изнад прекидача за сигурност лета и ракетних мотора за атерирање горела је зелена светлост.

Сео је на командно место и укључио магнетофон. Чуо је тежак уздах и један глас који није познавао:

„Грит је ушао у моју свест. Од једном више нисам био човек него животиња. Халуцинација? Не знам, али бићу спреман за други пут...”

Рислинг причека још неколико тренутака, онда искључи магнетофон. Ништа више није било снимљено. Очигледно, командант овог брода још се није вратио. Мора да

је човек са бујном маштом који се лако узбуђује.

Рислинг изиђе из брода. Вероватно су путници летелице зашли у џунглу. Узе доглед и загледа се у дрвеће. Погледа и у дно провалије испод висоравни и на песку угледа два људска скелета. Људи из другог брода. Шта им се догодило? Кад улови грита, покупиће им кости да их однесе на Земљу и сачува.

Електронски пас

Хватање животиња било је необичан посао и Рислинг се њиме базио узгред, да заради нешто преко редовне плате. Ухватио грита, рекли су му, врло је једноставно, наравно уз одговарајућу опрему. Али, други су погрешили. Можда су разлије власти Земље овај посао поверили неспособним људима? Као што су она двојица на дну провалије?

Рислинг извади из пртљага електронског пса. То је, у ствари, био покретни кавез који се отварао на свих шест страна а пратио је плен захваљујући оптичким и термичким справама. Ловац је седео а кавез је сам ишао према животињи, аутоматски. Био је програмиран да ложи одређену животињу, а трагао је за њом помоћу топлотних таласа и телевизијских очију. Оба ова инструмента као и механизам за кретање били су повезани са рачунаром у броду. У тренутку кад је кавез стицао животињу, ловац је пружао команде и завршавао лов прво отварајући а затим затварајући врата кавеза.

Електронски пас се подиже са пска и полако крену према џунгли. Мало затим нестало у растињу. Рислинг седе у столицу испред телевизијског монитора и опружи ноге. На монитору је видео исто што и пас. Имао је утисак да је и сам механички трагач. Стабла дрвећа била су огромна, прекривена неком

необичном маховином. Притисну једно дугме и пас погледа увис. Видео је само велика стабла.

Полако, бешумно, појави се грит на екрану. Био је танак, мишићав, тело му је готово пузило по земљи. Жуто, округле очи гледале су право у екран. Рислинга су ове очи просто хипнотисале. Изгледало је као да грит гледа не око ТВ камере на кавезу, већ њега.

Кавез појурѝ брзином од око четрдесет пет километара на час. Али и грит потрча. Започе лов. Рислинг је израчунао да кавез и животиња јуре брзином од око седамдесет пет километара на час. На екрану се упали црвена светлост што је значило да су се отворила предња врата кавеза. Свака врата су имала светлост различите боје. За који тренутак животиња ће се наћи у кавезу и врата ће се затворити.

Грит се окрену према кавезу и погледа у око камере режећи. Рислинг осети неку ошамућеност. За трен затвори очи. Кад их је отворио догодило се нешто необично. Видео је пред собом необично рететкasto биће без мириса. Шта се го догодило? Он, Рислинг није више у броду већ у трави, а пред њим је кавез. Рислинг се стресе од страха. Он, Рислинг, има шапе, налази се у телу грита! Потрча! Потрча. Његово мачје тело трчало је без њега, инстинктивно, окрећући се, окрећући запањујућом сигурношћу. Осети да му трње пробада шапе.

Рислинг дрхтавом руком искључи аутоматски програм „трагача“. Био је ван себе. Низ леђа му је текао зној.

Халуцинације, помисли. Наједном се сети да је то управо оно што је покушао да опише онај глас на магнетофонској траци у другом броду.

Глућане, гућме!

Одбрамбени механизам грита га је изненадио. Можда је та мачка поседовала телепатску способност?

Потпуно мирно гледао је свој пеш. Уосталом, то је само један предмет а не „он“.

У сваком случају, ово што је доживео није привиђење, па ће други пут бити спремији.

Притиснуо је дугме за систем аутоматског лова и кавез поново крену.

Кад је кавез стигао животињу, Рислинг је био спреман да дочека халуцинацију. Ево: кавез је отворен и долази право према њему. Прогута га. Решетка се нагло затвори.

Тело грита се залете у решетке. Али у том телу је био Рислинг: „Глупане, дугме!“ Кроз решетке истури један велик зуб и бесно пригисну на дугме. Уз шкнину отворише се врата са једне стране кавеза.

Џунгла му даде знак. Уђе у сенку високог дрвећа и брзо, меким покретима, много другачије него што је скакао у свом пређашњем животу. Могоа је да мирише нијансе боја! Далеки глас му рече да се врати назад, да поново узме своје некадашње ја, да разбије чаролију која га је вукла према једном свету коме је човек пре много милиона година окренуо леђа... али глас је био слаб према раскошном богатству шуме која га је окруживала.

Хоћу га скочим!

За то време тело Курга Рислинга устаде са седишта испред екрана. Покренуо се трзајући се. Покуша да хода али паде четвороношке. Нове необичне шапе биле су слабе. Грит покуша да режи, али из његових малих људских уста изиђе само слаб звук. Отпуза према џунгли, у нади да ће опет све бити као пре. Изненада осети жељу да скочи. Скупи се и скочи с високости према једној стени држећи људске руке испржене испред себе као да су шапе...

У примитивном мозгу грита још је живела Рислингова мисао. Постаје одједном јача кад се мачка зауставила крај разбијеног тела Курга Рислинга, које је лежало покрај она два скелета у дну провалије. Кроз дубину нервног система грита Рислинг је нејасно наслутио шта се догодило оној двојници уз чије се скелете сад налази и његово мртво тело. Били су то командант летећице и његов пратилац и оно што се дешава сада њему, збило се и њима.

Равнодушно је гледао свој леш. Уосталом, то је само један предмет а не „он“. Осећао се срећан и миран. Његов стари глас успео је да овлада сложеним људским мозгом. Али за његов нови начин постојања треба платити цену: сећања му нестају, губи моћ расуђивања, љубав. Али зар је то важно. Цео свет, тако велик и богат, био је пред њим.

Мириси шуме га окружише. У једном тренутку успео је да осети: мирис женке? Слика је била јасна. Неде где га чека једна женка, још виткија од њега. Далеки глас човека готово је нестао. Није успео да разуме његово значење, ни одакле је долазио.

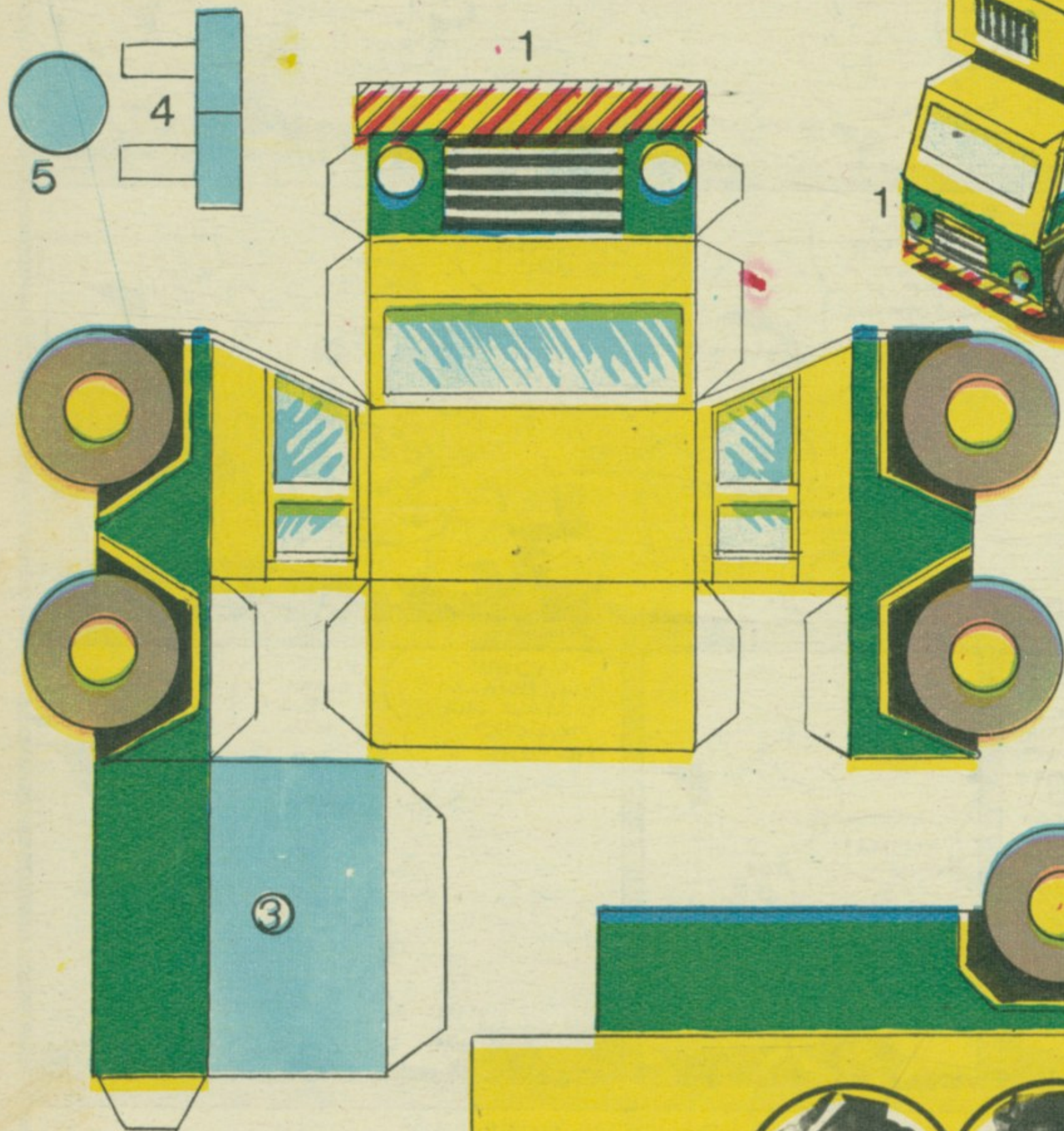
Грит је погледао доле разбијено тело. Ко је било то биће? Разумео је да ће ускоро ноћ. Далеки глас у њему био је сад сасвим слаб, као зујање неког инсекта. Заустави се да погледа према високој стени која се чидела са тог места кроз дрвеће. Успео је да види и врх једног брода. Посматрао га је и покушавао да се сети шта то беше, али сећања су већ била нестала.

Грит се окрену и несташе у џунгли.

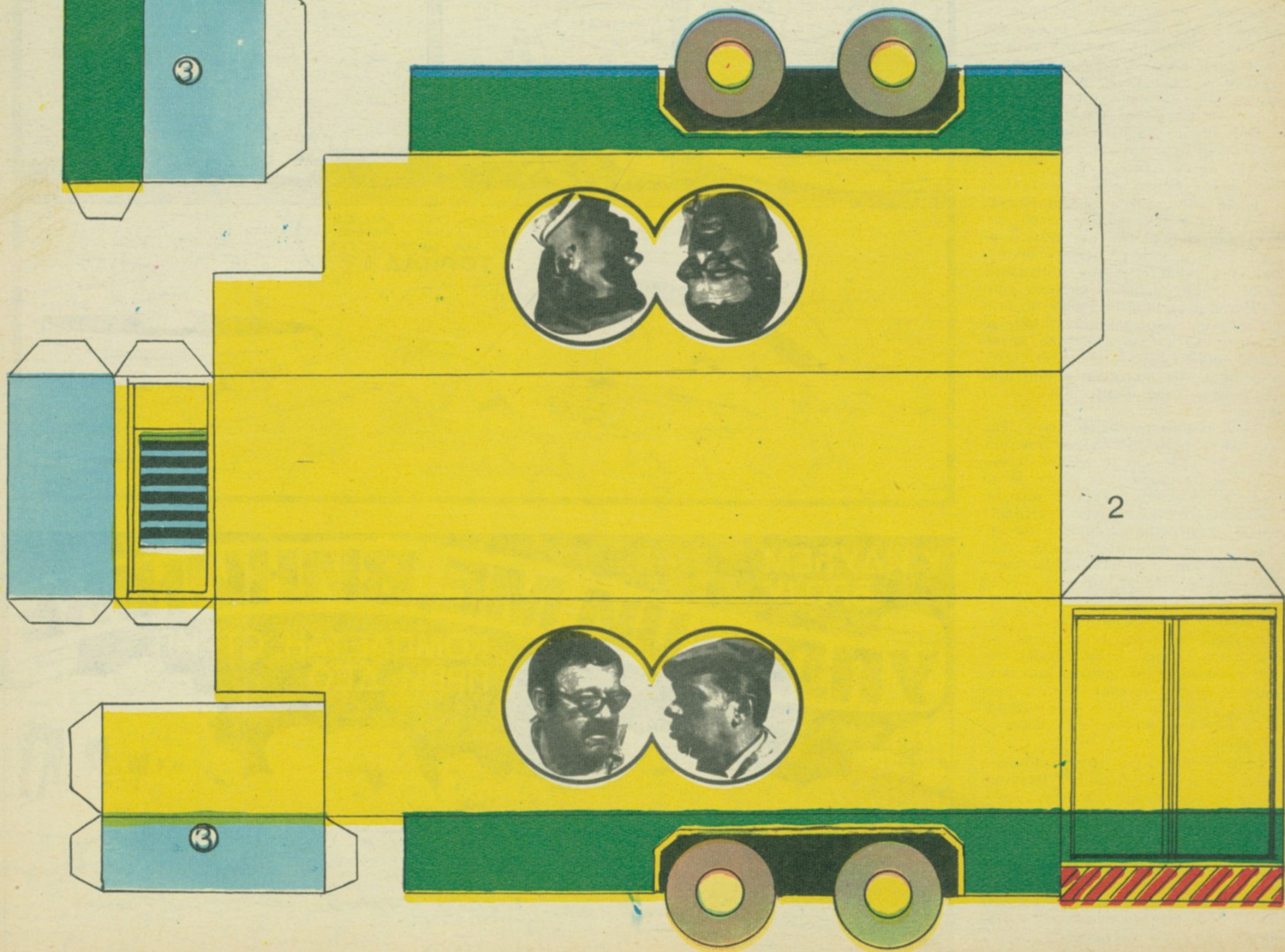
ИЗРЕЖИ
ЗАЛЕПИ И
САСТАВИ

КАМИОН-ХЛАДЊАЧА

Модел камиона — хладњаче добићеш ако све делове на-
црта залепиш на хамер или тањи картон, изрежеш и обра-
диш према слици готовог модела (горе, десно). Делове обра-
ђуј према редоследу бројева. Изрежи кружне отворе обе-
лежене бројем 3 на оба дела камиона и кроз њих провучи
необојене продужетке осовине (бр. 4), пресавиј их у страну
и залепи за кружић (бр. 5). Ако желиш да ти модел буде
чвршћи и лепши излакирај га лаком за паркет.

МИ — РИЗ

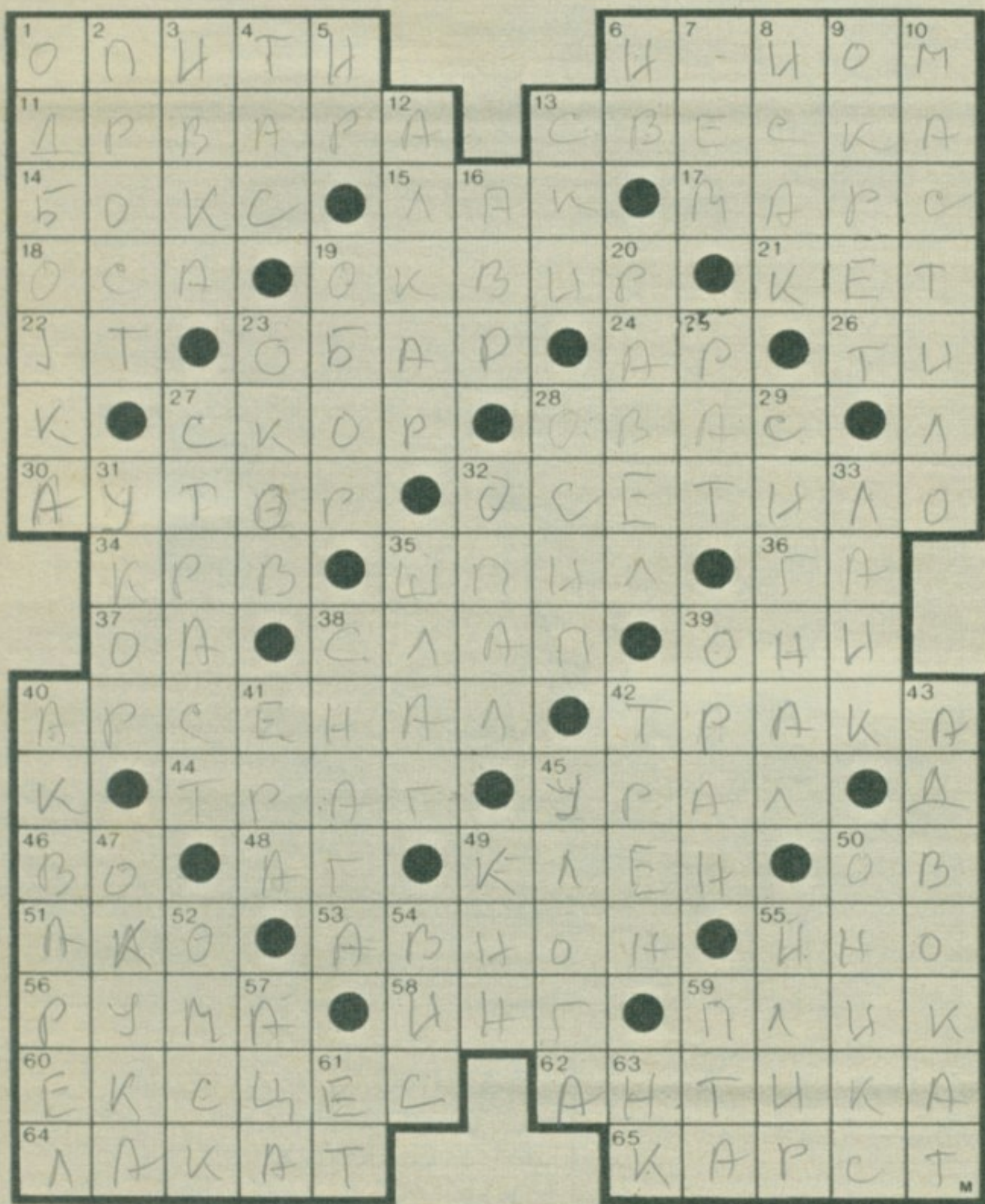
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) проба, експерименти, 6) особеност језика, наречје, 11) складиште дрва, 13) тека, том, 14) врста спорта, 15) лаган, 17) једна планета, 18) зоља, 19) рам, 21) теретни брод са три јарбола, 22) два сугласника, 23) Авар, 24) мера за површину, 26) лична заменица, 27) однос датих и примљених голова, 28) зоб, 30) творац, писац, 32) чуло, 34) течност у артеријама и венама, 35) свежањ карата за играње, 36) хемијски знак за галијум, 37) река у Колумбији, 38) водопад, 39) лична заменица, 40) складиште оружја, 42) врпца, 44) отисак ноге, 45) планина и река у СССР, 46) домаће говече, 48) хемијски знак за сребро, 49) речна риба, 50) иницијали енглеског књижевника („Слика Доријана Греја“), 51) везник, 53) ваздушно превозно средство, 55) друго, 56) град у Срему, 58) скраћеница за инжењер, 59) мехурић на кожи, 60) изглед, преступ, 62) старина, 64) део руке, 65) камена голет, крас.

УСПРАВНО:

1) врста спорта, 2) једноставан, 3) женско име, 4) део теразија, 5) хемијски знак за иридијум, 6) француски певач и глумац (Монтан), 7) слободњаци у старој Грчкој, 8) име научника Њутна, 9) окретање, обртање, 10) тинта, 12) учесник у Сињској алци, 13) смучке, 16) град у Француској, 19) тор, 20) француски композитор (Морис), 23) гвоздена карика којом се окувају тешки злочинци, 25) оружани сукоб, 27) пасија, 28) болест коже у виду пеге, 29) оптички или акустички знак за преношење саопштења, 31) прекор, 32) драги камен, 33) нестручњак, 35) тучено врхње, 38) сила, моћ, 39) вољан, расположен, 40) слика израђена воденим бојама, 41) дужи временски период, 42) тренутак, 43) правни заступник, 45) рола, 47) завој, кривина, 49) кинески музички инструмент, 50) врста драгог камена, 52) град у Сибиру, 54) острво на Јадрану, 55) прастановник Балкана, 57) мушко име, 59) египатско божанство, 61) ауто-ознака за Египат, 63) ауто-ознака за Никшић.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) неусклађеност, с, з, 10) ракуп, с, р, 11) рад, 13) Клара, 14) тон, 16) Енак, 18) аба, 19) Тасо, 20) Тарас, а, 22) конак, в, 23) Јова, 25) капа, о, 26) Аса, 28) одмор, 29) кап, в, 31) еја, 32) АПА, м, 33) реп, 35) имела, 36) кит, а, 38) рано, 40) атол, р, 42) среда, б, 45) Ивана, 47) тата, 48) срп, 50) „Един“, а, 51) вир, 52) О'Кели, 54) или, о, е, 55) Талес, в, с, 56) распојасаност.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Миролуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дин, полугодишња 44,00 дин, тримесечна 22,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тримесечна 44,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: DM 34 — \$ 12 — Fr 54 — Sfr 40 — Skr 52. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1 тел. 22-711.

На основу нишљења републичког секретаријата за културу СРС број 413-29/73-02 од 22. I 1973 године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

НОЈЕВИ У УКРАЈИНИ

Читала сам да данас нојева има само у Африци, па ме интересује да ли их је некад било и у другим крајевима света и уопште желела бих да знам нешто више о овим великим птицама.

Љиљана Предојевић,
Панчево

Тачно је да данас има нојева у Африци, али не само тамо. Доскора их је било у већем броју и у Сирији и Арабији, а некад их је било и у другим крајевима света. Пре отприлике 50 или 70 милиона година, у терцијери и почетком квартара, они су насељавали и средњу Азију, Монголију, Иран, Индију и Кавказ. Како су у Украјини нађени остаци ноја, управо претка данашњег ноја, то се са сигурношћу сматра да су некад нојеви живели и у овој области. Познато је да нојеви воле полупустиње и саване, те је и то један доказ да су тамо постојали јер је у терцијери Украјина била и деално место за њих.

У доба терцијера нојеви су били много већи него данас, мада су и данас највеће птице. Одрастао муж јак достиже висину од скоро 1,50 метра мерено од тла до средине лећа, а тежак је преко 150 килограма. Издржљив је, има добро чуло вида, хитре ноге и само тако може да опстане у области пуној грабљивица. Трчи брзином и од 60 километара на час, корацима који су по некад дуги преко четири метра. Ловци на коњима скоро никад га не би погодили да ној нема чудну навику да трчи у великим круго-

вима. Нема истине у причама да пред опасношћу ној скрива главу у песак. Јаје које снесе нојева женка тешко је око килограм и по!

МОДЕРНИ МОТОЦИКЛИ

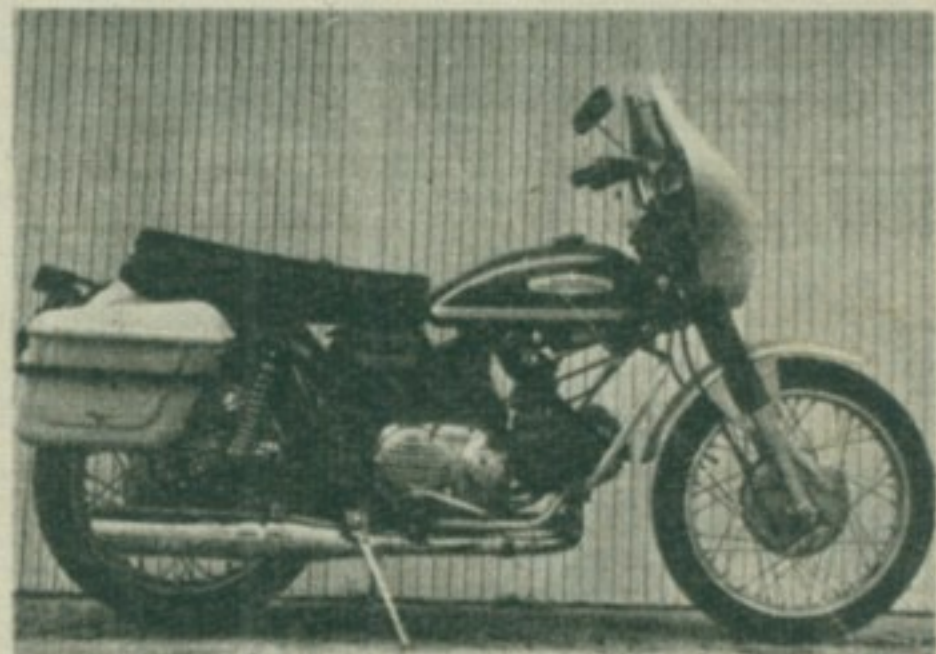
Друже уреднице,

у Забавнику 1097. завршена је серија од три наставка Класични мотоцикли. То вам је било добро, серија је привукла пажњу младих, и сматрам да је захваљујући њој Забавник добио приличан број нових читалаца. Мислим да би требало да наставите у том правцу, али да дајете и савремене моторе.

Првослав Милошевић,
Пожаревац

У прошлом 1105. броју Забавника објављен је модел модерног мотоцикла аермаки (Харли Дејвидсон), а већ у броју 1107. од 16. марта биће

представљен нови италијански ауто мобил алфета, док ћете у 1109. броју наћи упоредни тест најновијих малолитражних европских и јапанских аутомобила. Забавник ће и даље наставити да објављује најновије моделе аутомобила и мотоцикла.

ЧОВЕК СА ФАРМЕ

Драги Забавнице,
желео бих да ми даш адресу Миодрага Вељковића, човека који држи фарму паса „Вихор“ у близини села Овча код Београда.

Унапред захваљан

Мишо из Врбаса

Фарма за одгој паса Миодрага Вељковића заиста се налази између села Овче и Борче у околини Београда, али сам Миодраг живи у Београду и станује у Улици Ранка Тајсића 5/1, стан 9, телефон 465-642.

4 ГОДИНЕ, 4 СМЕРА

Драги Забавнице,

замолила бих те да и мени, као што си многим, помогнеш: кажи ми какви су услови за упис у дизајнерску школу у Београду, колико година траје и који су предмети.

Марина Остојић,
Нови Сад

Школа за дизајн у Београду налази се у Крупањској улици 3, на Дедињу, поштански број 11040. Услов за упис је завршена осмогодишња школа. Сви осим вуковаца полажу пријемни испит из српскохрватског, математике и цртања. Школовање траје 4 године и после завршеног првог разреда ученици се опредељују за један од ова четири смера: графика, амбалажа, текстил и пластична репродукција.

